

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

5. VI 1987. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIX • 250 ДИН • БРОЈ 1849

Забавников стрип: ЛАРИ МАНИНО
– ОКРШАЈ У ВЕРА КРУЗУ

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ!

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ!

ЗМИЈСКА ГЛАВА

ПОЛУОСТРВО
У ЈУЖНОМ ВЕЛСУ
(В. БРИТАНИЈА), ДОБИЛО ЈЕ
ТАКВО ИМЕ ЈЕР СВОЈИМ
ОБЛИКОМ ПОДСЕЋА НА
МОРСКУ ЗМИЈУ.

ВЕЛИКА МЕХАНИЧКА МАЧКА

НАЛАЗИ СЕ У
ИЗЛОЗИМА МНО-
ГИХ ТОКИЈСКИХ
РЕСТОРАНА.
ОНА НЕПРЕКИДНО
МАШЕ ЈЕДНОМ
ШАПОМ И ПО-
ЗИВА ПРОЛАЗНИ-
КЕ ДА СВРАТЕ.

Вилијам Банкинг

ПРЕДУЗИМАЦ ИЗ ЛОНДОНА,
ПРВИ ЈЕ ЧОВЕК КОЈИ СЕ
ПО САВЕТУ ЛЕКАРА ПОДВР-
ГАО ДИЈЕТИ. ИМАО ЈЕ 138
КИЛОГРАМА, А ОСЛАБИО ЈЕ
63 ТАКО ШТО ЈЕ СМАЊИО
УНОШЕЊЕ УГЉЕНИХ ХИ-
ДРАТА. ТО МУ ЈЕ ПРЕПО-
РУЧИО ЈЕДАН СПЕЦИЈА-
ЛИСТА ЗА УВО ЈОШ
1862. ГОДИНЕ!

Џон Брејли

ЈЕ ПРВИ АМЕРИЧКИ
ПРОФЕСИОНАЛНИ РАГ-
БИСТА. ОН ЈЕ 1895. ГОДИ-
НЕ ИГРАО БЕКА ЗА ТИМ
ГРАДА ЛЕТРОВИЈА (ПЕН-
СИЛВАНИЈА), ИАКО ЈЕ
БИО ВИСОК 155 ЦЕНТИ-
МЕТАРА И ТЕЖАК
САМО
56 КИЛО-
ГРАМА.

ЦРНА КУТИЈА

КОЈА У ТОКУ ЛЕТА
АВИОНА БЕЛЕЖИ
РАЗГОВОРЕ ПОСАДЕ,
РАД МОТОРА И ОСТА-
ЛИХ УРЕЂАЈА, У СЛУ-
ЧАЈУ НЕСРЕКЕ МОЖЕ
ДА ИЗДРЖИ ТЕМПЕ-
РАТУРУ ОД 1100°C.

ТОТЕМ

КОЈИ СУ ОД
ДРВЕТА ИСКЛЕ-
САЛЕ ПОГЛАВИ-
ЦЕ ПЛЕМЕНА
ЕРМАСОНА СА
НОВЕ ГВИНЕЈЕ,
ПРЕДСТАВЉА
ЛИКОВЕ ЊИ-
ХОВИХ НЕПРИ-
ЈАТЕЉА ЗАРО-
БЉЕНИХ У
БОРБИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● у Хамбургу је отворена
робна кућа за леваке у којој
може да се купи све – од разних
кућних потрепштина и алатки
до школског прибора. Сва роба
прилагођена је да се употребља-

ва левом руком. Радња је одмах
постала врло популарна међу
левацима којих, само у СР Не-
мачкој има око шест милиона.

●●● нова наука зове се гене-
тотрофија, а установили су је
пољски научници на основу три
науке – медицине, дијетологије
и генетике. Предмет изучавања
генетотрофије је рационална ис-
храна људи зависно од урође-
них, генетских особина. Прециз-

није, она ће прописивати најра-
ционалнију дијету за сваког чо-
века посебно.

●●● један француски туриста
фотографисао је у италијан-
ском граду Пизи аутомобил с
необичним бројем. На таблица-
ма је стајао индекс pi а иза тога
и сама величина слова „pi” с
тачношћу до петог знака иза за-
реза (Pi 314159).

●●● пар црних дроздова
изабрало је да свије гнездо у се-
мафору једне црнишке рас-
крснице. Швајцарска полиција
показала је невероватну толе-
рантност: оставила је дроздове
на миру, а поред редовног по-
ставила – резервни семафор.

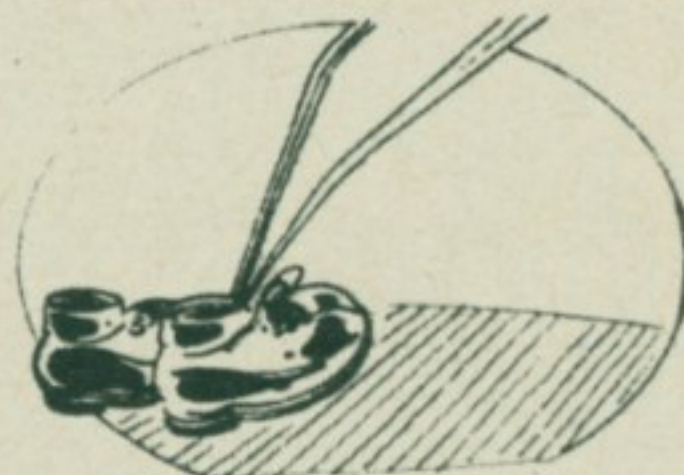

●●● у америчкој пекарској
индустрији постоји једно заиста
необично занимање – инспектор
који мери рупе у кифлама и

крофнама. Наиме, ове „рупице”
морају да имају тачно утврђену
величину, према стандарду.

●●● да би сакупио највећу
колекцију ћерпица (непечене
цигле) на свету, Американец
Безил Сефер превалио је пут у
укупној дужини преко 150 хи-
љада километара. У музеју ћер-
пица који је одавно отворио
у Џонсон Ситију, држава Тене-
си, налазе се ћерпице из време-
на Римске Империје, из Вели-
ког кинеског зида, ацтешки,
персијски... Све у свему Сефер је
прикупио ћерпице из 60 земаља.

●●● најмање ципеле на свету
направио је недавно западное-
мачки обућар Зигбер Хаубер.
Иако их је радио помоћу најфи-
нијих инструмената и микрос-
копа, свака од њих има све де-
лове као и праве ципеле. И, на-
равно, једна је лева, друга дес-
на.

●●● један галеб недавно је
завидно свет: од Балтичког мо-
ра, с орнитолошке станице на
острву Хидензе (ДР Немачка)
где је прстенован, одлетео је
чак до Бразила! У луци Фота-
лез приметио га је неки човек и
однео га ветеринару који му је
излечио повређену ножицу.

WALT
DISNEY

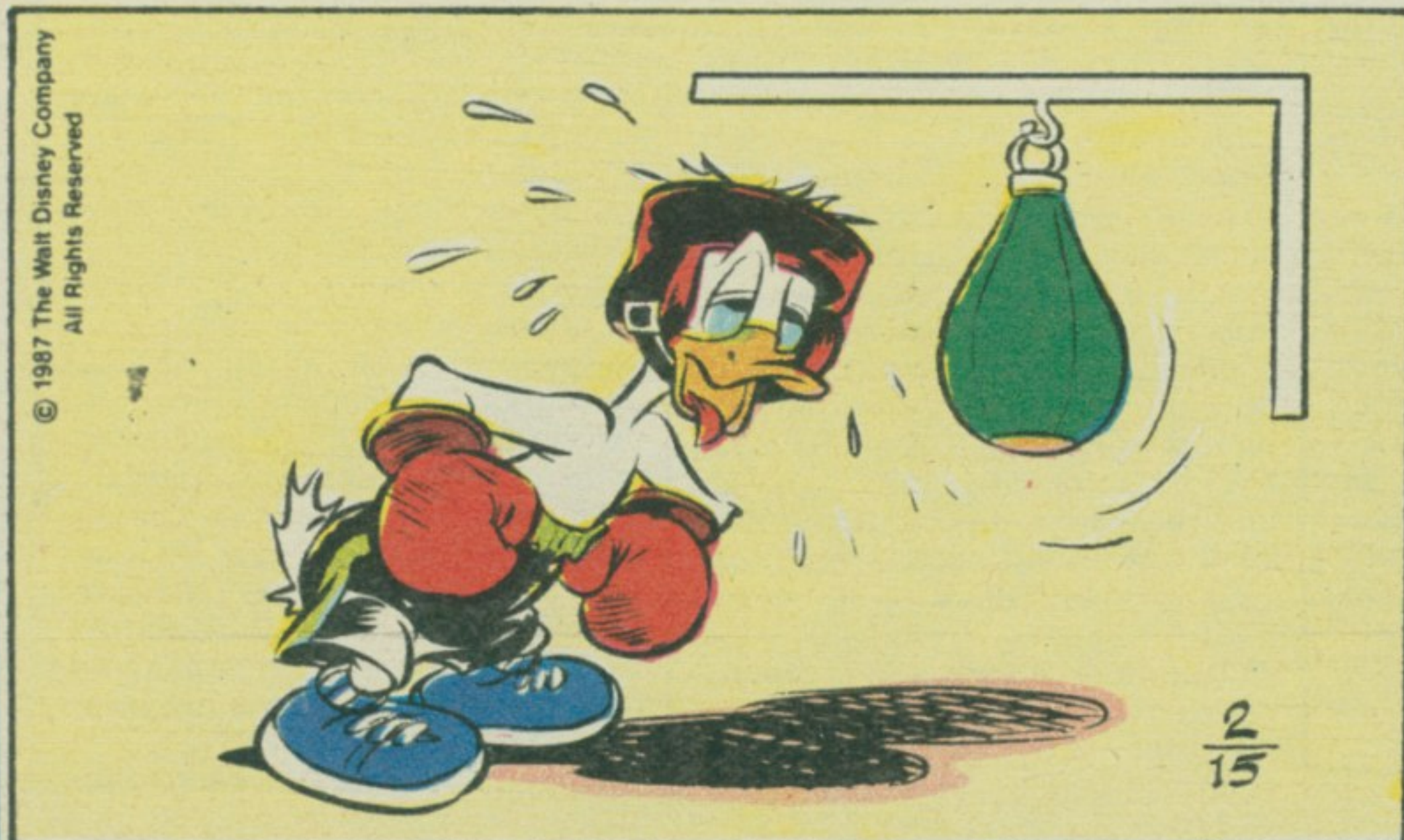
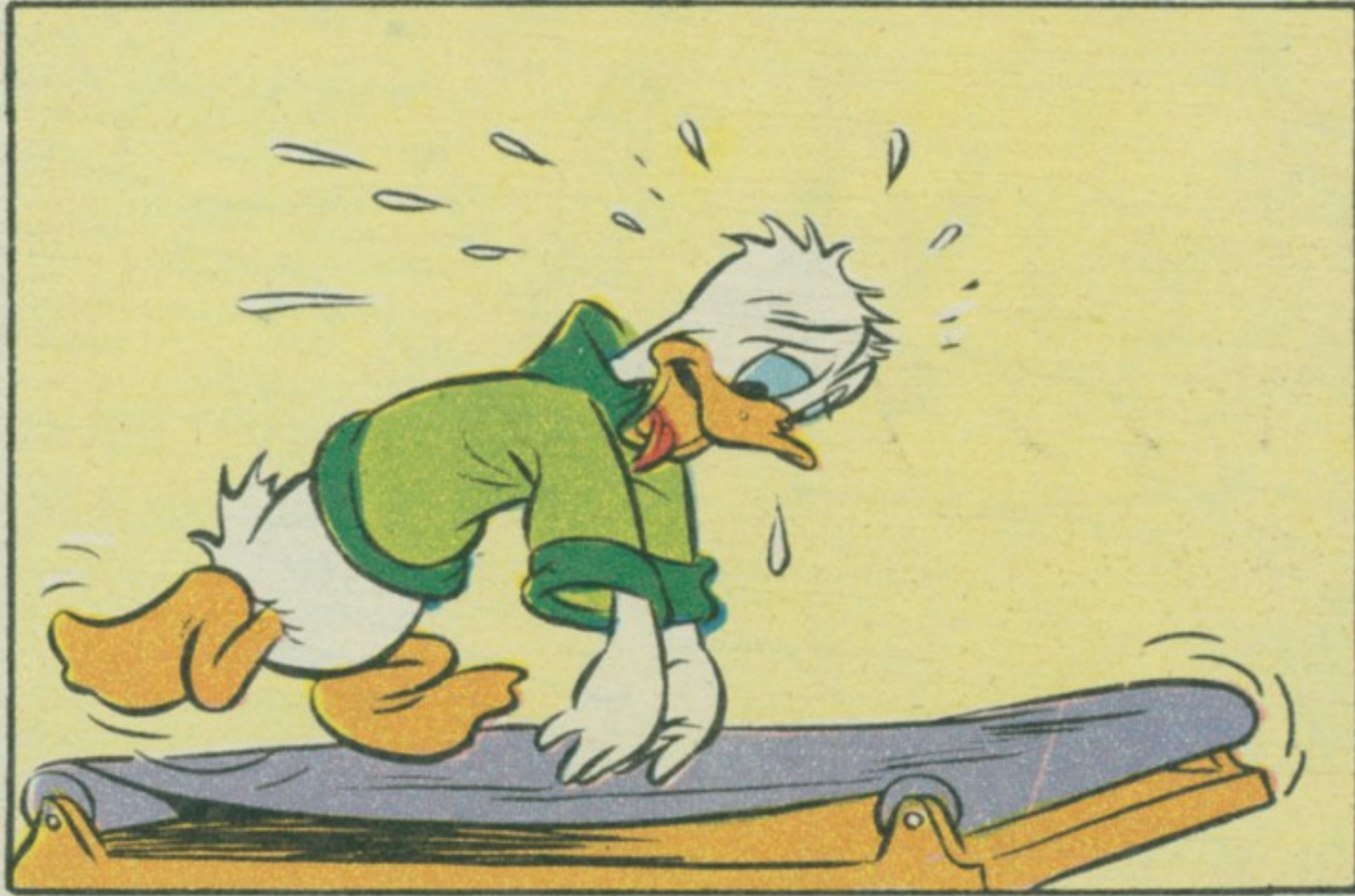
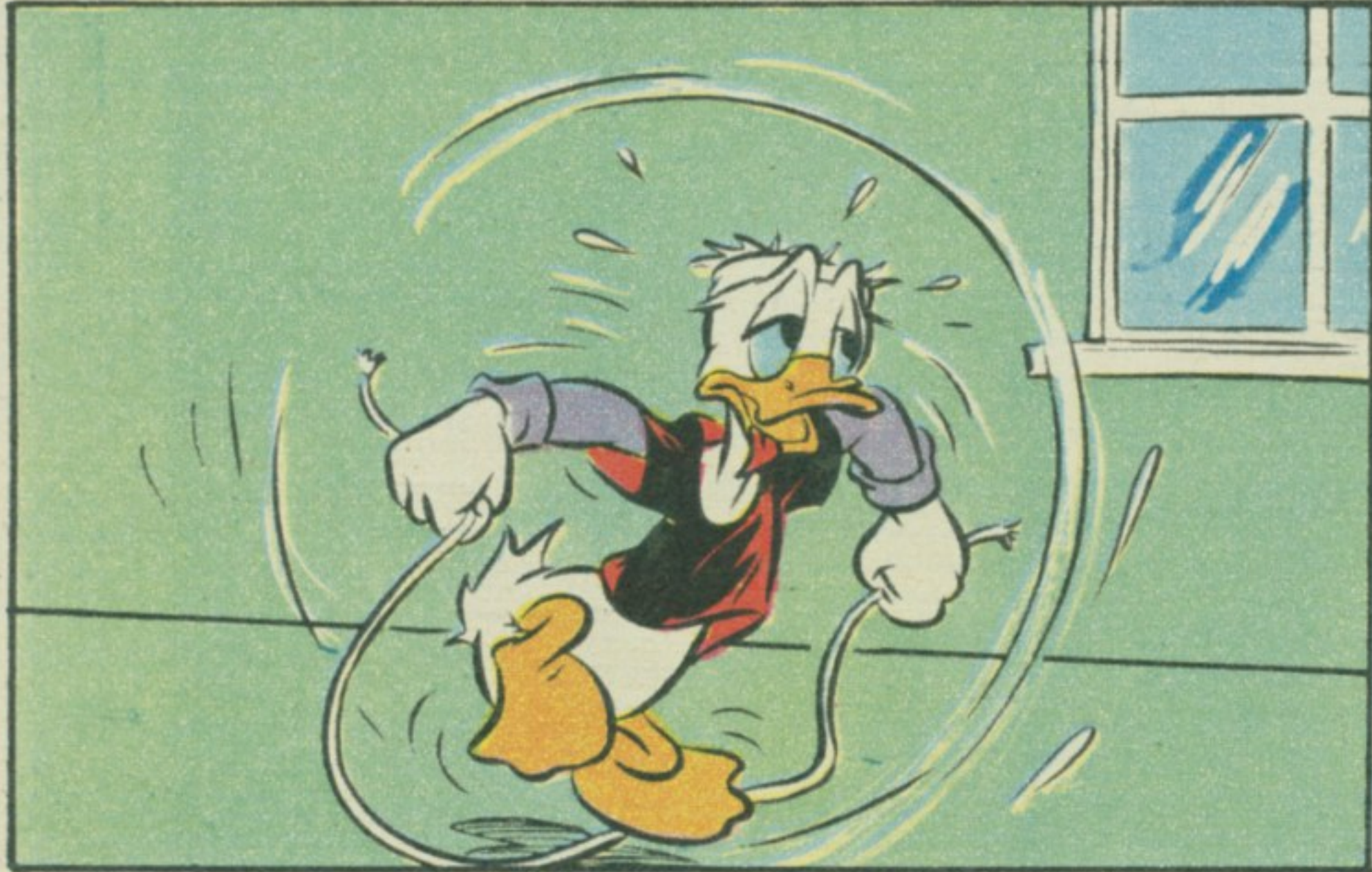
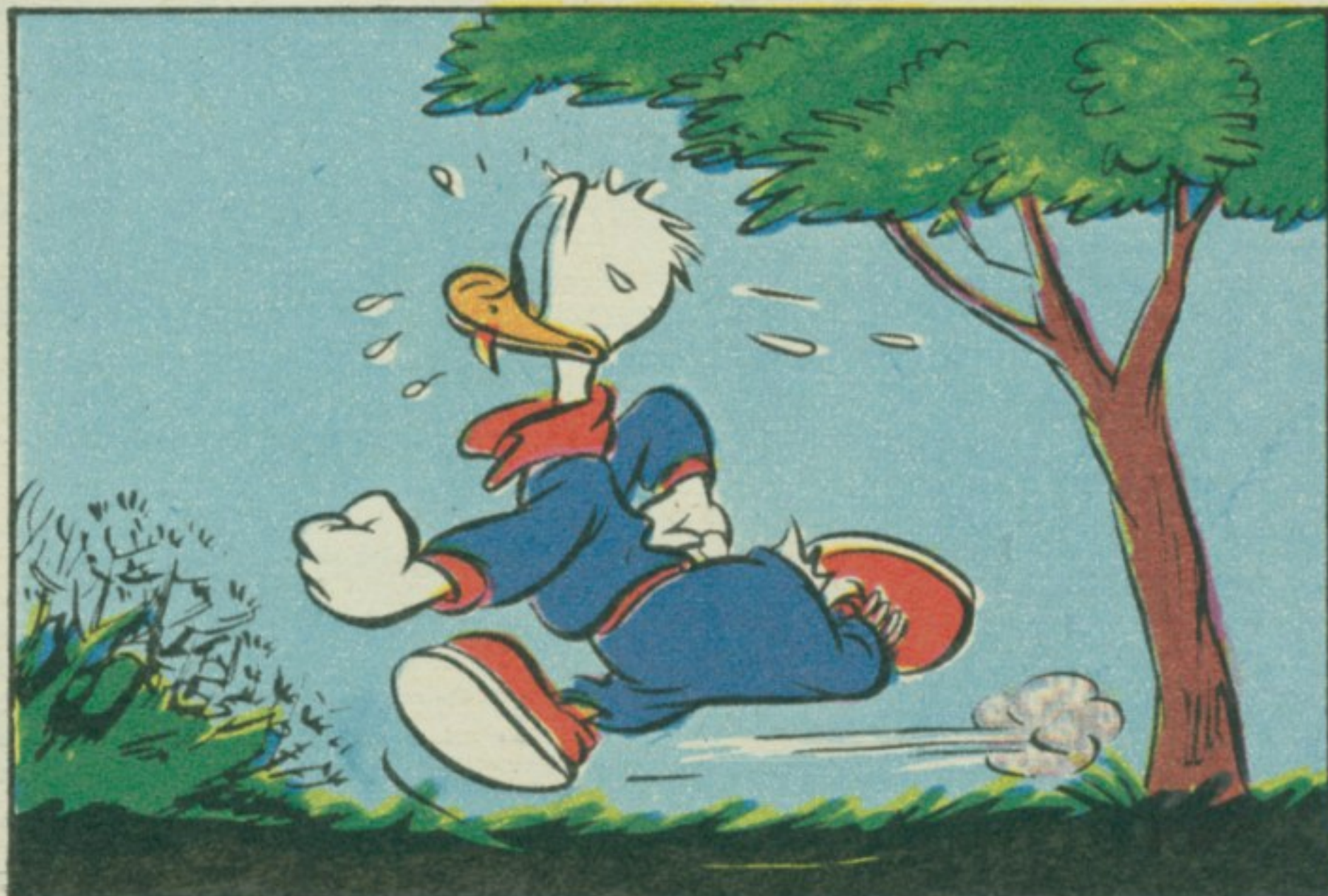
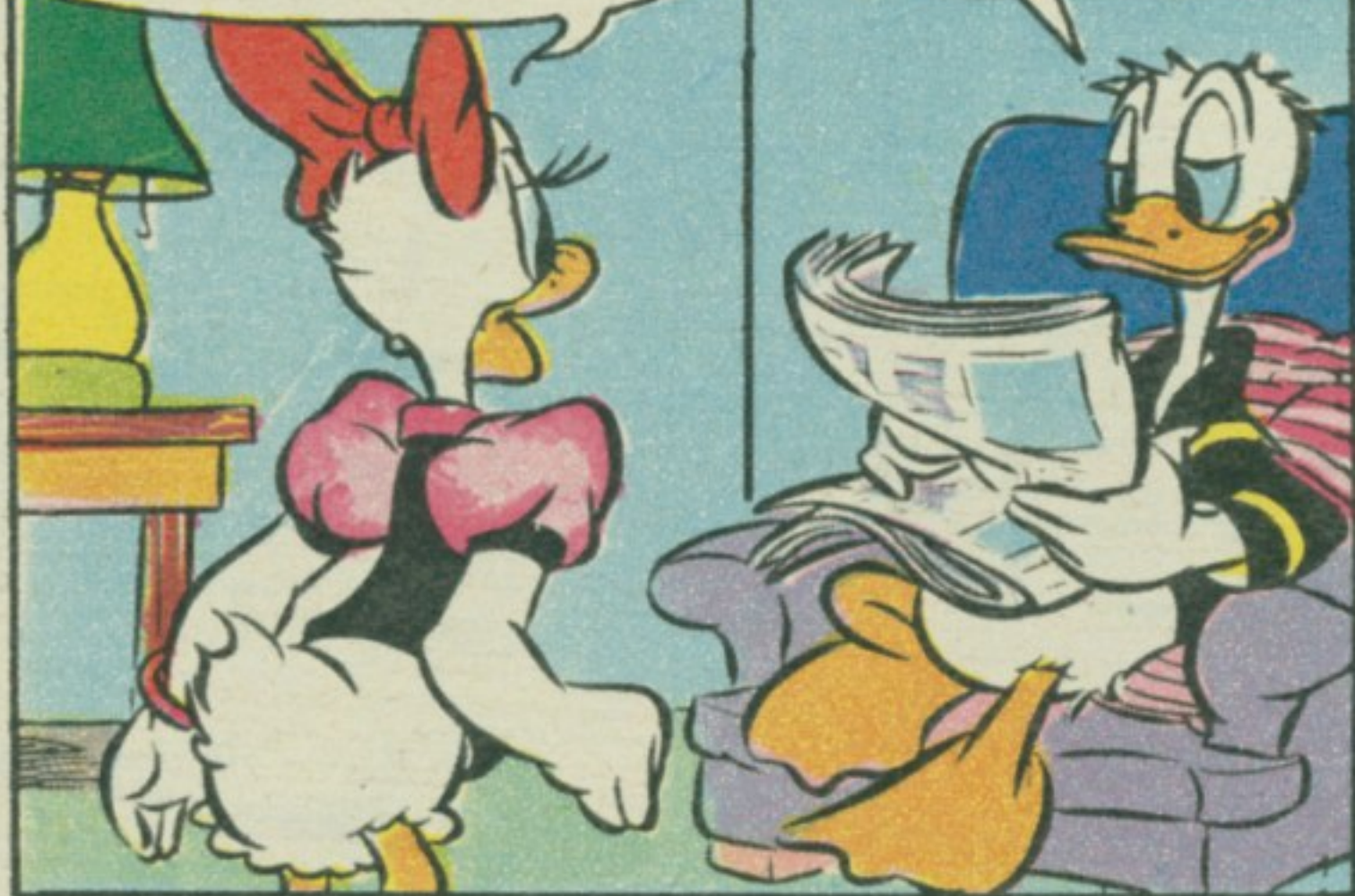
ПАЈА ПАТАК

ПА... ЗА КАДА ЈЕ
ЗАКАЗАН ВЕЛИКИ
СУСРЕТ?

ЗА ПЕТАК
УВЕЧЕ!

НЕМАШ БАШ
МНОГО ВРЕМЕ-
НА ЗА ПРИП-
РЕМЕ!

КАКО НЕ?
ИМАМ
ЧИТАВУ
НЕДЕЉУ
ДАНА!

... А У ОВОМ УГЛУ...
ИЗАЗИВАЧ
- ПАЈА ПАТАК!

МАРКУ КРАЉЕВИЋУ ТРОФЕЈ ФЕР-ПЛЕЈА

У једном од најдраматичнијих „мечева“ у нашој историји Марко Краљевић је савладао Мусу Кесецију. Признао је да је победио „од себе бољег“...

У новије време наши спортисти су често освајали трофеје за фер-плеј, а и први освајач овог трофеја у свету, пре више од две деценије, био је наш рвач

Стеван-Пишта Хорват

Свако је понео свој терет, Стеван-Иштван-Пишта Хорват, како приличи, свој. Понудио је свету спорта своје схватање спортске етике и у историју спорта и света ушао као први који је понео трофеј за фер-плеј.

Градоначелник Париза примио је у госте Хорвата. Кажу да је било лепо. Занимљиво је да се о томе у нашој земљи није много писало.

Југословенска серија

Често заборављамо високе моралне узлете наших људи у суровом свету спорта. Кад у „баналном“ пинг-понгу Антон Стипанчић (код резултата 19:19) исправи судије на своју штету, изгуби титулу и добије трофеј фер-плеја, то се брзо заборави.

По неким међународним мерилима, Југославија је међу петнаест спортски најразвијенијих земаља света. А југословенски спортисти, по мерилима спортске етике, у самом светском врху.

... Дуга је листа наших спортских јунака који су својим понашањем заслужили и признања друштва уопште. Многи су, попут Сабахудића Вугдалића, некад фудбалског голмана, сад новинара, примали признања за своје схватање етике и изван спорта – од председника Тита до енглеске краљице.

Да ли је фер-плеј рођен, као и модерни спорт, у Енглеској, или трагове фер-плеја треба да тражимо, и налазимо, и у историји наших народа?

„Признање“ Марка Краљевића да је у „мечу“ са Мусом Кесецијом победио „од себе бољег“, први је доказ у европској, могућно и светској култури, витешког виђења спорта и понашања. Нови подаци – да су етичким стопама прилепског силешије Марка Краљевића кренули, и у томе истрајали, условно речено, Маркови спортски наследници, подстиче размишљања и опредељења да се на овим нашим југословенским просторима, упоредо са спортским такмичењем, развија и спортска етика...

Одиста, да ли би некеме у нашој земљи, па и у свету уопште, сметало да „Забавник“ додели трофеј спортског понашања (фер-плеја) са именом и презименом Марка Краљевића?

Славо Стојковић

чев од 251. (издање „Нолита“) где испод наслова „Марко Краљевић и Муса Кесеција“, уз остало, пише и следеће:

„Намјери се јунак на јунака, дели Муса на Краљића Марка:

нити може да обори Марка, нит се даде Муса оборити...”

И основци знају како се тај меч окончао. Победио је Марко. Вила је, попут неког савременог спортског менаџера, била на Марковој страни, али је Марко – Краљић, по Вуку, а по нама данас баш и цео Краљевић, рекао оно што се данас, чудним вилинским и другим виђењима, заборавља.

Победио Марко Мусу, али Марко признао:

„Јаох мене до бога милога, ће погубих од себе бољег!“

Фер-плеј, као и модерни спорт, рођен је у Енглеској, у време настојања да се задрже старе колоније. И нове освоје, разуме се... А све то уз агресивну жељу да фер-плеј остане у Енглеској, по сваку цену ако треба, јер понашања спортиста, кроз историју, она најплеменитија, као да нису бележена...

Први трофеј Пишти

Први трофеј за фер-плеј у свету спорта додељен је 1966. године југословенском рвачу Стевану-Пишти Хорвату, некад столарском шегрту из Светозара Милетића у Војводини, данас предавачу на Факултету за физичко васпитање у Новом Саду.

А повод је био овакав: на једном од међународних такмичења у рвању, пре двадесетак година, до „ушију судија“ доспео је срамни договор. Један Финац, један Рус и један Бугарин („Забавник“ вам може предочити и имена и презимена, али – чему сад то?) договорили су се да елиминишу Хорвата. Судијски жири елиминисао је њих, али је Пишта рекао:

– Нећу титулу без поштене спортске борбе.

Није ваљда спорно: један од најзначајнијих „мечева“ у нашој историји одржао се пре више од пола миленијума, на некој ливади. Муш-ки су се тукли двојица, објективно данас гледано – силешија: Марко Краљевић и Муса Кесеција. О том надметању тада најјачих људи света, бар по народном веровању, оставио је траг наш народни дух, уобличен у другој књизи Вукових народних песама, под бројем 66. на страницама по-

У последње време пчеле-убице се стално помињу на ударним странама америчке штампе а снимљен је и филм под називом „Рој“ у ком зујеће камиказе насрћу на базу за лансирање свемирских летелица и приморавају становништво Хјустона на исељење. Гледајући овај филм неки се јеже а неки забављају, не знајући да суштина приче није плод ничије маште већ стварност која упозорава.

Рођене дивље

Прича о овој напасти почиње у Бразилу 1957, односно неколико година раније, кад је генетичар по имену Естева Кер дошао на идеју да укрсти две врсте пчела: афричку (*Apis mellifera adansonii*) која је веома издржљива, изванредан летач, али и веома „љута“, са италијанском (*Apis mellifera ligustica*), питомом врстом које највише има у Бразилу.

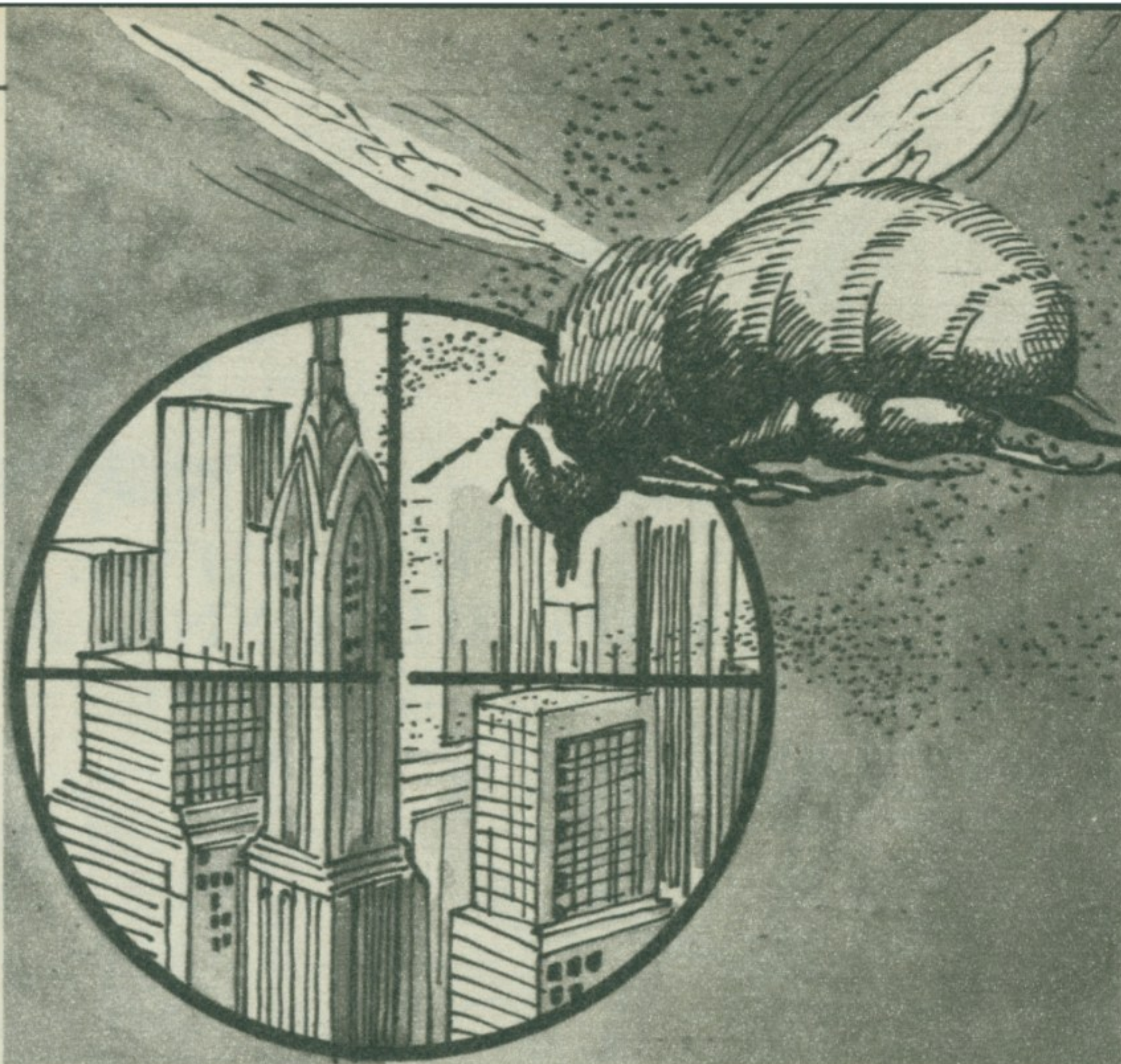
Двадесет шест преживелих матица донетих из Африке Кер је ставио у кошницу са трutowима италијанске врсте. Дошло је до међусобног укрштања, па је добио потпуно нову и до тада непознату пчелу. Била је много крупнија, ревноснија у послу, могла је да лети веома високо и по хладном времену и — производила је два пута више меда од других пчела.

Али, одмах је примећено и то да је не држи место... Кад се намножила, почела је да измиче контроли стручњака. Једног јутра, из лабораторије је, предвођено матицом, побегло стотинак ових инсеката.

Пролазило је време... Подивљали бегунци множили су се невероватном брзином. Из Сао Паола почели су да се пробијају према југу и северу. Заузели су простране пределе Бразила, појавили се у Уругвају, Аргентини, Парагвају, Боливији и неким деловима Перуа. Онда су почеле да стижу забрињавајуће вести: нова пчела наноси штете усеvима и убија људе.

Напад на јахту

Кажу да је појединачан убој ове пчеле готово нешкодљив, јер њен отров није ништа опаснији од отрова других врста. Опасна је због своје две наследне особине: инстинкта да се креће искључиво у великим ројевима — чак и до 30 хиљада јединки — и необуздане насртљивости. Реагује 30 пута брже од других и десет пута чешће уједа. Кад је, прошле године,

АМЕРИКА ОЧЕКУЈЕ ИНВАЗИЈУ КРИЛАТИХ УБИЦА

Камиказе са исуканим жаокама

рој ових пчела усмртио једног студента са универзитета у Мајамију, лекари су утврдили да је на отровеним деловима тела имао и по пет убоја на сваком квадратном сантиметру.

Први велики поход смрти, осим појединачних случајева од којих су многи остали непријављени, имале су ове пчеле 1969. године. Недалеко од луке Салвадор у Бразилу велики рој убица се без икаквог посебног разлога устремио на једну усидрену јахту. Изненађени и преплашени људи потражили су спас у кабини, али су пчеле читав дан стрпљиво чекале да се они опет појаве. Том приликом, после новог напада ових страшних инсеката, један човек

је још на јахти издахнуо а дванаесторо их је, у критичном стању, пребачено у болницу.

Крајем 1971. смртоносни рој се устремио на бразилско село Куритабу. Становници данима нису смели да отворе врата својих кућа. Неколико људи и све животиње које су се, у тренутку налета, затекле на отвореном, подлегле су убојима.

Тексас стрепи

Пошто се размножава великом брзином, нова врста пчеле данас живи у две трећине Јужне Америке, где је већ уништила готово све своје питоме и мирољубиве рођаке. Оне, наравно, живе у густим шумама и кад из њих изле-

**ПЧЕЛЕ ПОБЕГЛЕ ИЗ
ЛАБОРАТОРИЈЕ У
БРАЗИЛУ КРЕћУ СЕ У
РОЈЕВИМА ОД 30
ХИЉАДА ЈЕДИНКИ.
НАСРћУ НА ЉУДЕ И
ЖИВОТИЊЕ, АЛИ И
НА СВОЈЕ ПИТОМЕ И
МИРОЉУБИВЕ
РОЂАКЕ. КАКО ИХ
ЗАУСТАВИТИ?**

те у поља да сакупљају мед, уз пут нападају и убијају све што се креће.

Неки фармери су покушали да се заштите тако што су по шумама спаљивали њихове гроздасте ројеве, али без успеха. Пчеле су брзо пронашле начин да се заштите од ватре и дима — и нису презале од праве правцате освете!

Тимови јужноамеричких научника озбиљно су се замислили. Покушали су да их униште отровним хемикалијама које су посипали из ваздуха, али одмах су схватили да ће тако пре уништити цео биљни и животињски свет него отпорне пчеле.

Рој убица недавно је виђен у једном граду у Гватемали, близу мексичке

границе. Пошто су знали шта их чека, Мексиканци су их спремно дочекали. Мере које су предузели да спрече њихов продор даље на север укључују разне врсте замки, затим ново укрштање с домаћим пчелама, како би се добила питомија врста, обуку узгајивача за поступак у случају опасности, ограничење кретања домаћим животињама у критичним ситуацијама, усавршавање нарочитог серума за лечење од убоја и слично.

У последње време у томе имају и велику подршку Американаца који верују да је инвазија пчела-убица на њихову земљу врло могућа и да ће оне, ако се не смисли нешто још делотворније, стићи у Тексас већ почетком 1989. А одатле ће, вероватно, и до Канаде, јер се испоставило да сасвим лепо могу да живе и у северним областима.

Гужва на граници

Већ је израчунато да ће у Америци годишње усмртити бар стотинак особа и небројено много домаћих животиња, осим што ће нанети огромне штете пољопривреди. Јер, док трагају за нектаром оне су незадрживе и незасите. Од њих би, кажу, могло бити и користи да могу да се укроте... Али, ништа од тога. Тамо где се појаве, питомој пчели угоржавају опстанак и онемогућају је да изврши редован посао опрашивача. Где год да застану у потрази за храном, праве гнезда — у шупљим стаблима дрвећа, у напуштеним термитњацима па чак и у рупама у земљи.

У Мексику угрожено пчеларство и индустрија меда „тешки“ су више милиона долара. Државни одсек за пољопривреду САД већ је објавио да пчела-убица може само у једној години америчкој пољопривреди да нанесе штету од 20 милијарди долара (1 долар — око 600 динара).

Американци предлажу отварање такозване „пчелиње зоне“ у пограничном појасу између њих и Мексика. Према предлогу стручњака, сваки камион или брод морао би да буде детаљно прегледан преко преласка границе. Затим би требало поставити замке у виду мамаца који миришу на матице и понудити награду свакоме ко открије или уништи легло убица. Уколико ово не „проради“ још овог лета, филм „Рој“ више никоме неће бити забаван.

Д. Варагич

Илустровао Брано Јовановић

ДОЛЕ ЈЕЗИК

ГОВОРИЛИ СУ ГА ТОЛСТОЈ И ТИТО. СТАЉИН
ГА ЈЕ НАЗВАО ЈЕЗИКОМ ШПИЈУНА, А ХИТЛЕР
ЗАБРАНИО ЗАКОНОМ

Процене о броју људи који говоре есперанто прилично су непрецизне: крећу се од једног до шеснаест милиона.

ЧКМ

ХАОС!

100 година есперанта

Једне од ових недеља у Лондону ће бити премијерно изведена комедија Оскара Вајлда „Важно је звати се Ернест“. Онима који случајно залутају у гледалиште лако може да се догоди да не разумеју ни реч. Вајлдов комад игра се на есперанту.

Шекспиров „Хамлет“ преведен је одавно и то не може бити стручније. Посао је обавио човек који је есперанто и измислио.

Фи скоро као фуј

Звао се Лазарус Лудвиг Заменхоф, по занимању је био офталмолог, одрастао је у пољском граду Бјалистоку (тада под Русијом) и пало му је на памет да бисмо

На есперанту се ова јубиларна 1987. година каже *mil naucent okdek sep.*

можда нешто сложније живели када бисмо сви, поред матерњег, говорили један заједнички, светски језик.

Есперанто још није имао ни име када је стекао прве противнике: родитељима Лазаруса Лудвига синовљева замисао никако се није допадала па су му једном приликом уништили целокупну документацију језика који још није био створен.

Године 1887. у Варшави је штампан уџбеник „Лингво Интернација“ из пера доктора Есперанта. Иза псеудонима по коме ће језик касније добити име (есперанто = онај који се нада) крио се доктор Заменхоф који је тада имао двадесет и осам година.

Пошто је из латинског, грчког, француског, енглеског и словенских језика позајмио 947 корена из којих се изводе сви остали облици речи, одредио је да ће се међународни језик писати фонетски, односно онако како је и Вук проповедао, Заменхоф је још формулисао укупно шеснаест граматичких правила на којима почива читав есперанто.

Именице у једнини завршавају се на o: viro човек, patro отац, knabo дечак, filo син. Женски род добија се уметањем наставка in: virino жена, patrino мајка, knabino девојка, filino кћерка. Множина се гради додавањем наставка j: patroj очеви, patrinoj мајке.

Глаголски облици у есперанту су доследно једноставни. Садашње време има наставка as, прошло is, будуће os. Садашње време помоћног глагола бити тако гласи: Mi estas (ја сам), vi estas (ти си), li estas (он је), si estas (она је). На први поглед, отприлике као када бисмо ми рекли „ти сам, он сам, она сам“, само што то на есперанту звучи сасвим у реду.

Неодређени члан не постоји, само одређени (ла) који је исти за све родове, бројеве и падеже.

Сви придеви, се, разумно, завршавају на а, прилози на е. Префикс mal означава супротност основном значењу речи: тако bona значи добар, malbona лош. Суфикс ej означава место: kafo је кафа, kafejo је кафе, бифе. На светском језику малечко и огромно изражавају се помоћу et (деминутив) и eg (аугментатив): birdo птица, birdeto птичица, birdego птичурина. Презир и слична неплеменита осећања исказују се уз мало помоћи fi: homo је човек, fiho то подлац, nitkov, vorto је реч, fivorto реч која се у последње време чак и штампа - псовка.

Све у свему, барем у теорији, добар познавалац неколико светских језика требало би да буде у стању да пристојно овлада есперантом за пар сати.

Предајте ми револвер

Један од првих славних есперантиста био је руски писац Лав Толстој. Есперанто је говорио и председник Тито, па је остало забележено како је све разговоре са бившим аустријским председником Францом Јонасом водио на есперанту.

Заменхофов светски језик имао је и огорчене и моћне противнике. Јосиф Висарионович Стаљин назвао га је језиком шпијуна, а Хитлер га, због „субверзивнос-

ти“, 1934. године законом забранио. Било је то зелено светло за прогон есперантиста и ликвидацију њихових организација прво у Немачкој, а затим и у окупираним земљама.

Из тог времена забележен је и истинити догађај који се одиграо у Чехословачкој. Једног дана у стан Владислава Бенчека у граду Литомшилу упала су два војника у служби Гестапоа и један немачки официр. Док су гестаповци вршили претражину по стану, поглед официра зауставио се на Бенчековој библиотеци. Неко време је пажљиво читао наслове а онда војницима наредио да пређу у други стан.

Када су остали сами, на савршеном есперанту обратио се престрављеном Бенчеку:

- Ви сте есперантиста, зар не? Одмах сам то знао када сам видео ваше есперантске књиге. Но, дајте ми револвер, знам да га имате, јер сам међу књигама нашао пун шаржер.

Немачки официр објаснио је Бенчеку да је и сам есперантиста и да је пред полазак у рат обећао оцу да ће, кад год то буде могуће, помагати есперантистима. Пошто је од Бенчека добио обећање да овај неће изустити ни реч о читавом догађају следећих двадесет година, окренуо се, војнички поздравио и рекао:

- Hodi Esperanto venkis Hitleron! (Данас је есперанто победио Хитлера!)

Владислав Бенчек је одржао реч. Проговорио је тек после двадесет година када је читав догађај описан у листу „Heroldo de Esperanto“.

Квар, квазаро и софтверо

Процене о броју људи који данас говоре есперанто прилично су слободне и крећу се између једног и шеснаест милиона, која нула мање или више.

Четрдесет и две националне организације удружене су у светску организацију есперантиста са седиштем у Ротердаму. Југословен Иво Лапена био је генерални секретар ове међународне организације осам, а председник пуних десет година.

Да есперанто поред есперантиста, можда почињу озбиљно да схватају и други рекло би се и по томе што је утицајна Европска економска заједница издвојила средства за истраживање које би требало да пружи одговор на питање да ли усвојити есперанто као званични језик, „понтон лингво“ (језички мост) између девет језика земаља чланица.

Поред националних удружења „чистих“ есперантиста, широм света ничу и есперантистичко-бициклистичка, нудистичка и вегетаријанска удружења.

Есперанто се, сразмерно броју становника, највише говори у Бугарској, али се број следбеника у Кини тако брзо повећава да су сви изгледа како ће примат ускоро припасти Кинезима. Албанија је „испала из трке“ мада се у овој земљи у једном наврату најозбиљније размишљало да се есперанто уведе у школе као обавезни предмет.

Бар дванаест земаља на свету редовно емитује радио-програме на есперанту: у Кини свакодневно иду четири полчасов-

не радио-емисије, краткоталасни есперанто емитује и Пољска и Ватикан.

Једном речју, у најмању руку мора се признати да је есперанто ухватио корена, поставља се још само питање успева ли да држи корак с овом ером технолошких чуда. Како, рецимо, стоје ствари са есперантом и астрофизиком? Одлично. Вангалактички радио-извор нама познат као квазар у све-светском језику квазаро. Велики прасак, експлозија у којој је по једној тео-

Есперанто - феминисткиње траже апсолутну граматичку независност за именице женског рода.

рији настао свемир је La granda eksplodo. У есперанто-компјутерској терминологији хардвер је hardvaro, софтвер softvaro.

Доле са шовинистичким наставком!

Све у свему, могло би се помислити како есперантисти с есперантом немају никаквих невоља, само што није тако. Есперанто-феминисткиње повеле су крсташки рат против мушкошовинистичког граматичког правила по коме се женски род гради од мушког. Ко каже да virino (жена) неизоставно мора да се ослања на viro (мушкарац)? Исход спора је неизвестан.

Ако су родови нешто мало и пољубани, бројеви остају у сваком погледу неоспорни: uni, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, pau, dek. Толико о бројању на прсте. Cent је сто, mil хиљада. Централна прослава стогодишњице есперанта одржава се овог лета, mil naucent okdek sep (1987) у Варшави. Тамо је све и почело.

Мина Илић

ЗАВЕРА ПРОТИВ НАПОЛЕОНА

Француска на прагу деветнаестог века. Прва личност је тридесетогодишњи Наполеон Бонапарта. Наполеону у то време прете са свих страна. Ројалисти, јакобинци... сви они желе смрт првог конзула. Ројалисти су далеко опаснији противник него јакобинци – читава феудална Европа их подржава...

Маргадел је још једанпут прочитао писмо, а затим га спалио. Схватио је да најкасније за један сат мора да напусти Бордо. На брзину је купио најпотребније ствари, два пиштоља, два бодежа, боцицу са отровом. Брзо је напустио кућу у којој више није имао шта да тражи. Улица је била готово пуста, ветар је снажно дувао. Био је децембар. Зауставио је прву кочију, дао десет златника кочијашу и наредио му да вози до Париза. Док је путовао, кроз главу су му пролазиле речи из писма: „...време је да се први човек дарује, треба га обасути цвећем...”

Стигао је у Париз сутрадан после подне. Одмах је уочио да је град пун полицајаца. Нешто су тражили. Зауостављали су пролазнике и претресали их. Одмахнуо је и упутио се у улицу назначену у шифрованом писму – Сен Никез. Сен Никез, опет Сен Никез... па зар није баш у тој улици убио неког безначајног сенатора? Од тада су прошле већ три године. С таквим мислима стигао је до циља – оронуте старе зграде. Обазриво је погледао око себе не би ли приметио нешто сумњиво. Улица је била празна. Закуцао је трипут на тешка врата и чекао. После неког времена чуо је кораке. Прво једва чује, а затим необично тешке. Када су се врата отворила, Маргадел је застао као укопан. „Ти“!? Висок и необично крупан човек снажно га је зграбио за рамена и грубо угурао у кућу.

– Овде се не говори гласно – рекао је и одмах затим га загрлио. – Зар је могуће? Ти у Паризу! Кадудал и ја! Зар сада има нешто на свету што се зове немогуће?

– Има. Бонапарта.

Кадудал је волео да прави такве шале. За њега немогуће није постојало.

Попели су се на други спрат. Стигавши до врата Кадудал је покуцао и ушао са Маргаделом у полуосветљену собу. Унутра су била два човека, лица им се нису видела.

– Ово је Маргадел – рекао је Кадудал.

Ко је био Кадудал?

Жорж Кадудал је у ројалистичком покрету заузимао посебан положај. Тај бретонски сељак никада није стекао образовање, није био ни бог зна колико писмен, али га је природа обдарила проицљивошћу, моћи запажања и будношћу ловца, вештином да предводи људе. Огромног раста, невиђене снаге, изгледао би као трапави медвед да та масивност није била удружена са невероватном спретношћу и довитљивошћу. Он је био фанатично предан ствари Бурбона и сам се прихватао најсложенијих задатака. Ипак, није био авантуриста – убица попут Маргадела. Почетком деветнаестог века постао је један од вођа ројалистичког подземља. Надмене и охولة аристократе извршавале су без говора његове наредбе. Присуство Маргадела и Кадудала у Паризу представљало је велику опасност за Наполеона.

Без обзира на то што први конзул није знао за присуство „пара који убија“, наредио је полицији да свакодневно претреса Париз. Разлог је био једноставан: у театру Опере, отприлике месец дана пре Маргаделовог доласка у Париз, за време представе, полиција је задржала неколико људи наоружаних бодежима на свега неколико корака од ложе првог конзула. Истрага је утврдила да су то били јакобинци. Ухапшени нису порицали; признали су да су кренули према Бонапартиној ложи да би га заклали!

Само неколико дана након тог догађаја полиција је ухапсила неког Шевалијеа, јакобинца, инжењера који се бавио прављењем експлозива, намењеног, разуме се, првом конзулу.

Оваква ситуација наравно, није у потпуности одговарала Кадудалу и Маргаделу. Али није смело да се

одлаже. Зар је ико могао да верује да ће се неко после два неуспела атентата, у изузетно кратком року, одлучити на дрско убиство пред самим носом полиције? Не. На то су и Кадудал и Маргадел рачунали. „Време је да се први човек дарује, треба га обасути цвећем“, није значило ништа друго него поставити експлозив који ће убити Наполеона. Два пиштоља, бодежи, отров – то је било потребно за бекство ако дође до непредвиђених невоља. Маргадел никада није презао да иза себе оставља трагове крви. Ако је то крв власти – тим боље.

Од људи које је срео код Кадудала добио је сва упутства. Касније се испоставило да су људи из „сенке“ били лични изасланици Луја XVIII, претендента на престо.

Храбри конзул

План убиства препуштен је Кадудалу. За експлозив је био задужен Сен-Режан, инжењер, Кадудалов човек. Први помоћник му је био Карбон. Маргаделов задатак није био једноставан. Морао је да вреба жртву, да знак Сен-Режану, а након тога га штити, ако се за то укаже потреба. У његовој личној пратњи била су дванаесторица професионалних убица, способних не мање од њега самог. То су били људи којима живот ништа није значео – нису презали ни од чега...

Зашто је изабрана баш улица Сен-Никез? Како су завереници знали да ће први конзул баш туд да прође? Наполеон је волео позориште! А улица Сен-Никез је домаћак театра Опере! Грешке није смело да буде. Атентаторима је ишло на руку и то што је Наполеон сматрао да је потребно да се појављује у јавности, нарочито после покушаја убиства у позоршту. Први конзул морао је свима да покаже да се не плаши.

Маргадел је чекао. Један, два, три... десет дана. Зар је могуће да је нешто откривено? Не, то је немогуће. Већ би их похапсили. Ипак...

Једанаестог дана муњевито стиже порука: Бона-

парта иде! Сад је тренутак! Погледао је лево, десно, сви су били на месту. Чврсто је стезао бодеж испод огртача. За непун минут Бонапарта ће погинути! Сен-Режан је поставио експлозив на самој кривини улице. Тротоари су пуни људи. Само да неко не примети. Ево га! Зашто иде тако брзо?

Кочија је стварно ишла брзо. На месту где је постављен експлозив, одјекнула је страховита експлозија. Зачули су се повици, јецаји, плач, рзање коња и тресак околних зидова који су се рушили. У густом диму који је прекрио узани пролаз у почетку ништа није могло да се разазна. Кад се дим разишао, видело

се да су калдрма и зидови кућа разорени, да на земљи лежи неколико погинулих и десетине рањених. Остаци кола, осакаћени коњи, крв, стакло, цигле претворене у туцаник. Бонапарта је остао неповређен! Како је то могло да се деси? Експлозија паклене машине десила се два-три секунда пошто су кола прошла. Да кочијаш није тако брзо терао коње, смрт првог конзула била би неминовна.

Маргадел није изгубио присуство духа – требало је побећи! Тренутак одмазде, он је врло добро знао, требало је да наступи сваког часа. Брзо је одлучио да Сен-Режана и Карбона отпрати до њиховог

МАРГАДЕЛ НИЈЕ
ГОВОРИО – ОН ЈЕ
УБИЈАО. СА
НЕКОЛИЦИНОМ
СВОЈИХ
ИСТОМИШЉЕНИКА
ЧЕКАО ЈЕ ЖРТВУ.
ЛОВ НА ПРВОГ
КОНЗУЛА ЈЕ ПОЧЕО...

Илустровао Брана Јовановић

скровишта. „Дванаесторица одабраних“ мораће да се сналазе сами. Тако је договорено. Сен-Режан и Карбон, када су стигли до скровишта, предлагали су Маргаделу да заноћи код њих, што њему никако није одговарало. Морао је што пре да бежи из Париза. Успео је да нађе кочијаша спремног да га вози што даље од престонице. На излазу из града зауставила су га два полицајца. Једног је убио ножем, у другог пуцао из пиштоља. Други пиштољ уперо је у кочијаша и наредио му да вози даље. Престрашеном човеку није остало друго до да га послуша.

Два месеца након атентата ухапшен је Карбон.

Полицијски иследници натерали су га да призна где се налази Сен-Режан. Обојица су изведена пред суд и осуђена на вешање. Истрага је после дуго тапкала у месту – пуне четири године. Тек 1804. полиција је успела да се докопа Кадудала. Ко зна да ли би га ухватили да није дошао у Париз, али припремао је нови атентат на Наполеона! У току суђења вештом одбраном доводио је судије до лудила. Као врхунац свега, стигла му је понуда од самог Наполеона да пређе у његову службу, уз врло висок положај и генералски чин! Кадудал је на понуду одговорио псовком. Осуђен је на смрт и

гиљотиниран на Гревском тргу у Паризу.

Што се Маргадела тиче, историја до данас није успела да утврди шта се десило с њим након неуспелог атентата у улици Сен-Никез. После овог догађаја о њему се ништа више није чуло. Као да је у земљу пропао, што је, уосталом, и врло вероватно, нарочито ако се има у виду колико је због своје упућености у атентат на Бонапарту и самим ројалистима могао да буде на сметњи. Највероватније је да је скончао онако како је и живео. Професионалне убице обично не умиру природном смрћу.

Зоран Марић
Зоран Нешкович

СИМУЛАНТ

Извесна госпођа из америчког града Хјустона донела је свог папагаја ветеринару тврдећи да је озбиљно болестан. Птица је заиста кашљала без прекида. Па ипак, дијагноза је била изненађујућа: „Папагај мајсторски имитира кашаљ страствене пушачице који му иде на живце“ – саопштио је деликатно лекар забринуту власницу. Али, кад је она, одахнувши од олакшања што њен љубимац није у опасности, брже-боље запалила цигарету, ветеринар је прешао на нешто директнију форму:

– Ако она престане да пуши, птица ће врло брзо престати да је имитира. ■

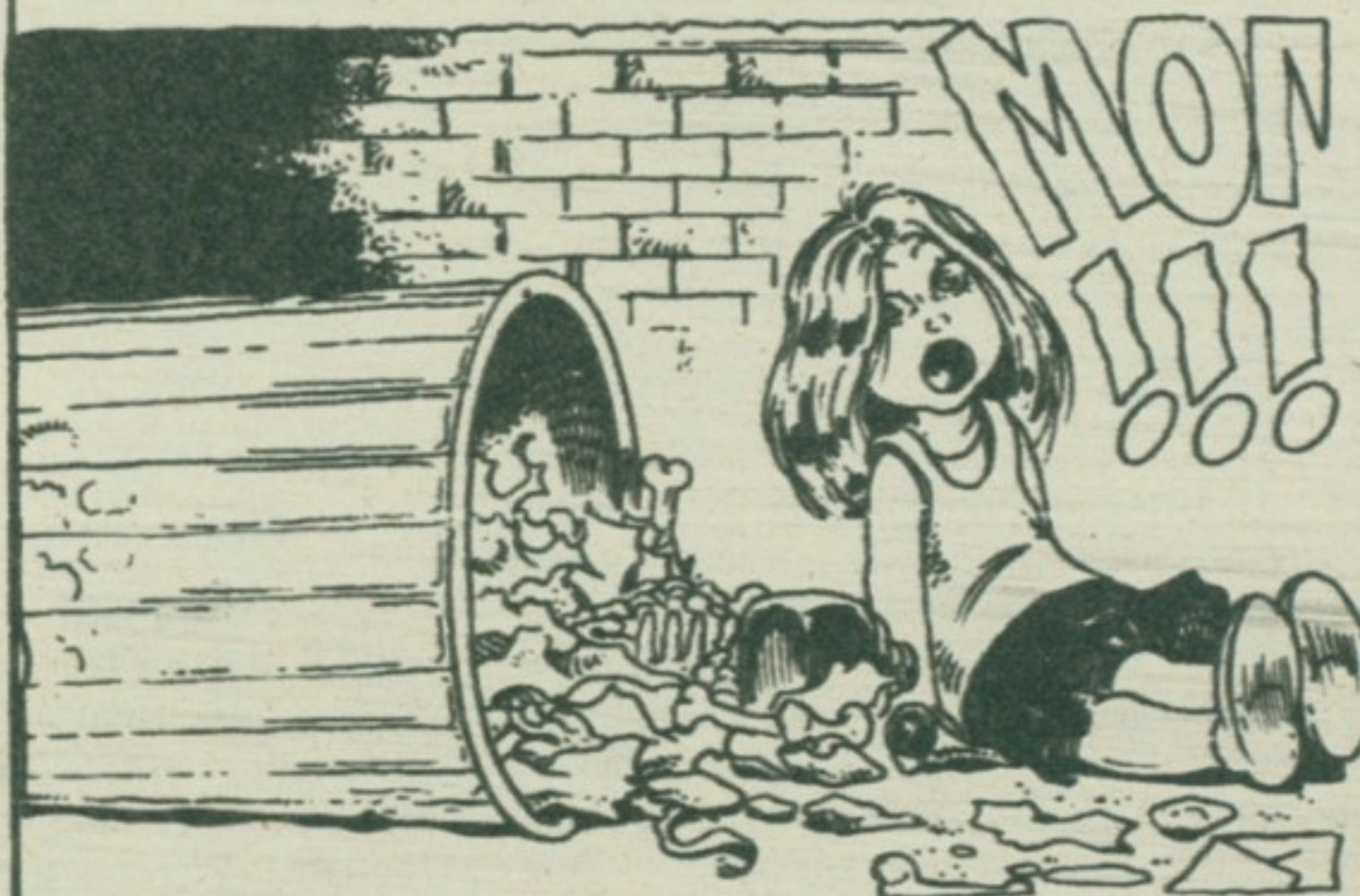
КУПАЈТЕ СЕ У СОКУ ШАРГАРЕПЕ

Јавна купатила су у Јапану врло популарна. За разлику од наших у која, у већини случајева, одлазе људи који немају могућности да се окупају на другом месту, у Земљи излазећег сунца та купатила обезбеђују разне погодности које људи немају у својим становима. Топле купке, купке с масажом... Однедавно, Јапанци имају могућност да се купају у соку од шаргарепе! ■

ПЛАЧ ЈЕ БИО ПРАВИ, СТРАХ ТАКОЂЕ, САМО...

У Лутону, месташцу наомак Лондона, ђубретари су товарили камион с отпацима кад су зачули дечји плач. Брже-боље истоварили су смеће наред улице, у паници да, неким лудим случајем, у камион нису убацили бебу. Требало им је десетак минута да открију

шта је посреди. У гумили ђубрета нашли су лутку која је, како су касније посведочили Стен Андерсон и Алекс Петерсон, плакала баш као дете. ■

Илустровао Димитрије Костић

ДОБРО НАМ ДОШЛА, СВЕТЛОСТИ!

БУДУЋНОСТ
ЈЕ ВЕЋ
ПОЧЕЛА

Свиће ново доба. Доба светла. Испод градских улица и испод океана, у трговачким облакодерима и скривеним војним штабовима, мноштво нових технологија које се базирају на ласерима, ултрачистим стакленим влакнима и на новим необичним материјалима оспоравају чуда уобичајених електронских направа. За нешто више од једне деценије ти изуми су изашли из лабораторије и ушли у модерне домове, канцеларије и фабрике. Све већом брзином нова технологија обећава да ће претворити доба електронике у доба оптике у којем ће направе израђене на бази снопова светла постати неопходне.

Нова оптичка технологија брзо налази своје место. Компаније за комуникације почеле су да полажу нове трансокеанске каблове који могу, практично, да се такмиче са сателитима. Везе помоћу оптичких влакана омогућавају да се поставе мреже приватних и службених видео прикључака у једну нову врсту „оптичког“ града. Оптичка технологија обезбеђује осетљиве „нервне завршетке“ за направе попут детектора за дим и инструменте за анализу крви. У међувремену, научници у Сједињеним Државама, Западној Европи и Јапану свим силама настоје да дођу до оптичког компјутера који је још ствар будућности и који ће за пресовање бројева користити фотоне уместо електрона. Снажан оптички мозак могао би да буде

„ОПТИКА ЋЕ У 21. БИТИ ОНО ШТО ЈЕ ЕЛЕКТРОНИКА У 20. ВЕКУ“ - РОБЕРТ СПИНАРД, ДИРЕКТОР ЗА ТЕХНОЛОГИЈУ СИСТЕМА У КСЕРОКСУ

једино средство за компјутерску обраду података у Иницијативи стратегијске одбране или Рату звезда како га је назвао председник Реган.

Послушни фотони

Такмичење у оптици је глобално. Сједињене Државе су прошле године потрошиле најмање милијарду долара на истраживања и развој ове области. Али, Јапан је потрошио отприлике три пута више и сматра се водећом силом у већини оптичких области. Рани продори у оптичко-истраживачкој борби постигнути су у Западној Немачкој, Британији, Француској и Канади. Према проценама које износи СИА Совјетски Савез, у области оптичке обраде података, спроводи шири ис-

траживачки програм од било које нације, и на то истраживање троши 4 до 10 пута више од Сједињених Држава.

Основа оптичке технологије заснива се на понашању фотона, скупини енергије која зрачи. За разлику од електрона који имају електрични набој, и који често сметају један другом док путују проводником као што је бакарна жица, фотони се веома лако крећу паралелно, чак пролазе неометано један кроз други. Много више него остали делови електромагнетског спектра, као што су радио-таласи или електронски пулсеви, светло је подесно да преноси огроман број тачних дигиталних сигнала великом брзином и на велику даљину. Средства за искоришћавање тих особина светла почела су да се појављују педесетих година, када су научници развили ласер, зрак светла са појачаном жицом.

Од тада је ласер коришћен за бројне потребе од операција па до производње метала. Али сада баш улога ласера као преносника података преокреће свет уобичајене електронике. Пренос се остварује углавном одашљивањем сигнала гласа и података преко ласера који се креће жицом, танком као длака, направљеном од ултрачистог стакленог влакна. Једна оваква нит може да пренесе и то са већом јасноћом исто толико телефонских разговора као и 625 бакарних жица.

Да би искористиле те способности телефонске компаније широм света, што је брже могуће, постављају каблове од оптичког влакна. Национална компанија за телекомуникације у Западној Немачкој, на пример, планира да до 1990. године постави више од 500.000 миља оптичког влакна у вредности од 1,5 милијарди долара. Заједнице телефонских компанија планирају да повежу САД са Европом 1987. године подводним влакном дугачким 3.700 наутичких миља. То ће да омогући 38.000 телефонских позива или преноса података у истом тренутку, за разлику од само 9.000 које данас преноси коаксијални кабл.

Оптичка влакна имају све већи значај за компјутерску обраду података и пренос видео сигнала. Максимална способност преношења обичног бакарног кабла изно-

си око 144.000 честица података у секунди. Да би се добила савршена слика, једном колор-видео сигналу потребно је 90 милиона честица у секунди. Огроман преносни капацитет оптичких влакана подстезао је удружења као што су Мекдоналдс, Ситикорп и Мериел Линч да за пренос видео конференција, повезивање компјутера или за рад јефтине телефонске мреже уграде приватне линије од оптичког влакна.

Корак пред циљем

Каблови од оптичког влакна, повезани директно са кућама потрошача, коначно ће обезбедити пријем готово неограниченог броја канала кабловске телевизије као и других услуга. На пример, заједнички подухват француских компанија за комуникације припремио је нови терен повезујући 1.500 телефонских претплатника у Биарицу, граду на југу земље, и успостављајући експериментални видео систем у два смера у којем корисници могу да виде један другог док ћаскају.

Друго подручје оптике, још у повоју, јесте холографија – производња тродимензионалних слика помоћу ласера мале снаге. Компаније за кредитне картице сада користе сложене холографске слике на својој роби да би спречиле фалсификате, а Министарство финансија САД ангажовало је Ксерокс да пронађе метод за стављање холограма на папирни новац.

Светлост ће ускоро добити огроман значај као средство за чување података. Највидљивији пример тога својства јесте аудио-компактни диск који је почео комерцијално да се продаје 1983. године. Више од педесет милиона компакт дискова и 1,8 милиона грамофона ће се продати ове године. То ће створити укупан приход од више од једне милијарде долара. Продаја компакт дискова четвороструко се повећава сваке године што је изазвало пад продаје ЛП плоча. Компакт диск „чува“ записану музику у дигиталном облику у неких 15 милијарди микроскопски малих јамица на својој површини од алуминијума. Док се диск окреће унутар грамофона брзином од 500 окретаја у минуту, ласер претражује јамице и зрачи њихову информацију компјутерском чипу ради претварања у звук.

Истински значај оптичког диска лежи баш у његовој способности да чува податке. Диск 4,7 инча у пречнику може да смести одговарајућу вредност информација које се налазе на 250.000 куцаних страница. За сада компакт диск може да се користи само за репродуковање података који су већ утиснути на диск у фабрици. Али, дискови на којима ће потрошачи моћи да снимају требало би да се појаве на тржишту за годину или нешто више дана.

Најамбициозније такмичење је оно за изградњу првог оптичког компјутера чије је прављење пре само неколико година сматрано практично немогућим. У теорији, фотони би јурили кроз такву машину готово савршено што би учинило да оптички компјутер буде 1.000 пута бржи од данас најмодернијег. Компанија „АТ анд Т“ предузела је значајан корак према том далеком циљу када је прошлог јуна произвела први оптички такмац транзистору. У међувремену Јапанци развијају хибрид микрочипа који комбинује најуспешније видове електронике и оптике.

Роберт Лаки, извршни директор за науку о комуникацијама Белових лабораторија каже: „Не може се рећи куда ова технологија води. У ствари, можда и може Примамљиви сјај оптике усмерен је право према профиту и повећаној продуктивности.“

А. Секулић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Четири ловца A7 пикирала су, један за другим, митраљирајући циљеве на земљи на последњој дневној вежби 28. августа 1986. године. Затим су се подигли тридесетак метара и надлетели област Форт Карсон. Плаво небо без иједног облачка одјекивало је од грмљавине млазних мотора и одјека испалених хитаца.

Томас Гојет у четвртм млазњаку испалио је последњих педесет хитаца и подигао авион да би се придружио формацији.

„Тридесет један погодак у циљ за авион број четири“, објавио је радио-везом дежурни са контролног торња. Гојет се задовољно насмешио. То је био добар резултат, на нивоу угледа „Ватрених очију“ како су називали 120. ескадрилу Националне ваздухопловне гарде савезне америчке државе Колорадо.

Достигавши висину од 800 m Гојет је десном руком покушао да гурне напред командну палицу да би оборио нос авиона. Палица се није померила ни за милиметар. Пробао је обема рукама. Ни мацац.

– Цоне, удаљи се мало – рекао је Прату да би имао више простора за маневар.

Али, док је укључивао аутоматског пилота, авион се нагло пропео, јако се занео на десну страну и почео да пикира према земљи окренут на леђа. Прикован за седиште због убрзања пилот се узалуд мучио да покрене палицу. Команде се нису мицале.

Дејвид Го је скамењено гледао како авион његовог друга понире према љубичастој сенци док је Џон Прат, који је пикирајући пратио Гојета, заурлао у микрофон: – Томи, искачи!

Гојет је готово несвесно чуо поруку, али је игла његовог висиномера показивала мање од 300 метара. Прекасно за искацање. Ако би сада повукао ручицу за катапултирање, падабран се не би отворио и треснуо би право на земљу.

Рефлексним покретом притиснуо је ногом педало кормила правца, авион се окренуо у нормалан по-

дама и апарат се нагнуо надесно, поново окренуо на леђа и у ковитлу ступио према земљи. Поучен искуством пилот га је вратио у нормалан положај помоћу педале кормила правца.

Авион у таквом стању није могао да се спусти и очекивало се да Гојет сваког часа искочи. Али, напустити A7 значило би претворити га у опасну летећу бомбу која може да падне на насељено место, игралиште, било где. А Гојет није могао да замисли живот са туђим изгубљеним животима на савести. Одлучио је да остане у апарату.

Имао је, ипак, трачак наде: да у ниском лету потковичастом куком на репу авиона закачи сајлу за принудно заустављање на некој писти. Већина војних аеродрома има такву сајлу. Дејвид Го га је обавестио да се најближи аеродром са таквим зауставним уређајем налази у бази Бакли код Денвера 130 km од места где су се налазили.

ТОМИ. ИСКАЧИ!

НАПУСТИТИ МЛАЗЊАК ЗНАЧИЛО БИ ПРЕТВОРИТИ ГА У ЛЕТЕЋУ БОМБУ КОЈА МОЖЕ ДА ПАДНЕ НА НАСЕЉЕНО МЕСТО, А ПИЛОТ ГОЈЕТ НИЈЕ МОГАО ДА ЗАМИСЛИ ЖИВОТ СА ТУЂИМ ИЗГУБЉЕНИМ ЖИВОТИМА НА САВЕСТИ

Наставио је да се пење брзином од 560 km/h.

– Момци, имам муке с командама – поручио је радио-везом друговима из ескадриле.

Остали пилоти, сви четрдесетогодишњаци и истог чина, окренули су се да погледају шта се догађа. Вођа патроле Дејвид Го и Скот Ралстон извели су широк заокрет да би се приближили апарату у невољи док је Гојетов пратилац Џон Прат пришао још ближе да боље осмотри авион помисливши да га је оштетило неко одбијено зрно.

Према земљи на леђима

Гојет је, не паничећи, помислио да се вероватно нешто заглавило у аутоматском пилоту и да ће бити довољно да пређе на ручно управљање.

ложај и почео да се пење. Гојет је изнад главе уместо земље поново угледао небо. Опет је укључио аутоматског пилота и наставио да се пење.

Четири пилота почела су да се саветују радио-везом. Били су одабрана и добро уиграна екипа. Дејвид Го је у цивилу био инжењер компаније која је радила за Националну одбрану; банкар Скот Ралстон био је ратни пилот у Вијетнаму; Џон Прат је радио као зубни лекар; Томас Гојет је био главни пилот „боинга 727“ компаније „Континентал Ерлајнз“. Сва четворица пилотирала су ловце A7 више од десет година, али ниједан од њих није могао да да иоле прихватљиво објашњење о квари на Гојетовом апарату.

Лет према трачку наде

Гојетов A7 налазио се сада на 3000 метара и пео се и даље. Гојет је поново покушао с ручним коман-

Гојет је кренуо према североистоку а за њим и његова три друга. Избегавали су аутопутеве и насеља страхујући да уз пут може да дође до несреће.

Поскакујући напред-назад и љуљајући се леводесно на висини између 900 и 2000 метара Гојет је стигао до Денвера за двадесетак минута. Борећи се са апаратом проверио је да ли му раде закрилца, стајни трап и потковичаста кука. Било му је мало лакше кад се уверио да је све то у реду.

Право самоубиство!

Ловци A7 нормално атерирају брзином од 240 km/h. Невоља је била што Гојет није имао контролу над авионом на брзини мањој од 320 km/h. Покушај са сајлом за заустављање није могао да успе, сматрали су његови другови из ескадриле.

Ралстон је позвао контролни торањ аеродрома Бакли да би дежурног официра базе Била Гордона

обавестио шта ће се догодити. Овај је у камиону са радио-станицом одмах изишао на крајњу јужну страну писте.

– Покушаћу да се спустим. Ако не успем, видећемо шта ћемо даље – поручио му је Гојет, а затим је својим друговима рекао да атерирају јер ће писта, можда, бити неупотребљива после његовог евентуалног слетања.

Избацивши велику потковичасту куку Гојет се спустио на 90 метара изнад тла и смањио брзину на 320 km/h. Челична сајла, дугачка 1200 метара, била је затегнута на 8 центиметара изнад бетона. Помислио је да ће успети, али је А7 нагло одскочио и кука је промашила сајлу.

– Још једном! – викнуо је Бил Гордон у микрофон.

Гојет је дао пун гас, авион се подигао и неконтролисано кренуо према јату апарата начичканих око контролног торња. Стегнутог грла, једва дишући, Гојет је притиснуо педалу кормила правца, апарат се занео улево и упутио према великом отвореном хангару. Бил Гордон и чланови Гојетове ескадриле ужаснуто су гледали како авион, са избаченим стајним трапом, грмећи лети на висини од 30 метара изнад тла. Право самоубиство!

Гојет је помислио да му је преостао још који секунд живота, али није изгубио главу. Уз помоћ кормила правца и ручице за гас смирио је полудели А7, избегао хангар и наставио лет путањом која га је све више приближавала земљи.

Метар пре краја писте

– Доста, стари мој, искачи! – заурлао је Ралстон у радио.

Са висине од 15 метара од тла Гојет је, ипак, успео да се подигне до 600 метара у правцу истока.

– Мораћу да покушам брзином од 370 km/h – објавио је људима на писти. – Евакуишите све око контролног торња за сваки случај. Питам се хоће ли се овај проклети апарат одлучити да слети!

Гојет је добро знао шта ће да ради: или ће се спустити, или ће отићи негде где нема насеља и људи и уништити авион. Наравно, и себе. Није имао намеру никог другог да води у смрт. Искакање је још одавно одбацио као могућност.

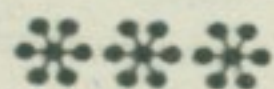
– Покушавам још једном! – обавестио је људе на аеродрому.

Авион се приближио писти у сумрак, испуштеног стајног трапа и закрилаца, тресући се као да је у олуји. На висини од 30 метара снажно се занео на десну па на леву страну, али га је пилот смирио, точкови су дотакли писту – и одмах се одбили због велике брзине.

Када су точкови поново дотакли бетон, Гојет је држао авион у оси писте хитрим покретима кормила правца: 290 km/h... 260... На 200 km/h стајни трап је ударио у тешку челичну сајлу и Гојет само што није избачен из седишта када се, уз тресак, закачила и кука. Притиснуо је педале кочница док се за њим челична сајла одмотавала.

Авион се, најзад, зауставио само на метар испред краја писте. Одмах су га опколила ватрогасна кола. У општем метежу чуло се како Ралстон коментарише: „Ово је најсавршенија акробатика којој сам икада присуствовао!”

Гојет је зауставио мотор и изишао из кабине блед као крпа.

Касније су механичари утврдили да се сломљено метално кућиште централног навигационог светла, величине палца, заглавило у систем полуга које повезују командну палицу са кормилом дубине и проузроковало блокирање команди. Уследила је ревизија свих ловаца А7 да би се, ако треба, променио тај део.

Томас Гојет је одликован Изванредним летачким крстом за јунаштво и вештину.

Б. Дожић

БЛИСКИ СУСРЕТ СА НИМФОМ

ДВА АНТРОПОЛОГА
ПОКУШАЛА СУ ДА
СНИМЕ МОРСКУ НИМФУ
ИЗ НОВОИРСКИХ
ПРЕДАЊА НАЗВАНУ „РИ”

Догодило се то јула 1983. године. Антрополози Рој Вагнер и Ричард Гринвел нашли су се на пучини недалеко до обале Нове Ирске, острва око 500 километара удаљеног од Нове Гвинеје. Вагнер је носио фото-апарат припремљен „на готовс”, дакле за брзо снимање. Циљ им је била животиња са доњим делом као у рибе, а горњим делом и главом као у човека – дакле, морска нимфа.

Скривене животиње

Како тврде двојица антрополога, нимфа се доиста појавила на површини. Ри – како локално ново ирско становништво назива то измишљено биће – у једном тренутку нашла се на свега петнаестак метара од малог чамца. Вагнер је начинио неколико снимака. Касније се испоставило да су снимци тамни и неизоштрени, и да се на њима назиру само обриси репа неке морске животиње над водом. „Нимфа” је убрзо заронила – и више се није појавила.

Недуго затим у часопису „Криптозоологија”, који издаје Међународно друштво за зоокриптологију („науку о скривеним Животињама”), двојица антрополога објавила су причу у којој потанко описују како се ова „ретка зверка” појавила пред њима.

Израз „скривене” у поднаслову криптозоолошког часописа (на грчком, крипто – скривам, покривам) односи се на разноразна створења чије постојање никада није потврђено –

укључујући Ри, чудовиште из Лох Неса, Велико стопало из САД, Јетија са Хималаја, те Мокеле-Мбембе, наводног диносаура из Конга.

Међународно друштво за криптозоологију настоји да своје гласило представи као форум за дебату о постојању непознатих животиња.

Одсуство доказа

Главни уредник часописа Ричард Гринвил каже: „Ми не тврдимо да су сви извештаји о скривеним животињама тачни... Ми само сматрамо да они треба да се провере”.

Домороци из Нове Ирске упорно тврде да Ри није ни локално морско прасе ни дугонг – морска крава за коју се верује да је извор раних митова о морским нимфама. Гринвел и Вагнер кажу да нису ни очекивали да ће пронаћи нимфу него да су се надали да ће можда открити нову врсту морског сисара. Они наводе да су открили да је Ри у стању да рони по десет минута без прекида, као и да се готово предвостручи савијањем у леђима – карактеристике које, заједно, нису запажене код ма ког другог морског сисара.

Зоолози тврде да експедиције попут ове на Ри дају

као резултат чланке, а не узорак врсте. „У тексту”, вели зоолог Тим Бера, „нема ни наговештаја физичког доказа”.

Гринвел, међутим, одговара да су неке животиње развиле одбрамбене стратегије, као што је ноћни или усамљенички живот, које отежавају проучавање. „Можда”, каже он, „постоје животиње које су тако екстремно неухватљиве да нисмо сигурни ни да постоје”.

Криптозоолози често наводе да су келакант, примитивна риба нађена само уз обалу Јужне Африке, и окапи, рођак жирафе, откривени тек у нашем веку. Они такође указују да створење као мегамут, ајкула од пет метара, ухваћена 1976, која припада не само новом роду него и новој породици – доказују хипотезу о постојању још неоткривених великих животиња.

Хипотеза може да звучи привлачно. Али мора се имати на уму да је једино задовољавајуће решење неке зоолошке мистерије – узорак те непознате врсте. А уместо узорака загонетне Ри антрополози Гринвел и Вагнер понудили су неоштре и тамне фотографије.

Е. Јакуповић

ДЕВОЈКЕ И ВОЈНЕ ШКОЛЕ

Молим вас да напишете могу ли и девојке да иду у војне школе? Чула сам да Војна гимназија у Београду прима само млада да што више сазнам о војним школама!

Слађана Пиварски
Титов Врбас

Војна гимназија у Београду при-
ма само младиће, али у нашој зем-
љи има војних школа које су отво-
рене и за девојке. То је, на при-
мер, Ваздухопловни школски цен-
тар у Рајловцу. Наша новинарка
Весна Софреновић је већ отпуто-
вала и у једном од наредних бро-
јева опширно ће нас обавестити о
свему. Очекујте рапорт из Рајлов-
ца!

(Политикин забавник, број 1848 -
29. 5. 1987.)

ВИ СТЕ НАС ПОСЛАЛИ НА ЗАДАТАК У: РАЈЛОВАЦ

Оне су одабрале занимање радио-опреме: Оливера Ђурић из Сопота, Ела Сел из Падеја код Кикинде и Сабина Теховник из Толмина. Сабина се, поред наставе, активно бави уудо-
ом. На републичком такмичењу БиХ у супертешкој категорији освојила је прво место, на
савезном такмичењу била је трећа. Кад заврши школу, водиће се рачуна о њеним жељама
(тако је, уосталом, правило и за све друге ученике), да ради што ближе свом родном гра-
ду, уколико то потребе ЈНА дозвољавају.

ЗА УСМЕРЕЊАКЕ И ЊИХОВЕ РОДИТЕЉЕ

ШКОЛСКА САМОПОСЛУГА

КУЦАЈ, НЕКО МОЖДА УЧИ!

ствари. Девојке немају ни-
каквих привилегија. У шко-
лу су дошле јер су то саме
желеле и то ће врло јасно
свака од њих да вам на-
гласи. Има мало носталги-
је, у почетку је тешко нави-
ћи се на удаљеност од ку-
ће, али све се надокнађује
заједничким животом који
доноси нешто „што остаје
за читав живот“. Знају оне
да су прве „пробиле лед“ и
то их, додуше то ниједна
отворено није рекла, испу-
њава поносом. Могу оне
све као и њихови другови.
Понекад и више. Углавном
женско одељење, које се
определило за занимање
неметалаца (у школи по-
стоји избор од 19 занима-
ња) са разредним старе-

**ПИТАЛИ СТЕ НАС ДА
ЛИ ПОСТОЈИ НЕКА
ВОЈНА ШКОЛА И ЗА
ДЕВОЈКЕ. ОДГОВОР
„ДА“ ДОБИЛИ СМО У
ВОЈНОЈ ШКОЛИ
СТРУЧНИХ КАДРОВА
РАТНОГ
ВАЗДУХОПЛОВСТВА И
ПРОТИВВАЗДУШНЕ
ОДБРАНЕ,
ЈЕДИНСТВЕНОЈ У
ЈУГОСЛАВИЈИ**

Има једна тема у којој
женски део, кад се
окупи друштво, једностав-
но не може да учествује,
теме „дуга“ скоро годину
дана – војнички живот. А

мушкарци, тако је бар у
већини случајева, воле о
војсци да распредају надугачко и нашироко. Шта ће
сад? Ево, већ трећу годи-
ну једна војна школа, по
томе јединствена у Југос-
лавији, уписује и девојке. У
оквиру Школског центра
РВ и ПВО и Војне акаде-
мије постоји и Војна школа
стручних радника РВ и
ПВО. Основана 5. априла
1984. већ наредну годину
по формирању отворила је
врата и „нежнијем полу“.

Ове године завршава
школовање прва генера-
ција девојака: Ако се не-
кад у друштву неки момци
случајно нађу с Љиљом
Ковачевић из Земуне, Ва-
лентином Рудан из Слу-
ња, Никшићанком Слави-
цом Бековић, Мирјаном
Јањић из Косовог Поља,
Мирјаном Марић (девојке
су нам у шали рекле да
„њихова“ Мирјана није у ро-
ду с нашом познатом креа-
торком) из Рогатице, Но-

Спортски комплекс, заједно с овим „примамљивим“ базеном, на крају је „града“ Рајловца.
Можда је и то смишљено направљено – кондиција се стиче и ходом.

васаћанком Хеленом Ле-
рик, те ће девојке имати
штошта да им испричају.

Нека чудна војска

Под пуном одговорнош-
ћу одмах признајемо да
смо, овог пута, били на-
мерно пристрасни и да
смо читав школски ком-
плекс у Рајловцу, надамак
Сарајева, покушали да саг-
ледамо из женског угла. А

наши домаћини, као прави
кавалери, нису имали
ништа против. И мајор
Пргомет, затим мајор Саво
Сокановић, мајор Недељ-
ко Педић и старији водник
Милорад Дијаковић, уред-
ник рајловачког листа „21.
мај“ и наш „водич“, са пу-
но симпатија и нежности
говоре о својим ученица-
ма.

Да одмах разјаснимо

шином Анесом Диздаре-
вић, међу најбољим је у
школи.

Љиља Ковачевић нам је
рекла да је од своје школ-
ске другарице чула за Рај-
ловац. После завршена
два разреда средње шко-
ле у Земуну, од пет девоја-
ка из одељења пријавиле
су се четири. Прво су се ја-
виле управи за послове на-
родне одбране при општи-

ни, затим су позване на тестирање у Рајловац. У конкурс за Војну школу стручних радника РВ и ПВО стоји да могу да се пријаве сви ђаци с територије Југославије. Још је наглашено да успех на крају другог разреда мора да буде најмање добар. У поверењу, углавном се примају одлични ђаци.

Већ при првом пријављивању прави се избор. Не узимају се у обзир, на пример, деца која имају неко хронично обољење. После дводневног тестирања у Рајловцу посебна војна комисија обавља различите специјалистичке прегледе (некад се догоди да и зубар одбије неког кандидата). После тога девојка или младић могу на школовање. Прима се

модуларном принципу. У току школовања сваки ученик треба да „пређе“ на пример 11 модула. Иде из једног у други, односно не прелази у нови док претходни није сасвим савладао.

А шта су ти модули? Сваки је састављен из теоријског и практичног дела. Кад се ученик определи за занимање авио-механичара, први модул ће му предвиђати онолико математике, физике, хемије, страног језика, књижевности колико ће му касније бити потребно да савлада практични део, односно онолико колико ће га, степену по степену, оспособити за занимање којим ће се бавити. Зато у тој школи практично и нема ђака који падају на по-

Једну групу девојака за-текли смо у клубу, после завршених часова окупиле су се у литерарној секцији „Иван Горан Ковачић“. Да не бисмо правили дискриминацију, поред ученица којима смо већ споменули имена, ту су били и **Зоран Гиев** из Скопља и **Душан Јутковић** из Беоцина. Слично „Горановом“ њихова књижевна дружина организује „Рајловачко пролеће“. Јављају им се њихови другови из осталих средњих школа с песмама, драмским радовима, прозом.

Шаролико су обучене и обучене. Неке су у патикама, друге у тебет комбинезонима, џемперима. Оде-ло им се шије по мери, моделе им је одабрала претходна генерација, да би

психологе, воде бригу о ученицима.

Девојке кажу да су људи с којима се срећу у граду често збуњени кад сазнају да су оне у „војсци“. Али, не задиркују их, напротив. Гледају их са симпатијама.

Кад немају да уче, а све су обавезе завршиле, девојке се повуку у свој Дом. Ту су смештене у собама по две, три, шест. Кад смо хтели да уђемо у једну собу, на вратима нас је дочекао натпис на картону с упозорењем: „Куцај, можда у соби неко учи или спава!“ Мајор Недељко Педић само је провирио и „становнице“ те собе, коју нисмо успели да видимо, није хтео да узнемирава.

У пролазу смо видели просторију с веш-машина-

одбојке и пливања. Поред обавезних часова физкултуре на којима и ученици и питомци савлађују тајне кошарке, рукомета, разних борилачких вештина, девојке могу да одаберу аеробик, ритмичку гимнастику. Ускоро ће, вероватно, и ђаци и старешине моћи да се баве и боди-билдингом. Набављена је прва справа, друге ће вероватно сами да праве. У базену су питомци учили скокове, правилно држање тела у води. Базен није баш олимпијски (величине 25 × 12 метара) али је мамио да се човек бућне.

А посете?

Чланови породице могу да обиђу и ученике и питомце у Рајловцу, могу да их сачекају и у соби. Али, кад се одсвира повечерје,

У хангару су смештени три авиона нашег ратног ваздухопловства, два типа летелице „Гaleb“ и „Јастреб“. На њима се обучавају ученици авиомеханичарског занимања. То је онај део модуларне наставе који укључује практичан рад. Ту су Милан Петровић, Горан Јовановић, Душко Рупчић.

Хтели смо сликом да вам кажемо како су лепе те рајловачке ученице. Изневерио нас је тмуран дан, девојке су „испале“ тамне.

онолико ђака колико, по завршетку школовања, може да се запосли. Значи, број је ограничен само зато што се води рачуна да се ишкољује онолико кадрова колико је тренутна потреба за одређеном струком у ЈНА.

Да не улазимо у то колико тачно има уписаних, само ћемо рећи да је однос приликом прве селекције отприлике 15 према 1, а приликом друге – од 4 пријављена један се упише. Она Љиљина другарица која је дала идеју за школу, није на жалост, примљена.

Конкурс је отворен до 1. јуна, за другу средњу школу до 30. децембра.

Обучене по моди

Војна школа стручних радника РВ и ПВО још је по нечему необична. У њој нема предмета у класичном смислу. Настава је организована по такозваном

правни јер не иду на даље градиво док сасвим не савладају претходно.

Али, после завршених часова који се одвијају у најсавременије опремљеним електронским кабинетима и радионицама (настава, после обавезне јутарње физкултуре и доручка, почиње у 7.45, а завршава око 14.20 часова) остаје још знатан део дана. Шта онда?

Рајловац прво треба просторно савладати и запамтити где се шта налази. Толико је велик да делује као омања варош. Једина разлика је што, у „радно време“, тешко да могу да се виде беспослени по „улицама“. Напољу има мало ђака и питомаца (ученици су они у Војној школи стручних радника, а питомци у Средњој војној школи – разлика је јер се у првој шкољују цивилна лица за будући рад у ЈНА). Зато ври на „радним местима“.

било довољно времена да се набаве материјали. Сад ће и оне својим будућим „колегиницама“, које неће успети да упознају, изабрати и радно и цивилно оде-ло. Трудите се да модели, баш као што су и њихови, буду по најновијој моди.

Све ће то добити бесплатно баш као што им је, без икакве надокнаде, обезбеђен и смештај, исхрана, обавезна обука у скијању (15 дана на Јахорини), пливању, вожњи. Да би све то постигли, немају распуста колико и други ђаци. Две недеље зими, 6 недеља, лети и за државне празнике.

Кад немају обавеза у некој од секција и клубова, могу да изађу у град. Суботом, недељом и једним радним даном. Бољи ђаци имају излазак и чешће, наравно кад се договоре са својим васпитачима који, уз разредне старешине и војне старешине школе и

ма, столовима за пеглање. Ту су и усисивачи. Заједничке собе спремају жене за то задужене, а ученице се брину о својим собама. На располагању им је и чајна кухиња. Баш се кувала кафа.

Коначно смо „узурпирали“ једну собу у којој су Љиља, Мирјана, Милка, Снежана и Бикица. Исплеле су паукову мрежу на зиду са све пауком – лампом у средини. Сваки кревет с ноћним ормарићем поред засебан је свет који чува плишани куцов, лутка, комплет књига, цвеће.

Штрафта је била празна

До спортских терена, затвореног базена и низа сала прошли смо „штрафтом“ (или корзом, ако вам се више свиђа). Био је пуст, попуни се тек предвече, пре обавезног дневника и вечере.

Сања Хорват и Драган Муићевић држали су час

унутар Центра остају само његови „становници“. На њима је да ли ће читати, гледати телевизију, учити. Важно је само да ујутру буду на јутарњој гимнастичи.

Весна Софреновић
Снимио: Младен Пикулић

Купон с ликом Паје Патка
исеците и залепите на
дописницу или коверат.
Слободно питајте –
стручњаци одговарају

ТЕКСТ:
ДОБРИВОЈЕ ИЛИЋ-ЦИЛЕ

Наследници

ЗЕЉЕ БЕРЕ АГА АСАН АГА

КО КУПУЈЕ ОНО ШТО НЕ ТРЕБА, ПРОДАВАЊЕ И ОНО ШТО МУ ТРЕБА. „БУДАЛАСТА СЛОВА И ПРОСТАЧКА ГРАМАТИКА“. МОЖДА БИСТЕ ВИШЕ ВОЛЕЛИ ДА ПИШЕТЕ КАО ЕНГЛЕЗИ, ФРАНЦУЗИ ИЛИ НЕМЦИ?

ДЕВОЈЧИЦА:
Ако је мало млијека, а оно је близу ријека.
ВУК:
Одлично!
ДЕЧАК:
Или лонцем о камен или каменом о лонац,

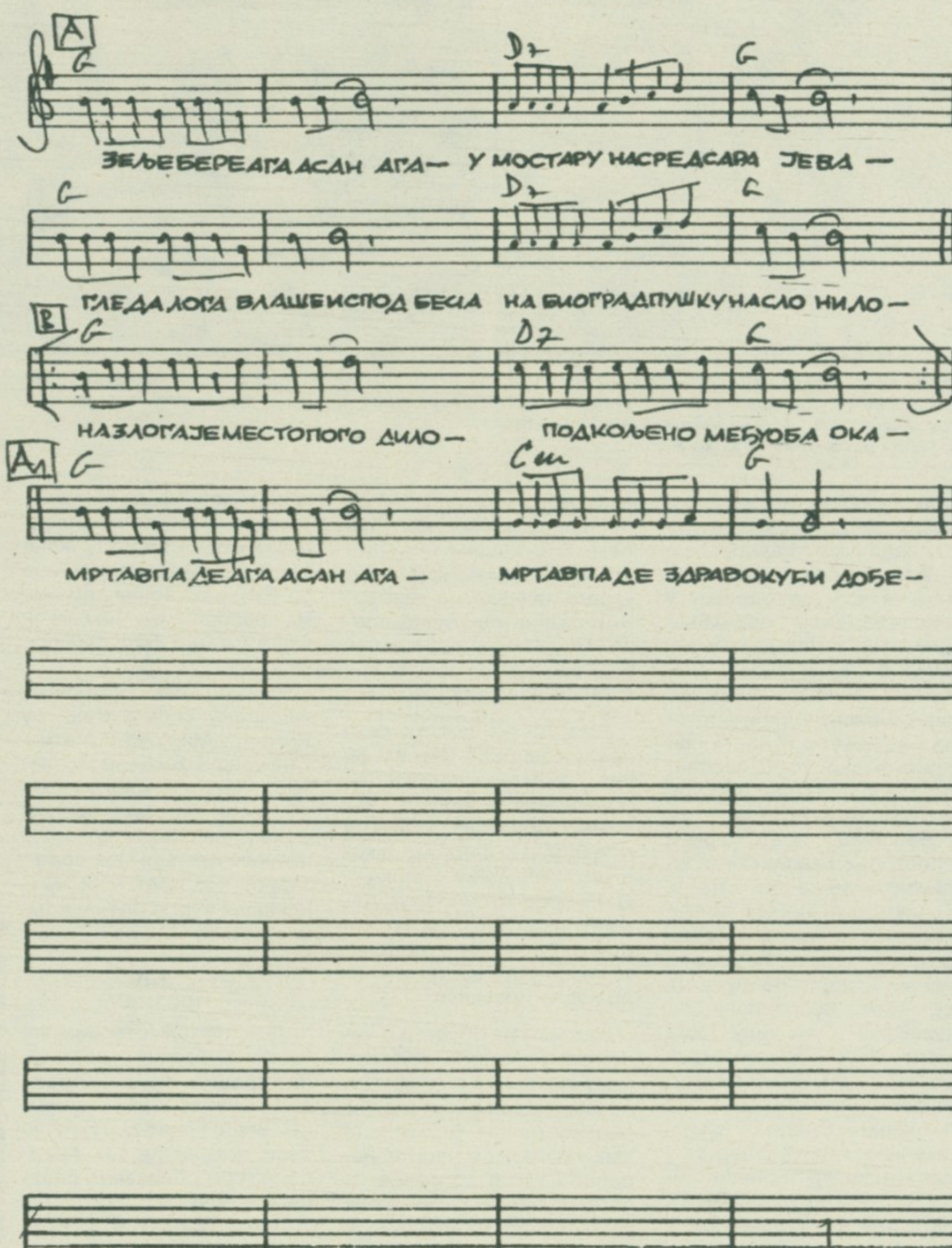
тешко лонцу свакојако.
ДЕВОЈЧИЦА:
И пањ је лијеп обучен и накићен.
ВУК:
И та ти је добра!
ДЕВОЈЧИЦА:

Е, нећу! Њему си четири пута рекао браво и још делијо, а мени само једном одлично, а ни једном браво.
ВУК:
Стварно?! Опрости,

молим те. Ево и теби, пет пута: браво, браво, браво, браво, браво!
ДЕВОЈЧИЦА:
Ја знам и једну песму.
ВУК:
Да чујемо и ту љепоту.

ЗЕЉЕ БЕРЕ АГА АСАН АГА

ДЕЧАК:
Ја знам једну народну пословицу!
ВУК:
Да чујем, јуношо.
ДЕЧАК:
Градили ражањ, а зец у шуми.
ВУК:
Браво, делијо, браво!
Добра ти је та.
ДЕВОЈЧИЦА:
Знам и ја!
ВУК:
Ајде, наследници моји!
Претворио сам се у уво.
ДЕВОЈЧИЦА:
Не треба квочати него јаја носити
ВУК:
Браво!
ДЕЧАК:
А ово: Глава је старија од књиге.
ДЕВОЈЧИЦА:
Залуду је зачина кад није начина.
ДЕЧАК:
Ако не можемо како хоћемо, а ми ћемо како можемо.
ВУК:
Браво!
ДЕВОЈЧИЦА:
Да нема носа, пасео би траву.
ДЕЧАК:
Држи ријеч ко решето воду.
ДЕВОЈЧИЦА:
Добра овца много не блеји, али много вуне даје.
ДЕЧАК:
Глава је скупља с језиком него без језика.
ВУК:
Браво, делијо, браво!
ДЕВОЈЧИЦА:
И гуска каткад на леду посрне.
ДЕЧАК:
Ко купује оно што не треба, продаваће и оно што му треба.

ДЕВОЈЧИЦА:
Смијешно чудо.
Виђех чудо и нагледах га се,
ће ићаше патка поткована,
а бијела гуска оседлана,
још на вуку капа од самура,
на међеду зелена долама,
на пијевцу ковчачи-чакшире,
на лисици лијепа ћердана,
а на зецу свилене димије.
Не чудим се патки поткованој,
ни бијелој гуски оседланој,
нит' вуковој капи од самура,
ни лисици на њену ћердану,
ни пијевцу ковчачи-чакширам';
но се чудим зецу димијама:
куд се вере, како не издере!

ВУК:
И још двапут браво, браво! Видиш како је то лијепа пјесма. А слушај ти сад мене. Ја ћу ти једну отпјеват'.
(Пева)
Зеље бере ага Асан-ага
У Мосту насред Сарајева!
Гледало га Влашче испод Беча,
на Биоград пушку наслонило:
на зло га је мјесто погодило -
под кољено међу оба ока!
Мртав пада ага Асан-ага,
мртав паде, здраво кући дође!
ДЕЧАК:
Та песма ти је мало без везе.

ВУКА КАРАЏИЋА

МУЗИКА:
ЗОРАН РАМБОСЕК

АГА АСАЊ=АГА

(Исто пише као за слово Љ)

Опет сам то само саставио и добио слово Њ, као што се и изговара. Све сам мислио, зашто бисмо ми имали два знака за један глас, кад се сваки глас може исказати једним знаком за писање.

ДЕЧАК:

То је лако! Како се нико тога раније није сетио?

ВУК:

Ех, кад људи једном на нешто навикну, тешко се одвицају.

ДЕВОЈЧИЦА:

Али има и пословица: Где има навике има и одвике.

ВУК:

Тако је, наледнице моја. Браво! Е сад, кажите и мени да ли бисте више вољели да пишете као Енглези па да напишете *spough* а да читате инаф? Или као Французи да пишете *beaucoup* а да читате боку? Или као Немци да за један глас Ч, пишете четири знака: TSCH?

ДЕЧАК:

Ја овога ништа не разумем.

ВУК:

Е, у томе и јесте ствар. Видите, наследници моји најдражи, па пресудите и сами. Раније је то било овако: ако бисте жељели да напишете Љубица, онда бисте написали слово Л и уз њега бисте додавали такозвано „танко јер“. Овако: (Напише „танко јер“ – b.)

Ја сам само Л и танко „јер“ саставио, ево овако:

(Пише ћирицом слово Л и уз њега танко „јер“, па онда напише слово Љ).

И, ето слова Љ. Или слово Њ. Писало се Н, па му се додавало „танко јер“. Овако:

Сачувајте овај наставак „Вукових наследника“. На крају ћете имати комплетан драмско-музички комад који можете изводити у својој школи.

ИЗ УСТА НАРОДА У ВУКОВО СЛОВО

ЛАСНО ЈЕ ЗДРАВОМЕ БОЛЕСНОГА САВЈЕТОВАТИ

- Ласно је дијете имати, ма је тешко сина имати.
- Ласно је заповиједати, ал' је мучно извршава-ти.
- Ласно је с туђим добром добар бити.
- Ласно је на добром времену корманити.
- Ласно је неваљала на зло навратити.
- Ласно је одбити кривицу на мртвога.
- Ласно је с пуним трбухом пост хвалити.
- Ласно је туђим рукама за врело гвожђе хвата-ти.
- Ласно је ћерки с мајком прећу сновати.
- Ласно је добро заборавити, али зло мучно.

Избор: И. Лончар

Илустрвала Босилка Кићевац

(Истрчи Јоаким Вујић)
ВУЈИЋ:

То је брез здраве памети као и све остало чиме се овај чобанин бави!

ПРИПОВЕДАЧ:

Многи учени људи онога доба били су против језичких реформи Вука Караџића. Један од њих је био Јоаким Вујић – то је тај што је основао позориште у Србији и добио часну историјску титулу: отац српског позоришта.

Други огорчени Вуков противник био је и чувени карловачки митрополит Стефан Стратимировић, врло виђена и поштована фигура тога времена, човек који је написао многе историјске, филолошке и црквене расправе. Трећи, опет, противник Вуков

био је Јован Хаџић, књижевник, научни радник и политичар, који се у новинама потписивао као Милош Светић. И тако редом... Многи су били противници језичких реформи и чинили све да спрече Вуков рад. При том нису бирали средстава.

ВУЈИЋ:

(понови реплику)

То је брез здраве памети, као и све остало чиме се овај чобанин бави!

ВУК:

Ето мени јада изненада! Славеносерпски списатељ и комедијант Јоаким Вујић. Шта ли сам се њему јадничку замерио.

ВУЈИЋ:

Ништа се ти мени замерио ниси! Ти си се роду својему замерио и стално

му се замеравао. И то са твојим новонизмишљеним будаластим словима, и твојом простачком граматиком! Девет стотина година су наши славни праоци славеносерпским словима писали, а и велика Русија и данас као скупцену антику чува их и с њима се служи.

ВУК:

Биће, Вујићу, близу хиљаду година, ако ниси знао. Хиљаду година Срби имају своја слова и писмо, а да немају ни у једној књизи свога правога језика.

ВУЈИЋ:

А шта он ради! Он дебело „јер“ с прочим самогласницима писмени слаже, крпи и натеже. А танко „јер“ на Љ и Њ калемим, веже и злопати!

НОВА ГЕНЕРАЦИЈА ЛЕТЕЋИХ РОБОТА

АВИОНИ БЕЗ ПИЛОТА ИДЕАЛНИ ШПИЈУНИ

ЛИЧЕ НА ИГРАЧКЕ, НЕ
ВИДЕ СЕ НА РАДАРУ,
ИЗВИЋАЈУ
НАЈТАЈНИЈЕ ОБЈЕКТЕ,
ВРШЕ САБОТАЖЕ,
ОПАСНО НАПАДАЈУ

Ујутру 9. јуна 1982. године израелски ловци Ф-15, Ф-16 и „фантоми“ наишли су изненада и осули страховиту паљбу. За свега неколико минута двадесет осам лансирних рампи ракета Sa-2 и Sa-6, постављених у либанској долини Бека, претворене су у прах и пепео.

Како су Израелци сазнали тачан положај сваке рампе и сваког радара? Шпијунажа? Издаја? Случајност? Ништа од свега тога. Тајни адут било је јато малих авиона на даљинско управљање званих „мастиф“ опремљених најсавременијим електронским уређајима: телекамере, инфрацрвени сензори, апарати за ометање радио-комуникација, за откривање радарских таласа...

У рану зору тог истог дана на десетине „мастифа“ невидљивих на радарима — начињени су од пластичне масе — надлетали су долину Бека и одредили тачан положај свих објеката. Подаци и снимци послати су с лица места директно Израелској војној команди која је одмах издала наређење да полете ловци-бомбардери.

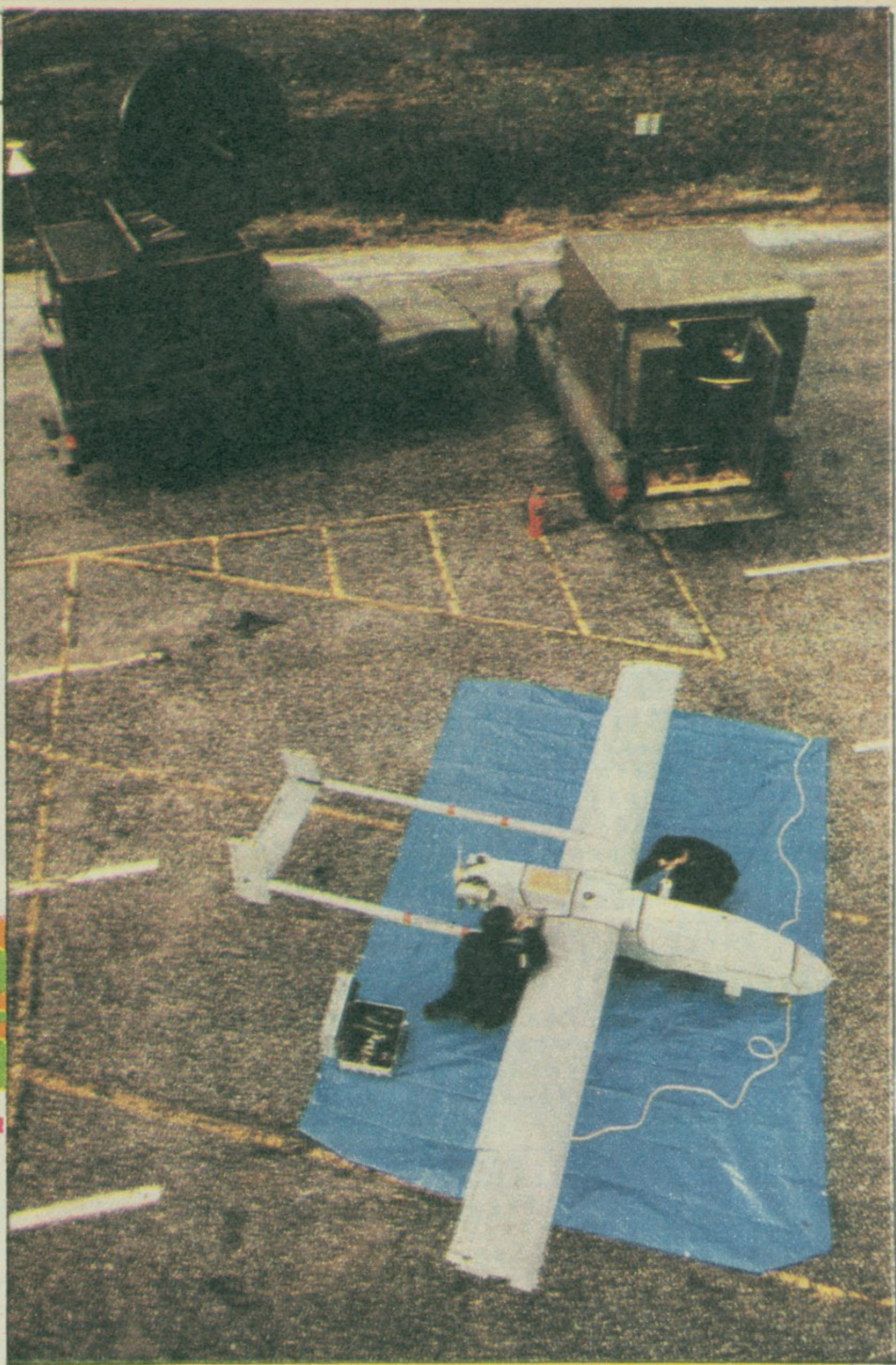
Овом акцијом, која је у целом свету одјекнула као бомба, авиони на даљин-

ско управљање, такозвани Rpv (енглески: Remotely piloted vehicle), започели су нову еру у роботизованом наоружању. Направљена је, кажу војни стручњаци, револуција у начину ратовања.

Ови мини авиони могу да раде све: да обављају дневна и ноћна извиђања, веома прецизно одређују положај мета, носе бомбе, обрушавају се на циљ као камиказе, обавештавају артиљерију о резултатима својих налаза и напада, завањају радар као да су ловци који се управо приближавају, јер су опремљени уређајем који их на радарском екрану знатно увећава, док се прави напад одиграва на сасвим другом месту.

При свему томе искључен је ризик за људске животе — авион на даљинско управљање нема посаду па је идеалан за нарочито опасне мисије. Његов „пилот“ седи у контролном центру и даје команде радиом пратећи лет на инструментима док на једном екрану прима слике које шаље телекамера из авиона.

Готово све војске увелико се опремају овим радиодиригованим летелицама. Тако је Морнарица

Мали „пионир“, извиђачки авион на даљинско управљање који припада морнарици Сједињених Америчких Држава

САД још 1984. године купила више „пионира“, америчку верзију израелских „мастифа“. Италија има „мирак 20“, а ни други не седе скрштених руку.

Цена, при том, није занемарљива. Ако данас стандардан извиђачки авион (који има посаду) кошта око 240 милијарди нових динара, цена извиђача на даљинско управљање мања је од 400 старих милиона.

Осим што су право чудо технологије, они су и мали и лаки — у просеку теже око сто педесет килограма са распоном крила од највише четири метра.

Тип са елисом веома је згодан за маневрисање, али спор јер има само један задњи мотор од тридесетак коњских снага. Типови на млазни погон, савршени за извиђање про-

страних зона, достижу брзину од осамсто километара на сат и имају аутономију лета од више стотина километара.

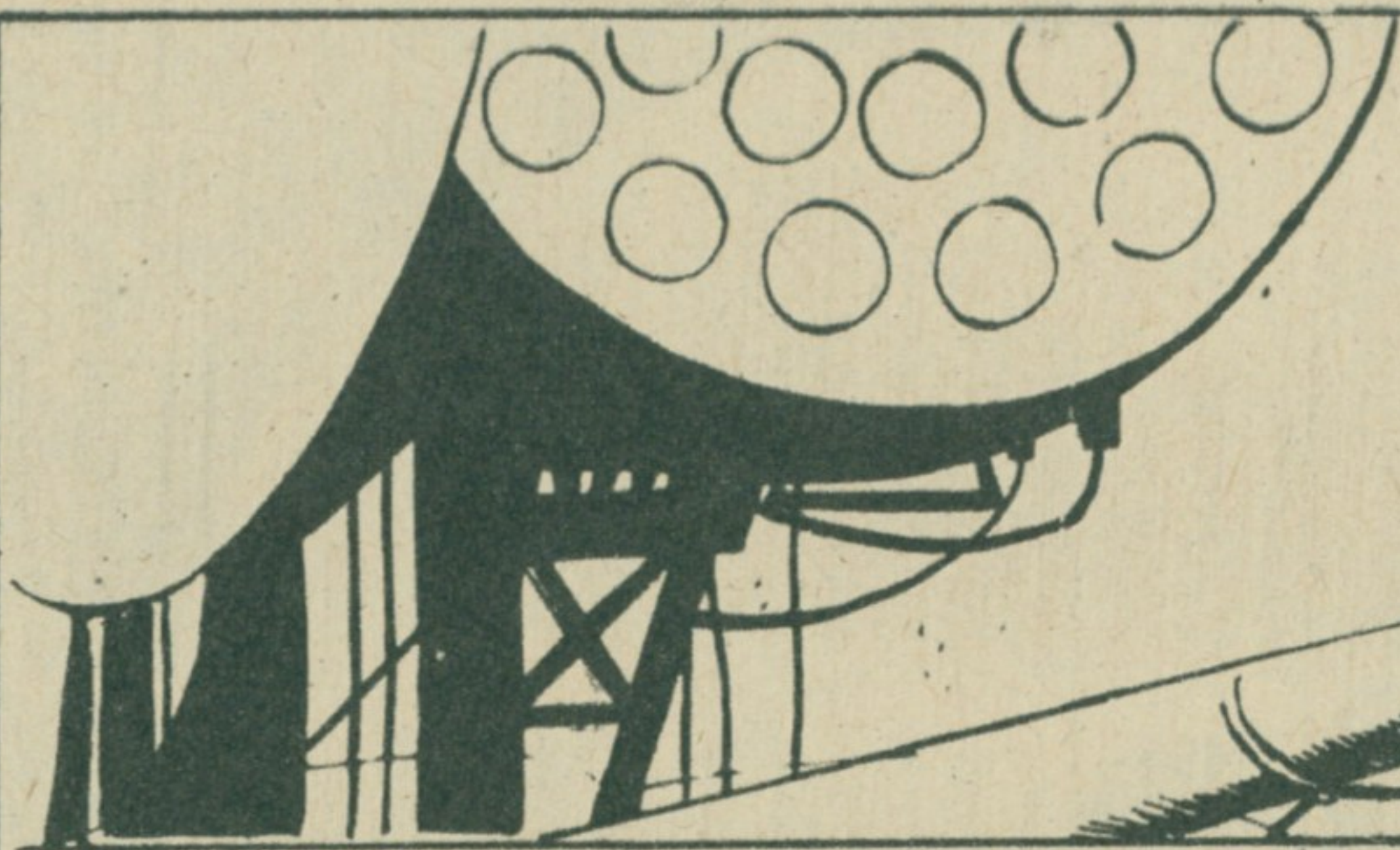
Сви полећу углавном са самоходне лансирне рампе и у првој фази узлетања помаже им такозвани бустер, односно врста ракете, али, у случају потребе, може да их лансира и хеликоптер. Слећу на сваку обичну писту или, уколико је нема, на земљу их спушта хеликоптер.

Постоји, ипак, једно ограничење: не могу да се воде на даљину већу од двеста педесет километара јер кривина Земље омета радио-везу.

Авиони на даљинско управљање могли би да буду од огромне користи и за цивилну употребу. Ови летећи роботи, опремљени нарочитим сензорима и

детекторима, прочешљавали би небо и слали сигнале у случајевима загађења ваздуха и воде. Уз помоћ инфрацрвених зрака надзирали би шуме и јављали чим негде избије пожар. Полиција би могла да их користи за контролу саобраћаја — зумирањем телекамером из таквог авиона лако се чита чак и регистарска таблица аутомобила, далеко доле на друму.

На помолу је следећа генерација авиона без пилота. Пројекти су, наравно, тајни али се зна да ће се у меморији њихових компјутера налазити детаљан програм лета па ће да узлећу, маневришу, обављају задатке за које су програмирани и слећу потпуно аутоматизовано, без учешћа људи, чак ни у контролном центру. **Б. Дожић**

НЕВЕРОВАТНО АЛИ ИСТИНИТО: НЕАНДЕРТАЛАЦ

ПОСАД РОЈА
РЕЈМОНДА ЈЕ
ДА ПРОНАЈДИ
ЗАНИМИВОСТИ
ЗА СВОЈ НЕДЕЉНИ
ТВ ШОУ
- НЕВЕРОВАТНО
АЛИ ИСТИНИТО.

ДОСАД ЈЕ ИЗНЕО
НА СВЕЛОСТ МНОГЕ
НЕВЕРОВАТНЕ
ЧИЊЕНИЦЕ! АЛИ,
ЈЕДНО ОД НАЈВЕ-
ЉИХ ЧУДА ЈЕ ОТ-
КРИЋЕ ПЕКИНСКОГ
ЧОВЕКА. ДА ЛИ ЈЕ
ОН ЗАИСТА
ИЗ ВРЕМЕНА
КАМЕНОГ ДОБА,
СТАР 300 000 ГО-
ДИНА, ИЛИ ЈЕ
ПОСРЕДИ
ПРЕВАРА!!!

ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ, У ТОКУ ЕМИСИЈЕ НЕВЕРОВАТНО АЛИ ИСТИНИТО...

НЕ, ДРАГИ ГЛЕДАОЦИ, ОВА КОКА НИЈЕ ПОБЕГЛА СА ФАРМЕ! ДОВЕО САМ ЈЕ У ЕМИСИЈУ ДА БИХ ВАМ ПРИКА-ЗАО ЈОШ ЈЕДНО ЧУДО!

ДА ОВА КОКА ЖИВИ У МАРОКУ, МОРАЛА БИ ДА СТАВИ БЕО КАД ЖЕ-ЛИ ДА СЕ ПОЈАВИ У ЈАВНОСТИ! УПРАВО ОВАЈ БЕО НА НАШОЈ ГОШЊИ НОСИЛА ЈЕ ЈЕДНА ЊЕНА РОЂАКА ИЗ МАРОКА КАД САМ ПОСЛЕДЊИ ПУТ БИО ТАМО!

А ОВО ЈЕ ЧУДО ПРИ-
РОДЕ! РИБА ИЗ ИН-
ДИЈСКОГ ОКЕАНА,
ПОЗНАТА
КАО...

САМО
ТРЕЊУТАК,
РОЈЕ!
ИМАМО
ХИТНЕ
ВЕСТИ!

УПОЗОРАВАЈУ СЕ СВИ ГРАЂАНИ ДО-
ЛИНЕ ПЕСКАДОК! РЕКА ЈЕ НАБУ-
ЈАЛА И ВАШИ ДОМОВИ СУ У
ОПАСНОСТИ! ЈОШ ЈЕДНА ВЕСТ! ОД-
БЕГЛИ КРИМИНАЛАЦ РИП ХОРТОН
ПОКУШАВА ДА НАПУСТИ ЗЕМЉУ!
СВИ БРОДОВИ И АВИОНИ СУ
ПОД КОНТРОЛОМ!

РОЈ ЈЕ НАСТА-
ВАО ЕМИСИЈУ...

КАО ШТО РЕКОХ, ОВО
ЈЕ РИБА СТРЕЛАЦ!
ОНА ИЗ УСТА ИЗБАЦУ-
ЈЕ ЈАК МЛАЗ ВОДЕ
И ТАКО УБИЈА ИН-
СЕКТЕ КОЈИМА
СЕ ХРАНИ!

ЧИМ СЕ ПРОГРАМ ЗА-
ВРШИО, РОЈУ ЈЕ ПРИ-
ШЛА ЊЕГОВА СЕКРЕ-
ТАРИЦА КАРИН...

УПРАВО ЈЕ
СТИГАО
ОВАЈ ПА-
КЕТ, РОЈЕ!

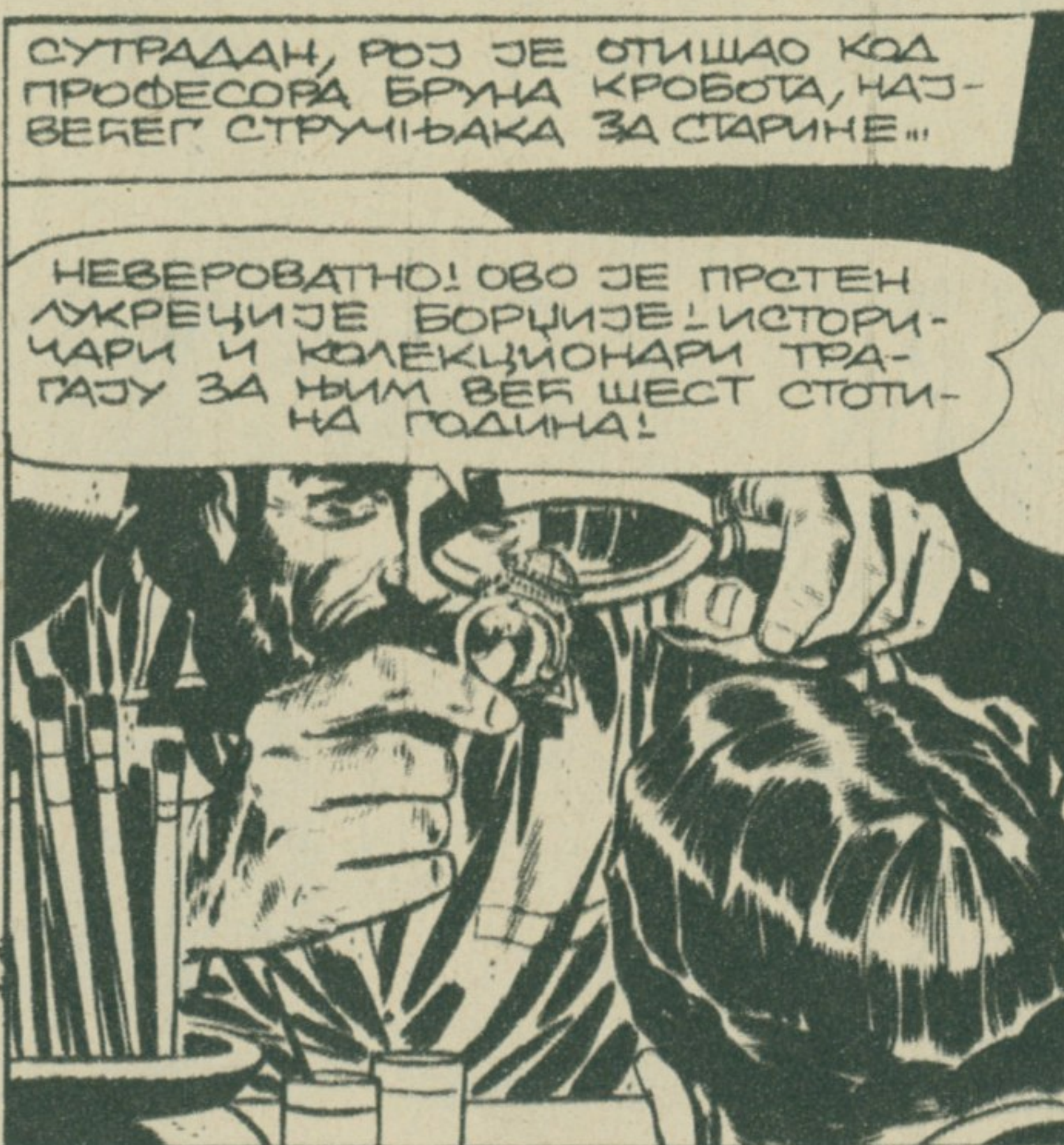
НЕ
ПИШЕ
КО
ШТАЉЕ!
ШТА ЛИ
ЈЕ ХИТ-
РА?

ОХ!
ПРСТЕН!

ОПЕТ
НЕКА
ОБОЖА-
ВАТЕЉ-
КА!

ЧЕКАЈ!
ПОСЛАО ГА
ЈЕ МУШКА-
РАЦ! ЕВО
И ПОРУКЕ
ОДНЕСИ ГА
СТРУМИЉАКУ И
ИЗНЕНАДИТЕШ
СЕ! ПОТПИС
-АЛБЕРТ ПРА-
ЛА! ЧУДНО
ИМЕ!

СУТРАДАН, РОЈ ЈЕ ОТИШАО КОД
ПРОФЕСОРА БРУНА КРОВОТА, НАЈ-
ВЕБЕГ СТРУМИЉАКА ЗА СТАРИНЕ...

НЕВЕРОВАТНО! ОВО ЈЕ ПРСТЕН
ЛУКРЕЦИЈЕ БОРЦИЈЕ! ИСТОРИ-
ЧАРИ И КОЛЕКЦИОНАРИ ТРА-
ГАЈУ ЗА ЊИМ ВЕБ ШЕСТ СТОТИ-
НА ГОДИНА!

КОПКА МЕ
КАКО ЈЕ
ТАЈ ПРАЛА
ДОШАО ДО
ЊЕГА!
МОРАМ
ДА РАЗГО-
ВАРАМ
С ЊИМ!

РАЧУНАЈТЕ
НА МЕНЕ, ПРО-
ФЕСОРЕ! УСТА-
ЛОМ, МОЖДА
БУ НАЈИ НЕ-
ШТО ЗА МОЈУ
ЕМИСИЈУ!

ЧУДНА НАПРАВА СЕ ЗАТРЕСЛА...

АХ! СЛИКА!
ПРЕПОЗНАЈЕ-
ТЕ ЛИ ЈЕ?

РИБАРСКО
СЕЛО! ВЕЛИКИ
МАЈСТОР
ТЕРОЦИ! ГЛАВНО
ЈЕ СВОЈЕВРЕМЕ,
НО НЕСТАЛО
БЕЗ ТРАГА!

МОРАШ ГА НА-
ГОВОРИТИ ДА
ПРИКАЖЕ СВОЈ
ПРОНАЛАЗАК
НА ТЕЛЕВИЗИ-
ЈИ! ТО ЈЕ
ПРАВО ЧУДО!

РАЗМИСЛИ-
ТУ О ВАШЕМ
ПРЕДЛОГУ,
ПРОФЕСОРЕ!

АКО
ОДЛУЧИТЕ,
РЕЈМОНДЕ,
РАДО БУ
СЕ ОД-
ЗВАТИ!

ВИДЕО ОДМ РАЗНЕ ПРЕПРЕДЕНЕ
ТИПОВЕ, АЛИ КОНСТРУКЦИЈА ВРЕ-
МЕГЛОВА ЗАСЛУЖУЈЕ ВИСОКУ ОЦЕ-
НУ! ИПАК БУ ПРОВЕРИТИ
КО ЈЕ ТАЈ
ПРАВА!

ЈЕСТЕ
ЛИ СИГУР-
НИ ДА НИ-
ЈЕ КОПИ-
ЈА?

ЈАМЧИМ ДА
НИЈЕ! ПРЕ ПЕТ
ВЕКОВА СЛИЦИ СЕ
ЈЕДНОСТАВНО
ИЗГУБИО СВАКИ
ТРАГ! ТА МАШИ-
НА ОДИСТА РАДИ!

СУТРАДАН...

РОЈЕ, ЗАР
И ДАЉЕ СУМ-
ЊАШ ПОРЕД
ОНАКО
ЈАСНИХ
ДОКАЗА?

НЕМАМ РАЗ-
ЛОГА ДА ВЕ-
РУЈЕМ ДА ЈЕ
ПРЕВАРА,
АЛИ
ИПАК...

ВЕСТИ!
НАЈНО-
ВИЈЕ
ВЕСТИ!

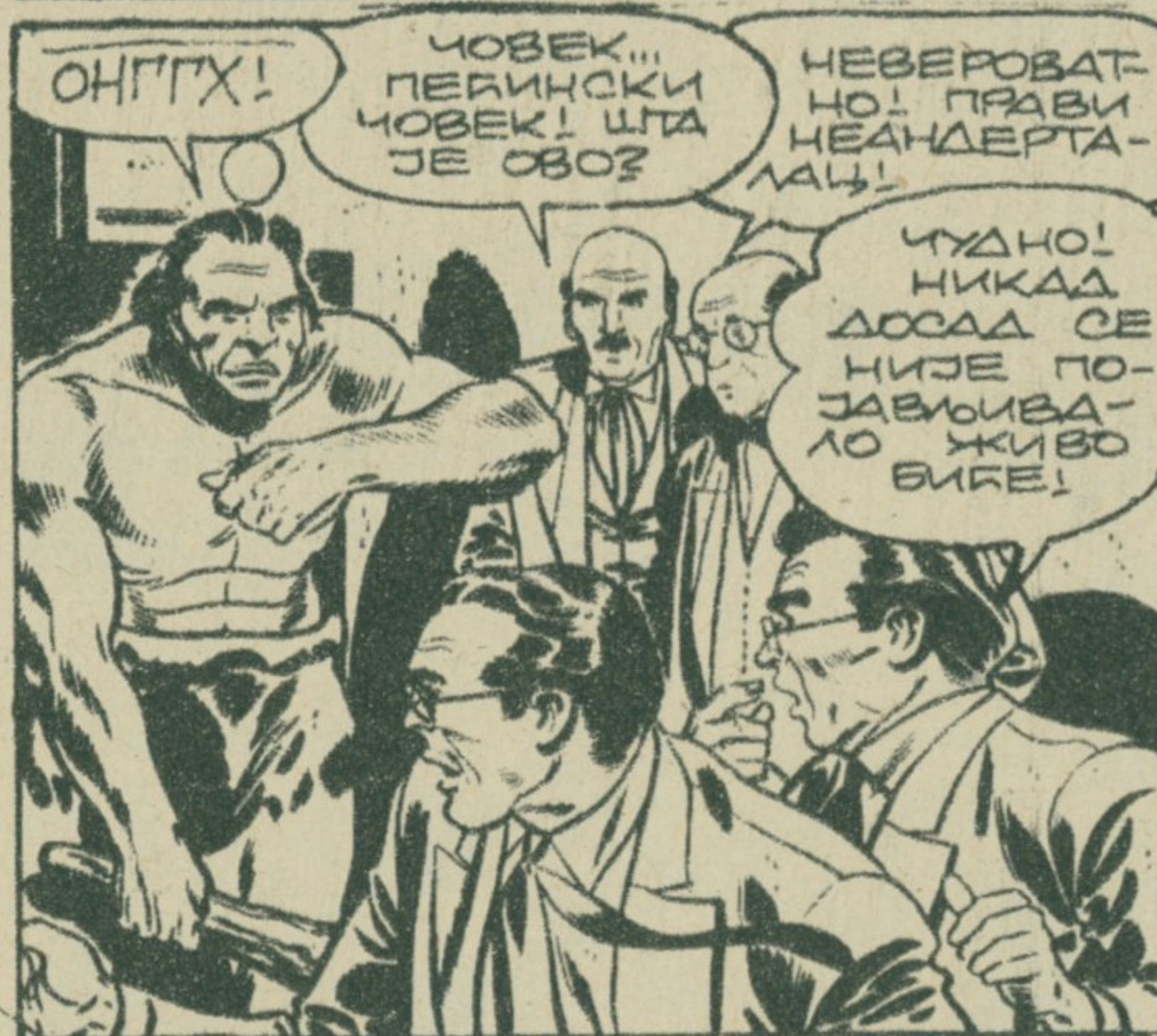

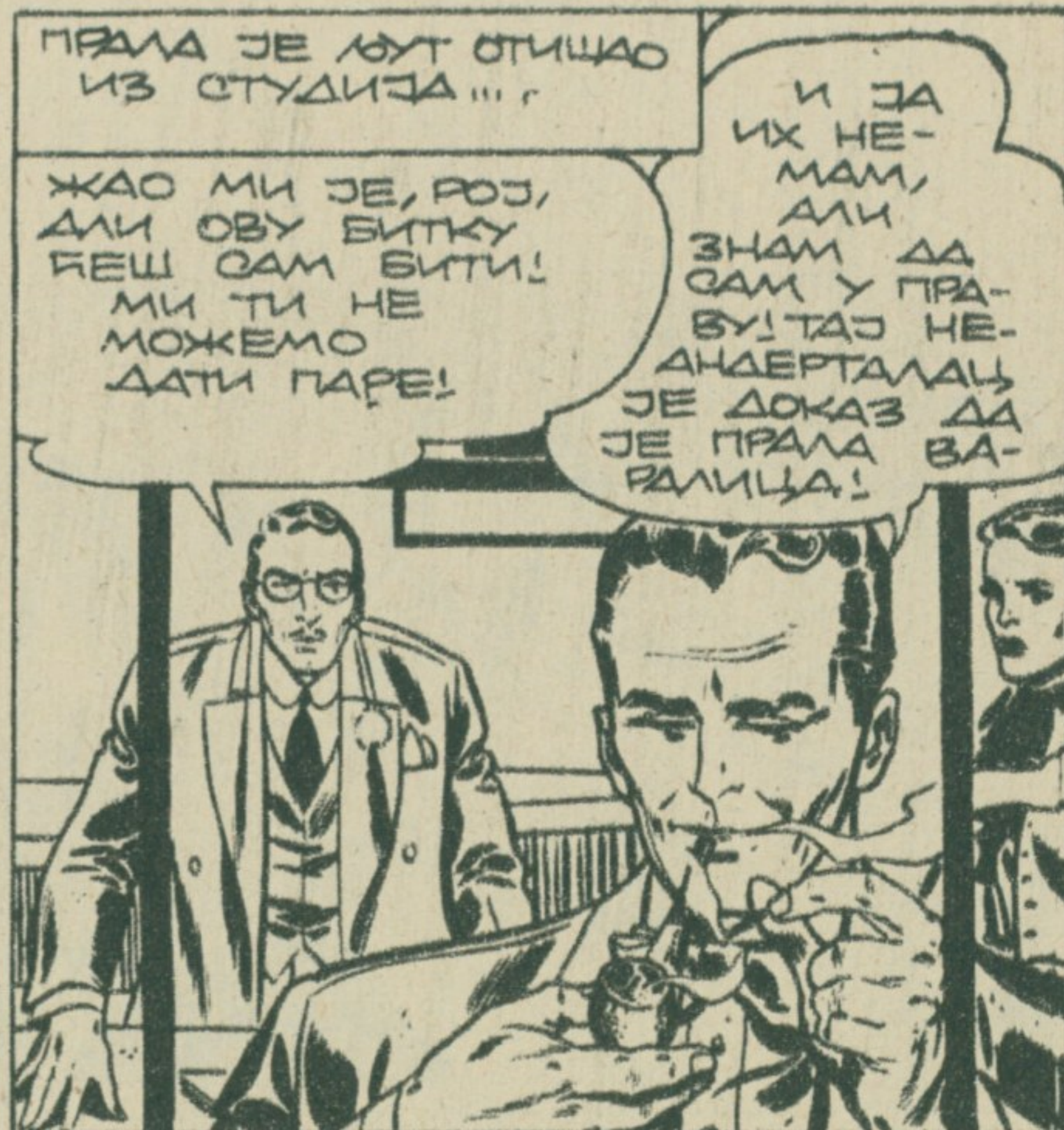
ДАНИ СУ ПРОЛАЗИЛИ...

ЗАТРГАНИ СМО ПИС-
МИМА У КОЈИМА СЕ
ЗАХТЕВА ДА СЕ ПРА-
ВА ПОЈАВИ НА ЕКРА-
НУ!

ТИ СИ
ШЕФ И
БИШЕ КАКО
ОДЛУЧИШ!
АЛИ ЗНАЈ,
ЈА СЕ НЕГУ
ПРЕТВАРАТИ
ДА У СВЕ ВЕ-
РУЈЕМ!

ААНГГ!
АГГГ!

НИЈЕ МОГЛО
БИТИ БОЉЕ!
ДОКАЗАО СИ ДА
СИ ЧОВЕК МО-
ДЕРНОГ ВРЕМЕ-
НА!

РОЈЕ,
ЗВАЛА САМ
ПОЛИЦИЈУ... АЛИ,
ЗАР ГА НЕБЕШ
СПАСТИ?

ХОБУ,
АЛИ ТЕК
КАД ПРО-
ГОВОРИ!

НЕ! НЕ!
БУТИ!

ДА БУТИМ И ДА ПОТОНЕМ У ПЕ-
САК, А ТИ ДА ПОВЕГНЕШ
С НАШИМ ПЛЕНОМ! НА
СУДУ НЕМАМ МНОГО
ШАНСИ, АЛИ ИПАК...
ЈА САМ РИП НОР-
ТОН!

УБИЦА
КОЈИ ПО-
КУШАВА ДА
ПОВЕГНЕ ИЗ
ЗЕМЉЕ?

КАКО
ЈЕ
ТО
ПРАМА
ИЗВЕО,
РЕЖ-
МОНДЕ?

ТАЈ ВРЕМЕГЛОВ ИМА
ЛАЖНО ДНО КОЈЕ ИЗ
ПРОШЛОСТИ „ДОНОСИ“ ОНО
ШТО ПРАМА ЗАЖЕЛИ...
СЛИКУ ПРЕТЕН... ИЛИ
НОРТОНА,
КОЈИ СЕ ПРЕТХОДНО
ПОДВРТАО ПЛАСТИМ-
НОЈ ОПЕРАЦИЈИ!

АЛИ
ЗАШТО
ЈЕ
НОРТОН
НА
ОВЕ ТО
ПРИ-
СТАО?

ДА БИ НАС ПРЕВА-
РИО! НЕ БИ МОГАО
ДА НАПУСТИ ЗЕМЉУ
ДОК НЕ ДА ОТИСКЕ
ПРЕСТИЈУ... А КО БИ
ТРАЖИО ОТИСКЕ ОД
ОВАКВОГ СТВОРЕЊА
И ТО ЈОШ У КАВЕ-
ЗУ?

КАКО СИ
ЗНАО ДА
НЕАНДЕРТА-
ЛАЦ
НИЈЕ
ПРАВИ?

ЈЕДНОСТАВНО!
КАД СЕ ТАЈ
НЕАНДЕРТА-
ЛАЦ ПРВИ
ПУТ ПОЈАВИО
У СТУДИЈУ,
СТРАЖАР ЈЕ У
ЊЕГА УПЕРИО
ПИШТОЉ! ЗАР БИ
СЕ ПРАИСТОРИЈСКИ
ЧОВЕК ТОГА УГЛА-
ШИО?

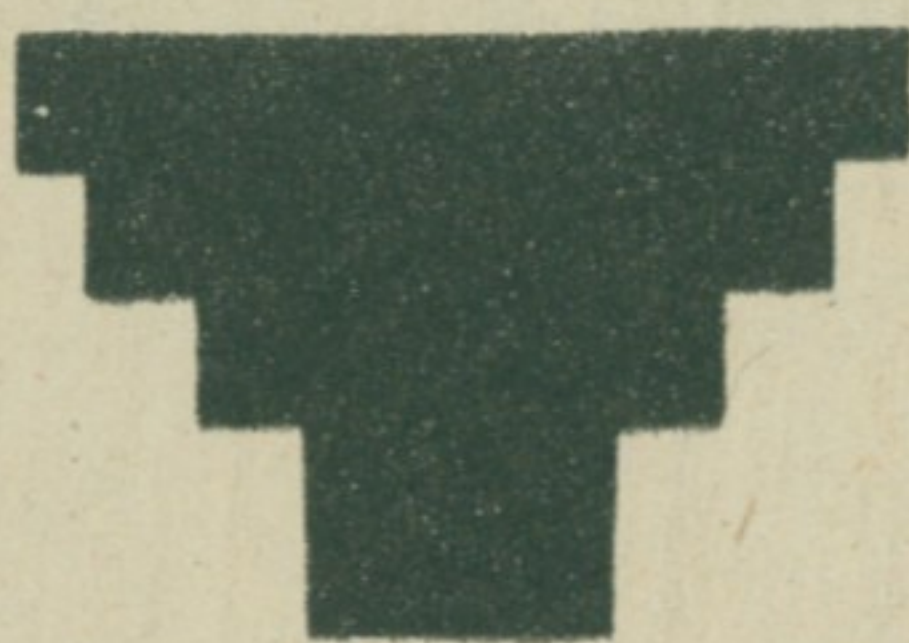
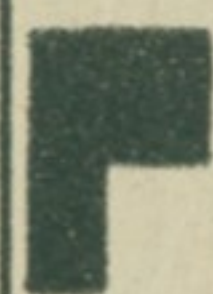
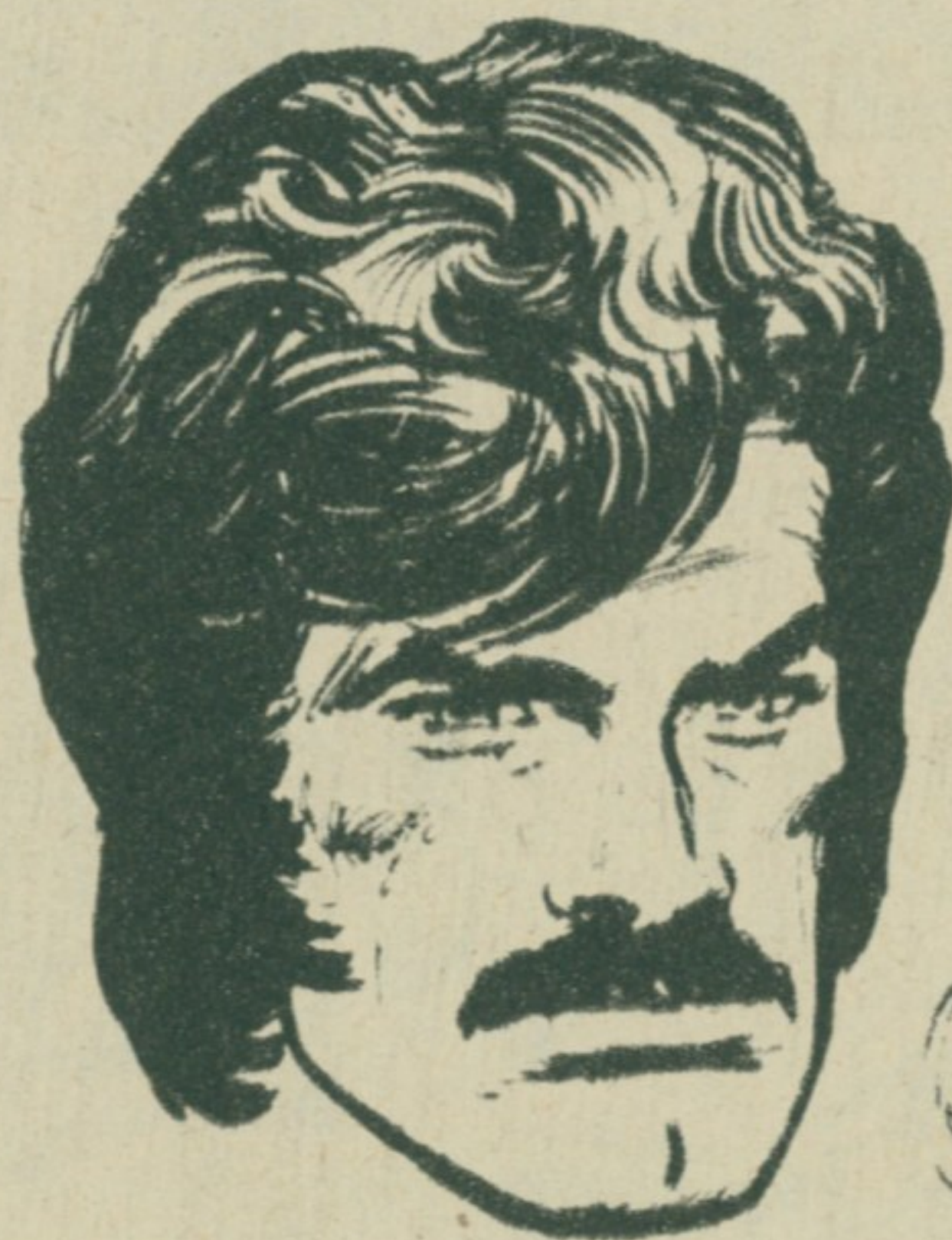
КРАЈ

ЛАРИ ⊕ МАНИНО

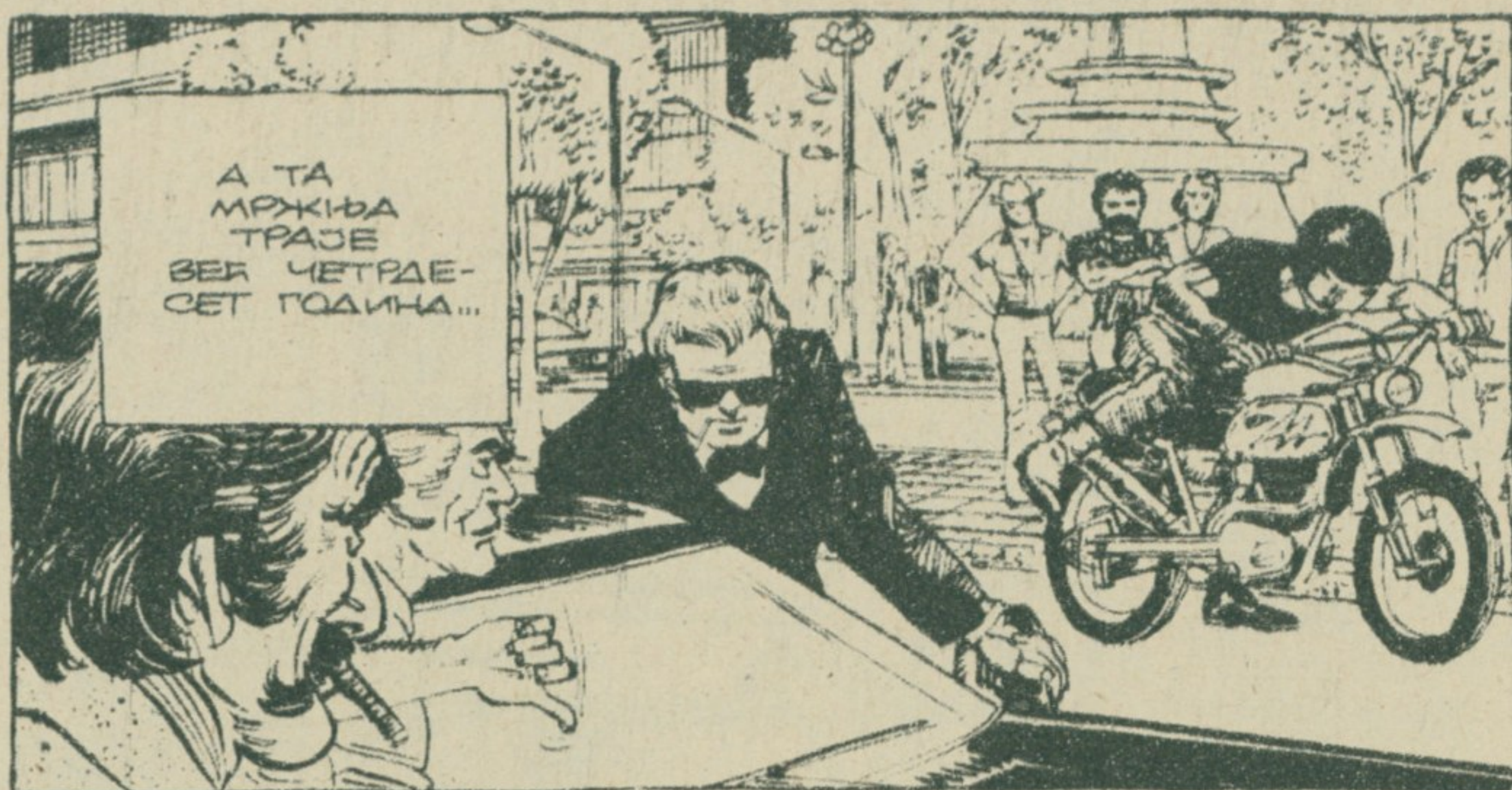
56 ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА

ОКРШАЈ У ВЕРА КРУЗУ

ПИШЕ: РЕЈ КОЛИНС
ЦРТА: АНГЕЛ А. ФЕРНАНДЕЗ

КАЕТО
ОЛИВАРЕС ЈЕ
ИЗАШАО НА УЖА-
РЕНИ АСФАЛТ
УЛИЦЕ ВЕРА
КРУВА,
БИО ЈЕ
ОБМЕН У
СВЕЧАНО
ЦРНО ОДЕЛО...
У НЕМУ
ЈЕ БУКТАЛА,
ЈОШ ОД ОЦА,
НАСЛЕЂЕНА
МРЖИНА
ПРЕМА
ПОРОДИЦИ
ФЕИХО...

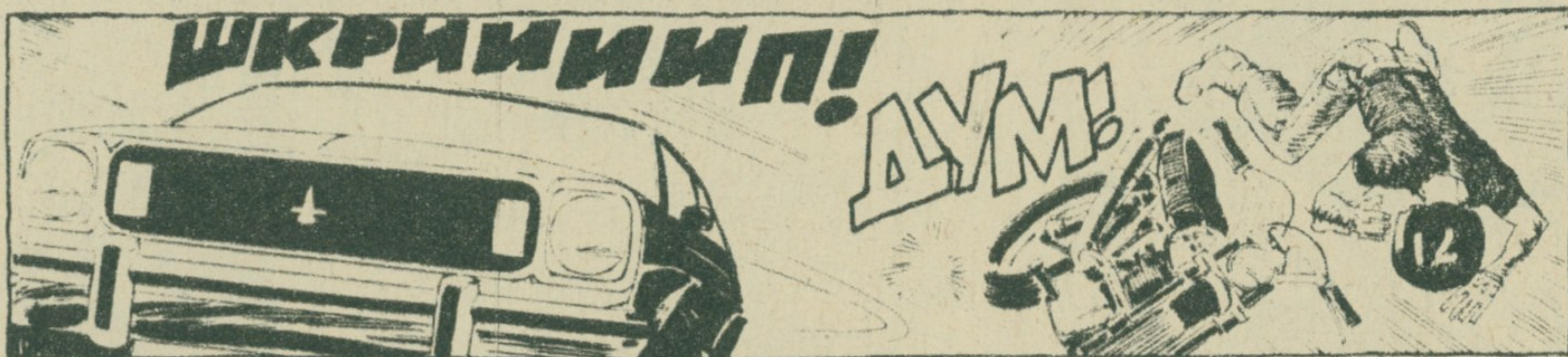
А ТА
МРЖИНА
ТРАЈЕ
ВЕК ЧЕТРАДЕ-
СЕТ ГОДИНА...

БРРРРРРРМ!

ШКРИИИП! БРРРРРРРМ!

САД БУТИ ЈА ПОКАЗА-
ТИ, ТОНИ ФЕИХО!

ШКРИИИП! ДУМ!

НА МЕСТУ
НЕСРЕБЕ
ОДМАХ СЕ ОКУ-
ПИЛА ГОМИ-
ЛА РАДОЗНА-
ЛАЦА, СЛУЧАЈ-
НИХ ПРОЛАЗ-
НИКА
**И-ЛАРИ
МАНИНО...**

ЗОВИТЕ
ХИТЛУ
ПОМОГ
И ПОЛИ-
ЦИЈУ!

АЦТЕШКА
ЦИВИЛИЗАЦИ-
ЈА ДОЖИВЕЛА
ЈЕ СВОЈУ ДЕ-
КАДЕНЦИЈУ
ДОЛАСКОМ
ШПАНСКИХ
КОНКВИСТАДОРА...
УХ! ДРАГИ
ТУРИСТИ...
АКО НЕКО
ЖЕЛИ ДА СЕ
ОСВЕЖИ, ЗНАМ
ЈЕДАН РЕСТО-
РАНЧИК...

НЕ УЗБУЂУЈТЕ
СЕ МНОГО ЗБОГ ОВОГ
ШТО СТЕ ВИДЕЛИ, ПОРУ-
НИЧЕ! ТО СУ ОВДЕ СВАКО-
ДНЕВНЕ СТВАРИ! АКО ХОРЕТЕ,
НАВРАТИТЕ ДО МЕНЕ-ХО-
ТЕЛ "МАКС", СОБА 612!

ДОБРО... ЗА-
ПАМТИТЕ!

ГОРМНИК
МАНИНО
ЈЕ ДОШАО
У ВЕРА КРУЗ
ДА БИ
НАШАО
ИЗВЕСНОГ
БУТСА ФЕНХА
ЗБОГ КОГА ЈЕ
ПРЕ НЕКОЛИКО
МЕСЕЦИ ПЕТ
ЦЕНТРИ,
ПОЛИЦАЈАЦ
СА МЕНХЕТНА,
ДОСПЕО
У БОЛНИЦУ...

НЕ РЕЧЕ МИ КАКО
СЕ ЗОВЕ!

ПОМА САТА
КАСНИЈЕ...

ШТА ТРАЖИ ОВДЕ
ОНАЈ АМЕРИКАНАЦ?

ДОШАО ЈЕ ДА УХАПСИ
БУТСА, АЛ' НЕ ВЕРУЈЕМ
ДА ЋЕ СЕ ОН ТЕК ТАКО
ПРЕДАТИ!

БУТС?
И ЈА БИХ
ВОЛЕО
ДА ГА
ВИДИМ
У БУЗИ!

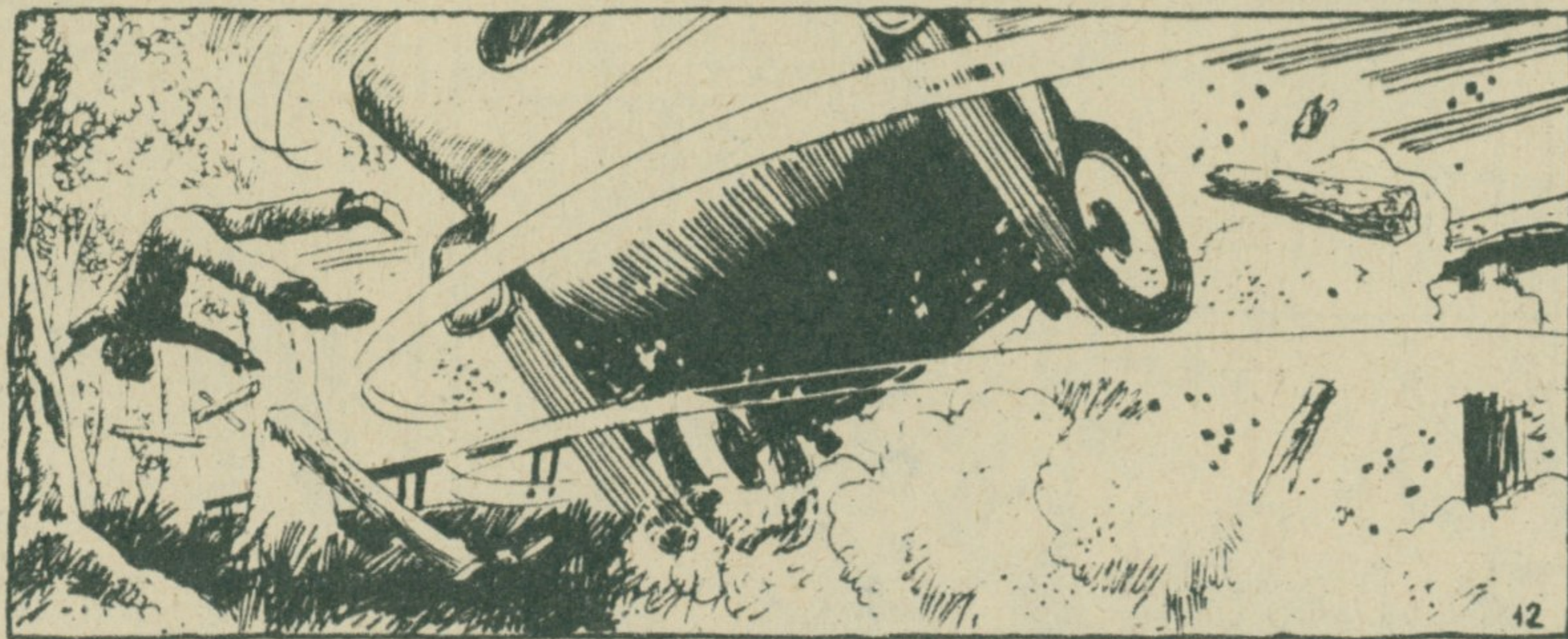
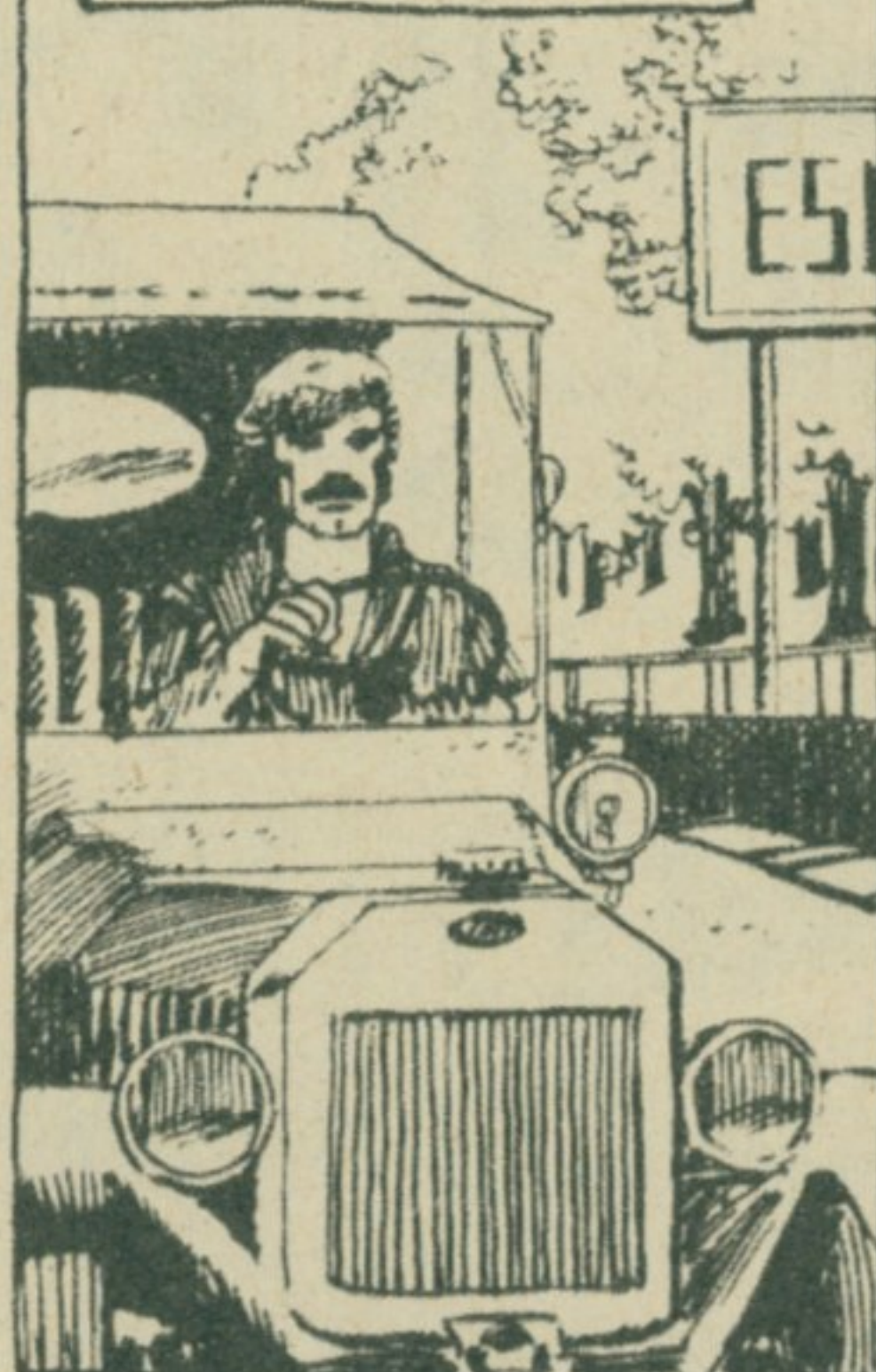
ЧУЈ ТИ, ПАММО
ВИЛА, БУТС ЈЕ ПРА-
ВИ ДАСА...

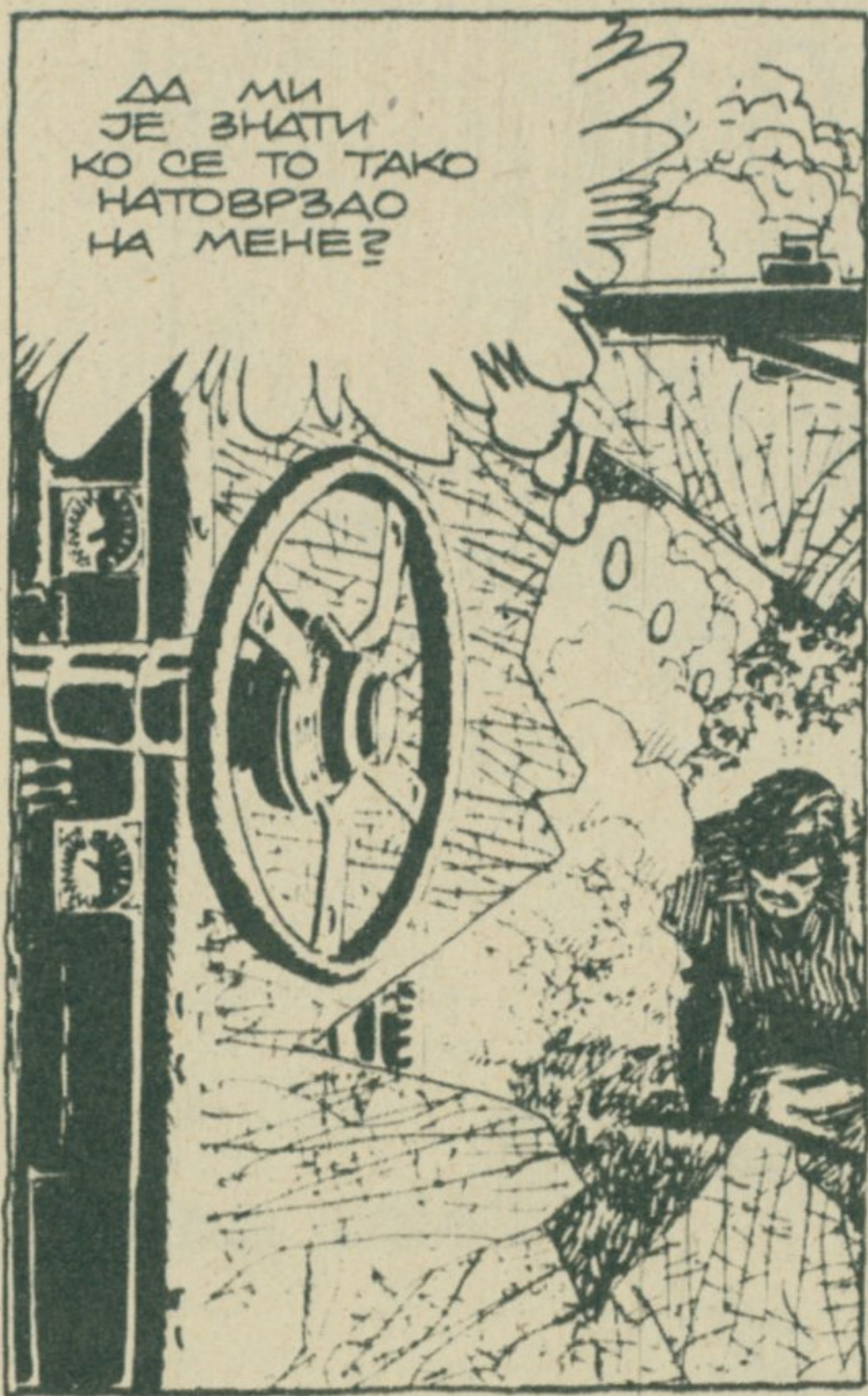
А ТИ СИ
ЊЕГОВА ПРИЈА-
ТЕЉИЦА! ТИ, ЈЕД-
НА ОЛИВАРЕС!
СРАМ ДА
ТЕ БУДЕ!

У
ВАЗДУХУ,
КОЈИ ЈЕ
ТИТРАО
ОД
ВРЕЛИНЕ,
ЛАРИ ЈЕ
ОСЕЋАО
КАО
ДА ЛЕБДИ
НЕКА
ОПАСНОСТ...
ДА ЛИ МУ
СЕ ТО
САМО
ЧИНИЛО
ЗБОГ
СУНЦА
КОЈЕ
ЈЕ
НЕ-
СНОСНО
ПРЖИ-
ЛО?

ИЗНАЈМИО
ЈЕ НЕКИ
СТАРИ
РАСКЛИМА-
ТАНИ
ФОРД И УПЛАТИО
СЕ НА ЈУ, НА
ИМАЊЕ ПОРО-
ДИЦЕ ФЕНХО...

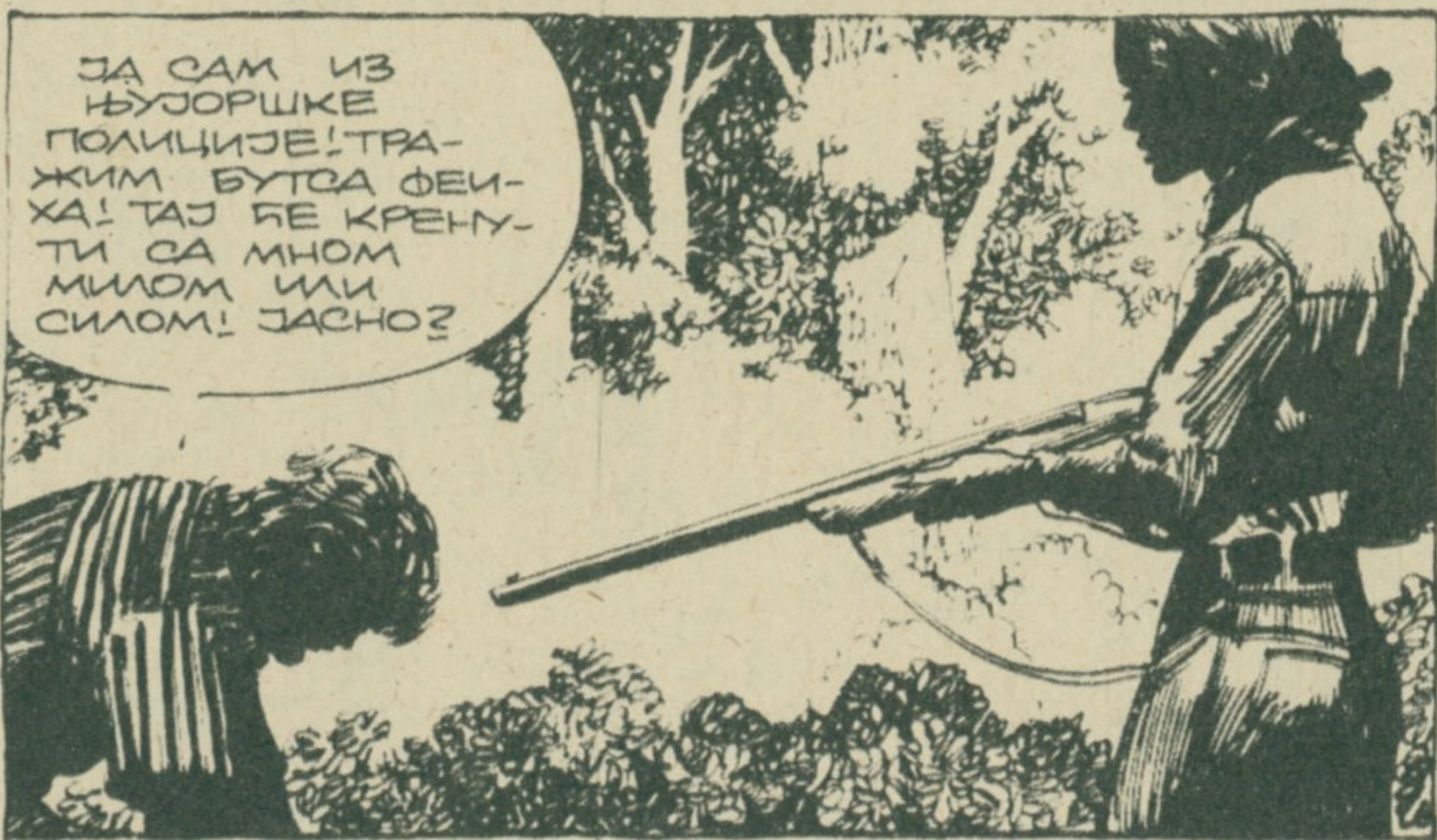

ДА МИ
ЈЕ ЗНАТИ
КО СЕ ТО ТАКО
НАТОВРЗАО
НА МЕНЕ?

АКО ВАС
ШАЉУ
ОЛИВАРЕСОВИ,
МОЖЕТЕ ОДМАХ
ДА СЕ ОПРОСТИТЕ
С ОВИМ
СВЕТОМ...

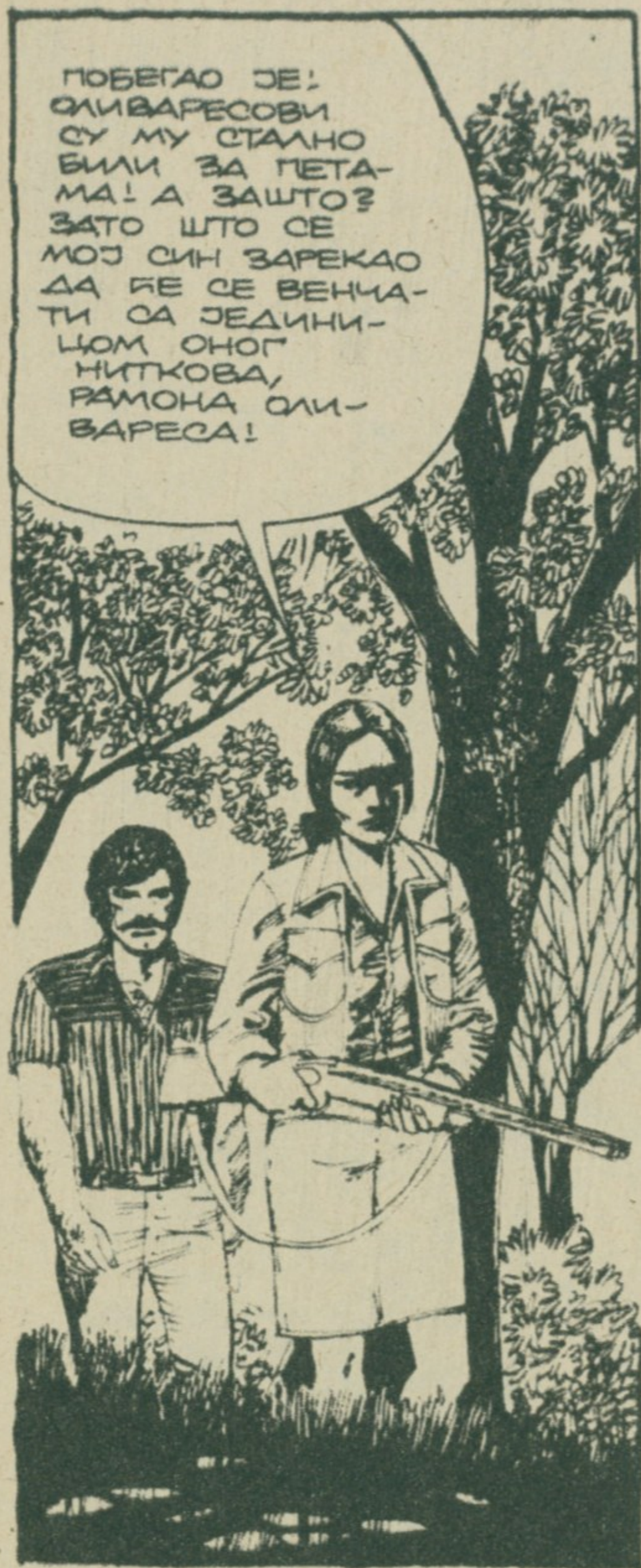

ЈА САМ ИЗ
ЊУЈОРШКЕ
ПОЛИЦИЈЕ! ТРА-
ЖИМ БУТСА ФЕИ-
ХА! ТАЈ ЋЕ КРЕНУ-
ТИ СА МНОМ
МИЛОМ ИЛИ
СИЛОМ! ЈАСНО?

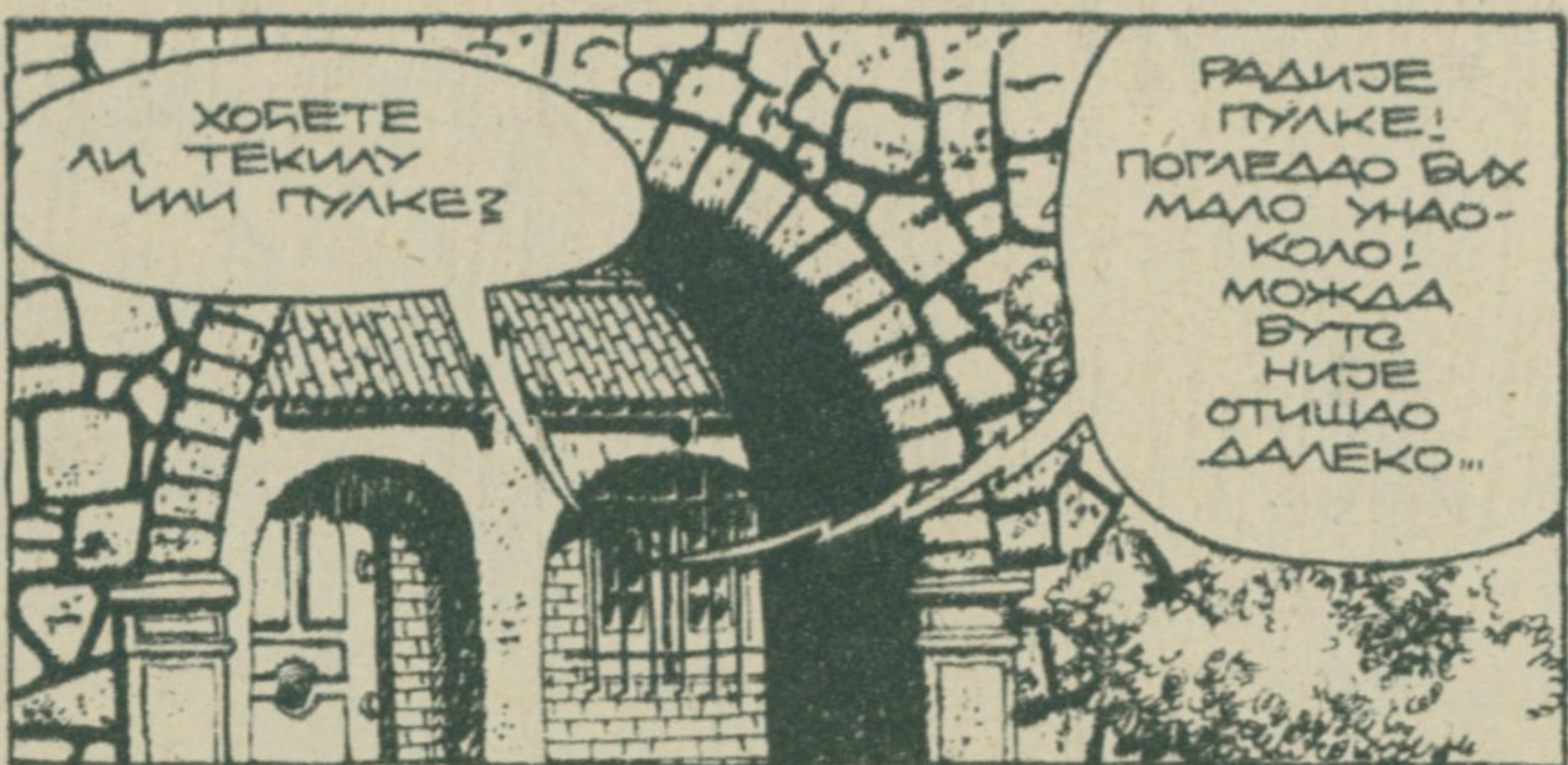

ЈА САМ МАРТИНА
ФЕИХО, БУТСОВА И ТО-
НИЈЕВА МАЈКА! СВЕ
ЋУ УМИНИТИ ДА ВАС
СПРЕЧИМ У ВАШИМ
НАМЕРАМА... АЛИ НЕЋУ
ВАМ УСКРАТИТИ МЕК-
СИЧКО ГОСТОПРИМСТВО
- ПОЗИВАМ ВАС НА
РУЧАК!

ГДЕ ЈЕ БУТС?

ПОБЕГАО ЈЕ!
ОЛИВАРЕСОВИ
СУ МУ СТАЛНО
БИЛИ ЗА ПЕТА-
МА! А ЗАШТО?
ЗАТО ШТО СЕ
МОЈ СИН ЗАРЕКАО
ДА ЂЕ СЕ ВЕНЧА-
ТИ СА ЈЕДИНИ-
ЦОМ ОНОГ
НИТКОВА,
РАМОНА ОЛИ-
ВАРЕСА!

ХОБЕТЕ
ЛИ ТЕКИЛУ
ИЛИ ПУЛКЕ?

РАДИЈЕ
ПУЛКЕ!
ПОГЛЕДАО БИХ
МАЛО УАО-
КОЛО!
МОЖДА
БУЋЕ
НИЈЕ
ОТИЦАО
ДАЛЕКО...

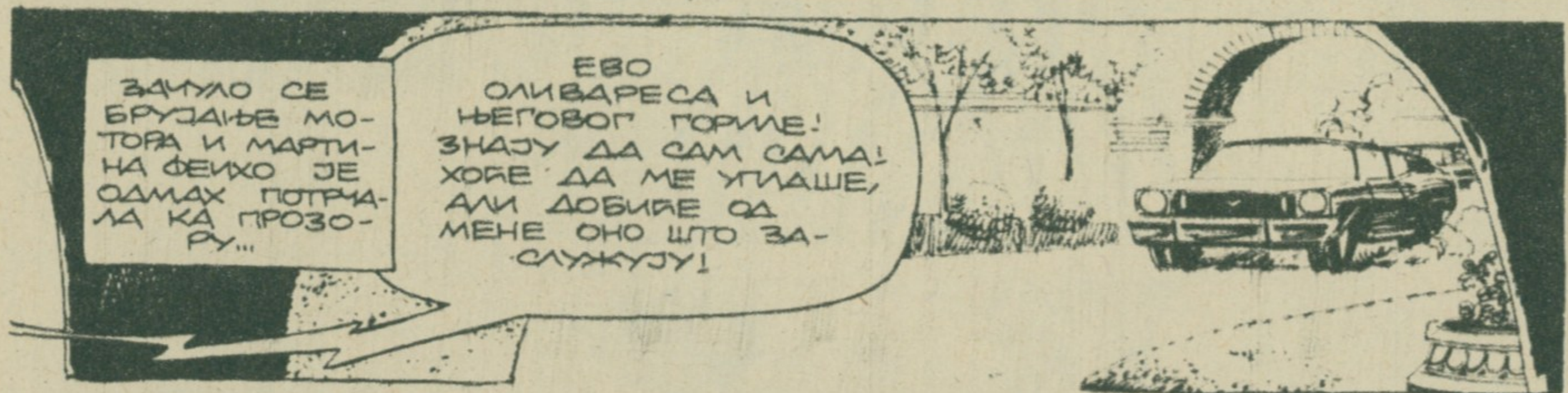

КАКО ХОБЕТЕ!

А ЂЕ
ВАМ ЈЕ
ДРУГИ
СИН?

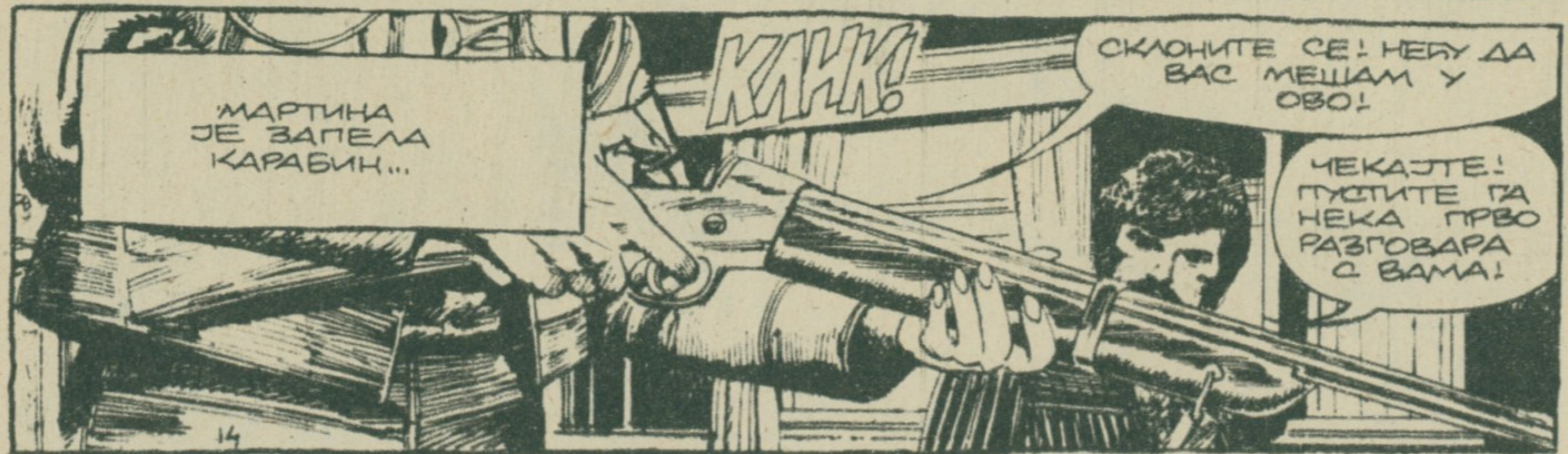

У
БОЛНИЦИ!
КЛЕТО ОЛИВА-
РЕС ЈЕ НАЛЕТЕО
АУТОМ НА ЊЕГА!
ПОВРЕЂЕН ЈЕ...
ДЕСНА РУКА И
НОГА! САД СЕ
ОКРЕНУТЕ!
ВЕЗАДУ ВАС!

ЗАЧУЛО СЕ
БРУЈАЊЕ МО-
ТОРА И МАРТИ-
НА ФЕИХО ЈЕ
ОДМАХ ПОТРА-
ЛА КА ПРОЗО-
РУ...

ЕВО
ОЛИВАРЕСА И
ЊЕГОВОГ ГОРИМЕ!
ЗНАЈУ ДА САМ САМА!
ХОБЕ ДА МЕ УГЛАШЕ,
АЛИ ДОБИХЕ ОД
МЕНЕ ОНО ШТО ЗА-
СЛУЖУЈУ!

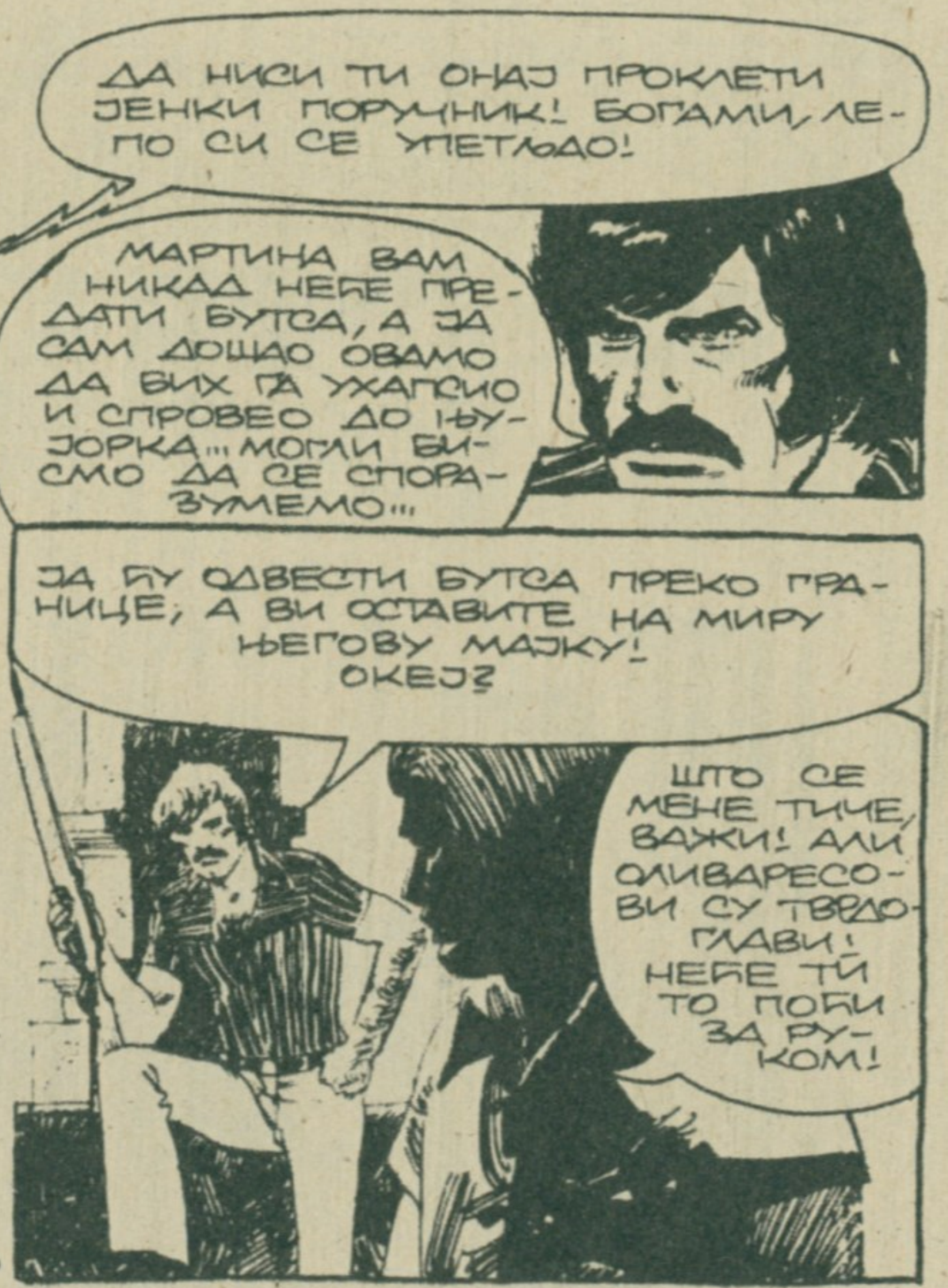
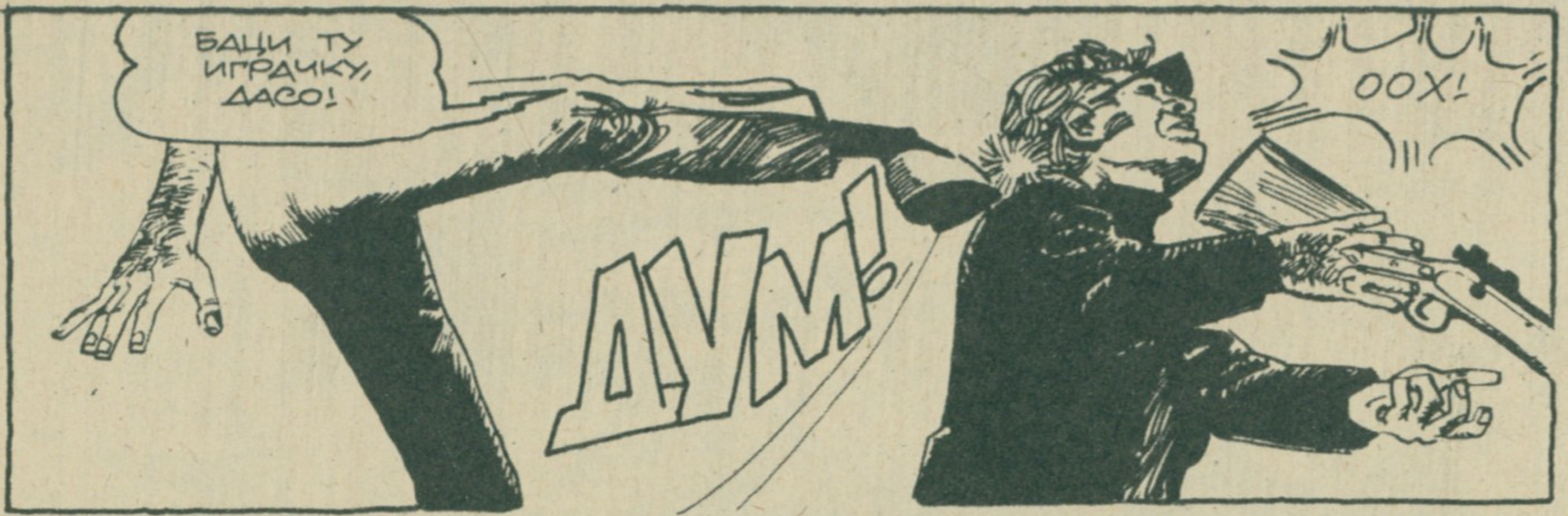
МАРТИНА
ЈЕ ЗАПЕЛА
КАРАБИН...

КЛК!

СКЛОНИТЕ СЕ! НЕБУ ДА
ВАС МЕШАМ У
ОВО!

ЧЕКАЈТЕ!
ПУСТИТЕ ГА
НЕКА ПРВО
РАЗГОВАРА
С ВАМА!

ЛАРИ ЈЕ
КРЕНУО СА
ФАРМЕ ФЕИХОВИХ...
ДОК СЕ ВРАЋАО ЗА
ВЕРА КРУЗ,
ОПЕТ ГА ЈЕ ОБУЗЕЛО
ОНО ИСТО ОСЕЋА-
ЊЕ КАО
КАД ГА ЈЕ
НАПУШТАО...
УХОТЕЛУ "МАКС"
ЧЕКАЛА ГА ЈЕ
НОРА
ОЛИВАРЕС...

ЖУРИТЕ...

НЕ...
УСПАВАО
САМ ВАШЕГ
БРАТА, А ДО-
ВЕО САМ ОВА-
МО МАДЕРА...
НЕГУ ИХ ВИ-
ШЕ ТИРАВИТИ
АКО МЕ ГИТЕ
ДА ОДЕМ ИЗ
МЕКСИКА
ЗАЈЕДНО
СА БУТ-
СОМ...

ДУГЛУ
ТЕКИЛУ,
ЧИКО!
ШТА БЕТЕ
ВИ, ПО-
РУНИ-
ЧЕ?
МЛЕК-
ЧЕ?

ЗАПАМТИТЕ ДОБРО,
ВАШИ ПРИВАТНИ РАТО-
ВИ И НЕСПОРАЗУМИ МЕ
НЕ ЗАНИМАЈУ! УХАПСИ-
ДУ БУТСА МАКАР МОРАО
ДА РАСКРЧИМ СВЕ
КАКТУСЕ У ОКОЛИНИ!

БУТС
МИ МНОГО
ЗНАЧИ И
НИКО МИ
ГА НЕБЕ
ОДУЗЕТИ!

КУД
ГОД ДА
КРЕНЕТЕ,
БИТЕ ВАМ ЗА
ПЕТАМА! БО-
ЉЕ НАЗДРАВИМО
И ЗАБОРАВИМО БУТ-
СА! ОДЛАЗИТЕ СЛЕ-
ДЕЋИМ АВИО-
НОМ, ЗАР
НЕ?

НЕ!

ВИ
ОЧИГЛЕДНО
НЕМАТЕ
ПАМЕТНИЈА
ПОСЛА! Е, ГА
ОНДА РЕЦИТЕ
ОНИМ ЋУШКА-
МА ДА СЕ НЕ
ВРЗМАЈУ ОКО
МЕНЕ! ТО МЕ
УЖАСНО
НЕРВИРА!

ГОРИЛЕ
НИСУ
ОЧЕКИВАЛЕ
ДА БЕ ЛАРИ
ТАКО МУЊЕВИ-
ТО РЕАГОВА-
ТИ...

ОВДЕ ЈЕ
СТРАШНО ЗА-
ГУЏИЊИВО...

УУУУХ!

ЛАРИ ЈЕ
НАПУСТИО
ВЕРА КРУЗ
И ОТИЦАО ДО
ОБЛИЖЊЕ
ШУМЕ, НЕ ВИ-
ЛИ НАЦАО
НЕКИ БУТСОВ
ТРАГ...

ЗА ТО ВРЕМЕ, НА
ИМАЊУ ОЛИВА-
РЕСОВИХ...

ОСТАНИ ОВДЕ,
НОРА, И НЕ МЕ-
ШАЈ СЕ У МУШ-
КА ПОСЛА!

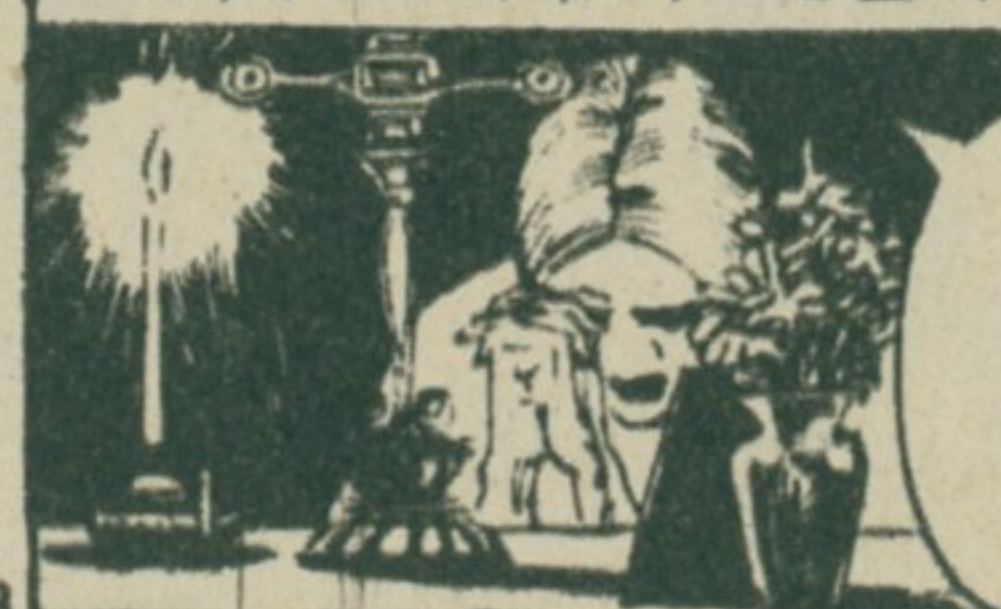
УОСТАЛОМ,
ТАЈ БУТС ТЕ
ЈЕ ПОТПУНО
ЗАЛУДЕО...

САМО
ГУБИМО
ВРЕМЕ!
ОНАЈ АМЕРИКА-
НАЦ
РЕ ГА
НАГН ПРЕ
НАС!

АУТОМОБИЛ
ЈЕ КРЕНУО,
А НОРА ГА ЈЕ
ПРА-
ТИЛА ПО-
ГЛЕДОМ...
МОЖДА ВИШЕ
НИКАД НЕЋЕ
ВИДЕТИ БУТСА...

НА ИМАЊУ ФЕИХОВИХ...

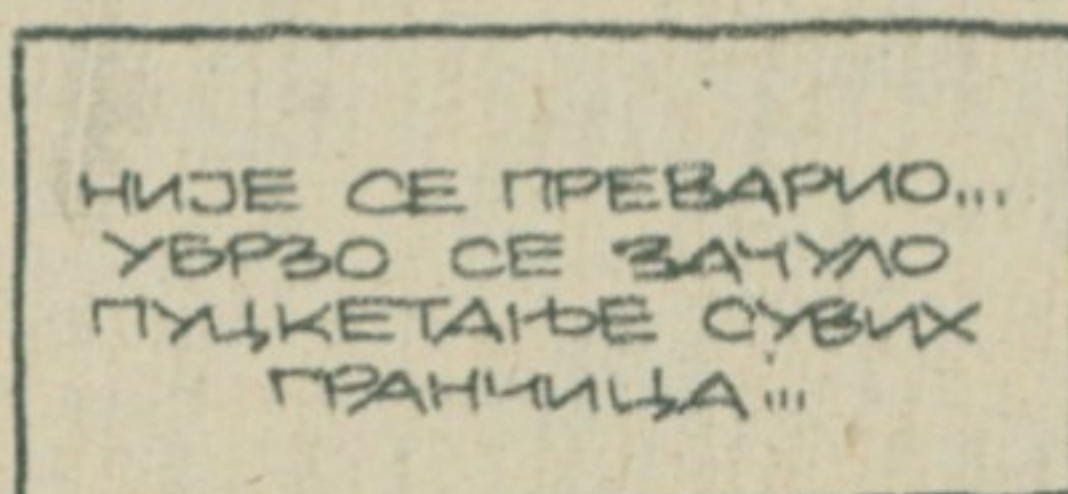
ОХ... САМО
ДА СЕ ИЗ
ОВОГА ИЗВУЧЕ!
САМО ДА ГА НЕ
ЗАКАЧИ БАШ
ЊЕГОВ
МЕТАК!

ИЗ ЖБУЊА
ЈЕ ИЗЛЕТЕО
ЗЕЦ И ЛАРИ
НИЈЕ
МОГАО ДА
ОДОЛИ
ИСКУШЕЊУ...

ПУЦАЊ БЕ ПРИВУ-
РИ БУТСОВУ ПАЖ-
ЊУ...

НИЈЕ СЕ ПРЕВАРИО...
УБРЗО СЕ ЗАЧУЛО
ПУЦКЕТАЊЕ СУВИХ
ГРАНЧИЦА...

ОКРЕНИ СЕ
ПОЛАКО...
И РУКЕ
ГОРЕ!
ЖУСНО
МЕСО,
ЈЕ ЛИ?

ДА ЧУЈЕМ ЗА-
ШТО СЕ МУВАШ
ОВУДА?

ТРАЖИМ
ТЕБЕ,
БУТСЕ!
ТРЕБА ДА
ТЕ ОДВЕДЕМ
У ЊУЈОРК!
СЕГАШ СЕ
ОНОГ РАЊЕ-
НОГ ПОЛИ-
ЦАЈЦА?
ПРЕЗЛО-
ТАЈИ АКО
ХОБЕШ... И
ОЛИВАРЕСО-
ВИ ТЕ
ТРАЖЕ!

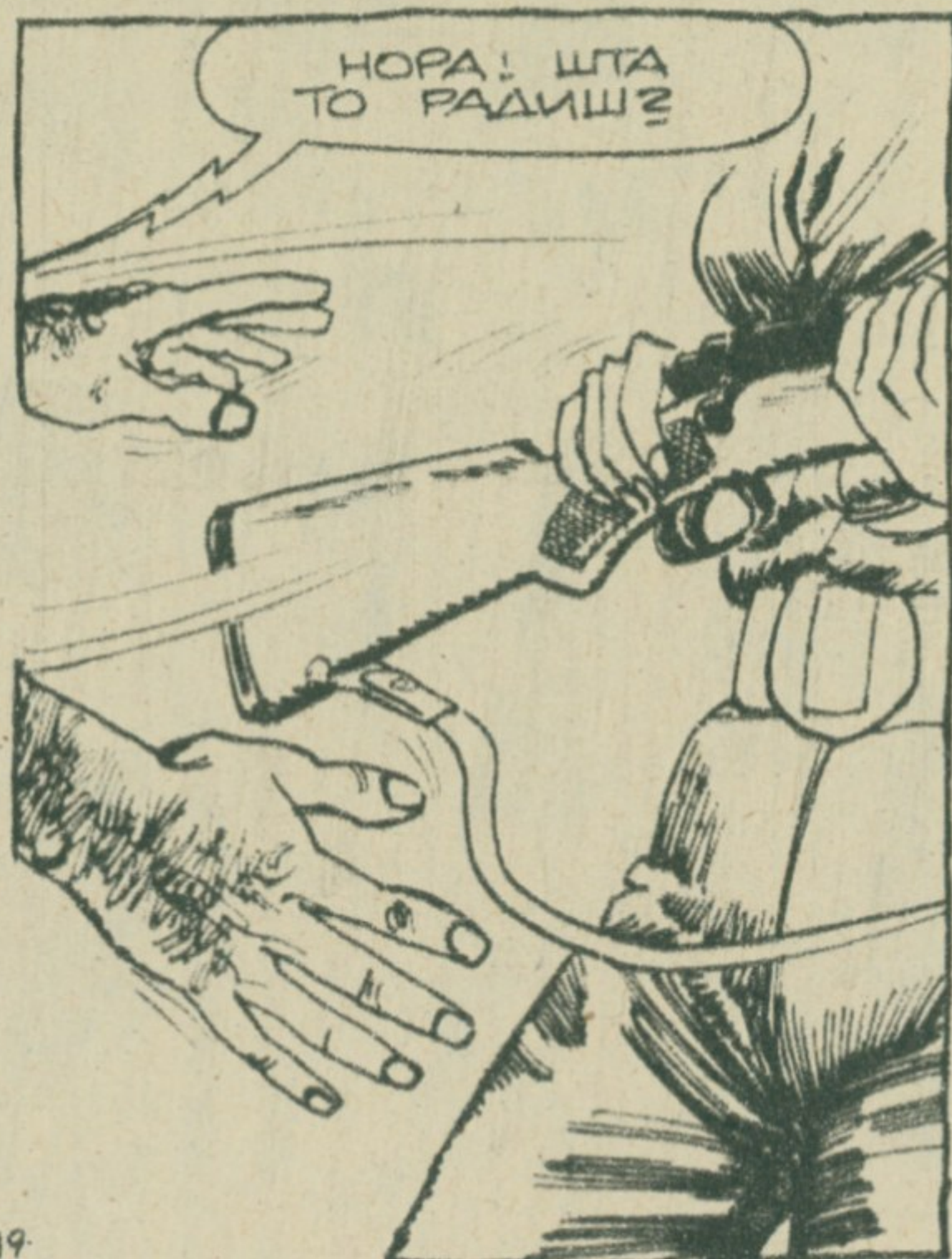
ЛИШ БЕ
ЈЕ
ИЗНЕНА-
ДА ЗА-
ШУШТАЛО
И...

БУТСЕ!
МОЖИ
И МАДЕРО
СУ КРЕ-
НУЛИ У
ПОТРАГУ
ЗА ТОБОМ!

НОРА!

БИО ЈЕ
ТО ДИРЉИВ
ПРИЗОР,
АЛИ ЛАРИ
СЕ ПРАВИО
КАО ДА
НИШТА
НЕ ПРИ-
МЕРУЈЕ...

НОРА! ШТА
ТО РАДИШ?

НОРИНО ЛИЦЕ
СЕ НАЈЕДНОМ
ИЗОБЛИЧИЛО ОД
БЕСА...

БЕДНИЧЕ!
ШТА ОИ ТО
УВРТЕО У ГЛАВУ?
ПРЕТВАРАЛА
САМ СЕ ДА
САМ ЗАЉУБЉЕ-
НА У ТЕБЕ
САМО ДА БИХ
ОСВЕТЛАЛА
ОБРАЗ МОЈЕ
ПОРОДИЦЕ...

ДОСТА МИ
ЈЕ ТЕ МЕЛО-
ДРАМЕ! СВИ
ОТЕ МИ СЕ
СМУЧИЛИ! ПО-
ЈЕДИ ТО МЕСО,
БУДСЕ! ЧЕКА
НАС ДУГ
ПУТ!

МОМЧЕ,
ДОБРО
САМ ПРО-
УЧИО ТВОЈ
ДОСЈЕ
ВИДИМ ДА
СЕ НЕ ЗНА
КО ТИ ЈЕ ОТАЦ...
ТВОЈА МАТИ
ТО НИКОМЕ
НИЈЕ РЕКЛА...

20

У
ТОМ
ТРЕНУТ-
КУ...

ЗА МНОМ!
ЧУЈЕМ ГЛАСОВЕ!
ЧИМ ГА ВИДИ-
ТЕ, ПУЏАЈТЕ!

КАКВУ ИГРУ
ИГРАТЕ? ОН ЈЕ ФЕИХО!

ОБАВИО САМ
МАЛУ ИСТРАГУ!
ДВА И ДВА СУ
УВЕК ЧЕТИРИ,
ЗАР НЕ? ЗАКЉУ-
ЧИО САМ-ДА
СЕ ТВОЈ ОТАЦ,
РЕЦИМО, ЗВАО
ХУАН САНЧЕ
ИЛИ ПЕДРО
ЕРНАНДЕС
- НЕ БИ ИС-
КРОЛЕ НЕСУ-
ГЛАСИЦЕ...

САСВИМ ЈЕ ВЕ-
РОВАТНО ДА
МАРТИНА ФЕИХО
И РАМОН ОЛИВА-
РЕС НИСУ УВЕК
БИЛИ НЕПРИЈА-
ТЕЉИ... ГОТОВО
САМ УБЕЂЕН ДА
ТВОЈИМ ВЕНАМА,
БУДСЕ, ТЕЧЕ КРВ
ОБЕ ПОРО-
ДИЦЕ!

ПРОКЛЕТО
ЊУШКАЛО!

НАПЕТОСТ ЈЕ
ДОСТИГЛА
ВРХУНАЦ...

ЈАСНО ЈЕ - ДА
ЈЕ НОРА БИЛА
ЗАЉУБЉЕНА У
БУТСА, ВОЛЕЛА
БИ, ЗАПРАВО, СВОГ
БРАТА! ЈЕ ЛИ ТАКО,
ДОН РАМОНЕЗ?

ПУЦАЋУ,
ОЧЕ!
ОВАЈ
ЈЕНКИ
ЈЕ
ПРЕКАР-
ДАШИО!

ГЛАС РАМОНА ОЛИВАРЕСА БИО ЈЕ
ЛЕДЕН И ОШТАР, КАО СЕЧИВО МАЧА...

НЕ МРДАЈ,
КЛЕТО! А ТИ,
ЈЕНКИ, ПРИМАШ
О СТВАРИМА
КОЈЕ СУ ВЕОМА
ШКАКЉИВЕ ДА
БИ СЕ О ЊИМА
ОВДЕ РАСПРАВ-
ЉАЛО...

ШТА ТИ
КАЖЕШ, БУТ-
СЕ? ДА ПИ-
ТАМО ТВОЈУ
МАЈКУ?

БУТС ЈЕ ПРЕБЛЕДЕО...

ИДЕМ С
ЊИМ У
ЊУЈОРК!
ТАКО ЈЕ
НАЈБОЉЕ
ЗА СВЕ НАС...
ОДУВЕК
САМ НАСЛУЖИ-
ВАО ТО ШТО
СТЕ САД
ЧУЛИ...
ЗАТО
САМ СТАЛНО
БЕЖАО
ОД КУЋЕ...

ВОДИ МЕ,
ПАЈКАНЕ!
ОВДЕ ВИШЕ
НЕМА МЕСТА ЗА
МЕНЕ... НИКОМЕ
НИСАМ ПОТРЕ-
БАН...

БУТС
И ЛАРИ
СУ ПРЕ
ОДЛАСКА
ПРОШЛИ КРАЈ
ИМАЊА
ФЕИХОВИХ...
БУТС НИЈЕ
ХТЕО ДА СЕ
ПОЗДРАВИ СА
МАЈКОМ, НИ
СА НОРОМ,
НИ СА ДОН
РАМОНОМ...
ЧИНИЛО МУ
СЕ ДА ВИШЕ
НИЈЕ НИКО
И НИШТА...

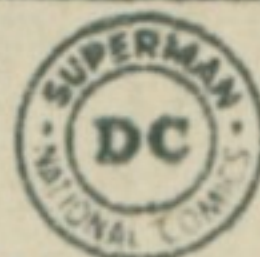
МАЛО
КАСНИЈЕ...

СРУШИО
СИ САВ МОЈ
СВЕТ, ПОРМНИЧЕ...

ПРОЈИ
РЕ ТЕ ТО ОСЕ-
ЋАЋЕ, БУТСЕ!
НЕ МИСЛИ ВИШЕ
О ТОМЕ! СВЕ РЕ
ДОЈИ НА СВОЈЕ
МЕСТО! ВИДЕКЕШ!

КРАЈ

ШЕРИФ ПАУ БАУ:

ТРАВА ПАДА С НЕБА

ШЕРИФ ПАУ-БАУ
ЈОШ НИКАД НИЈЕ
ДОВИО ОВАКО НЕОБИЧАН
ПОЗИВ ЗА ПОМОЋ, НИТИ
ЈЕ ЧУО ЗА ОВАКО НЕОБИЧАН
НАЧИН ОЗЕЛЕНЈАВАЊА
ПУСТОГ ЗЕМЉИШТА...
КАДА ЈЕ ОДЛУЧИО ДА
ПОМОГНЕ ГРУПИ СИРОМАШНИХ
ИНДИЈАНАЦА, НАШАО СЕ
У СМРТНОЈ ОПАСНОСТИ...

Copyright © 1987 DC Comics Inc.
All rights reserved.

22

МАГЛА ЈЕ ПРЕКРИЛА ДОЛИНУ ЦРВЕНИХ ЈЕЛЕНА... ИЗНЕНАДА, ПРОДОМНО СЕ ЗВУК АВИОНА...

МОТОР МУ КАШЉУЏА! ПАШЕ НА НАШЕ ВИПВАМЕ, ОХИЈЕСА!

ОД ОВЕ МАГЛЕ ПИЛОТ НЕ ВИДИ ГДЕ ДА СЕ СПУСТИ! БРЗО, ПОКУШАЈМО ДА МУ ПОМОГНЕМО!

АВИОН СЕ С МУКОМ ОДРЖАВАО У ВАЗДУХУ...

МОТОР МУ СЕ УТАСИО! АКО НЕ УПЛЕДА НАШЕ БАКЉЕ, СИГУРНО ЋЕ ПАСТИ! ЈАШИМО УКРУГ, КАКО БИ БОЉЕ УОЧИО ГДЕ МОЖЕ ДА АТЕРИРА!

МАЛО КАСНИЈЕ...

УСПЕХЕ! ДА МУ НИСМО ПОМОГЛИ, ПОКУСИО БИ ЦЕЛО СЕЛО, ОХИЈЕСА!

А ДА ПИЛОТ НИЈЕ ОВАКО ВЕШТ, НЕ БИСМО МУ БИЛИ ОД ВЕЛИКЕ ПОМОГИ!

ПИЛОТ СЕ ИЗВУКАО ИЗ КАБИНЕ...

ЛЕТЕЋИ ОБЛАК! НИСАМ ТЕ ВИДЕО ОТКАКО СИ ПРЕ ПЕТ ГОДИНА ПОСТАО ВОЈНИ ПИЛОТ!

ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ТВОЈА ПОМОЋ, ОХИЈЕСА!

ОХИЈЕСУ СУ СВИ ЗНАЛИ И КАО ШЕРИФА ПАУ-ВАУ...

ВИДИШ... ДОВОД ГОРИВА СЕ ПРЕКИНУО И ЗАМАЛО ДА СЕ СРУШИМ... ТАКВЕ И СЛИЧНЕ СТВАРИ ДОГАЂАЈУ СЕ ОТКАКО ЈЕ МОЈ НАРОД ПОЧЕО ДА РАДИ У ФАБРИЦИ ТРАВЕ!

ФАБРИКА ТРАВЕ? ШАЛИШ СЕ, ЛЕТЕЋИ ОБЛАК?

НЕ! ПРОИЗВОДИМО СЕМЕ КОЈЕ ЋЕ СЕ БАЏАТИ ИЗ АВИОНА! ХОЋЕМО ДА ГРАДИМО СТОКУ! АЛИ, У ТОМЕ НАС ОМЕТАЈУ... НЕ ЗНАМО КО ЈЕ У ПИТАЊУ!

ИСПРИЧАЈ МИ МАЛО ПОДРОБНИЈЕ О ТОМЕ!

СУТРАДАН,
У СЕЛУ
БИГ ХОРН,
ГДЕ ПЛЕМЕ
ЛЕТЕБЕГ
ОВЛАКА
ПОКУШАВА
ДА ОЗЕЛЕНИ
ЗЕМЉИ-
ШТЕ
НА КОМЕ
СУ ЊИХОВИ
ПРЕЦИ
НЕКАДА
ПАЈЛИ
СТОКУ...

ОВО СУ
МОЈИ
ПОМОЋНИ-
ЦИ У
ФАБРИЦИ
ТРАВЕ!
МОКОПИ, ДА
ЛИ СЕ У
МЕЂУВРЕ-
МЕНУ ЈОШ
НЕШТО ДО-
ГОДИМО?

ДА!
ОШТЕБЕНЕ
СУ ОБЕ
МАШИНЕ,
ИАКО СУ
СТРАЖАРИ
БУДНО
МОТРИЛИ!

ОВА ПРЕДА
СИТНИ И НАЈ-
ТВРЂУ ЗЕМЉУ!
ЗЕМЉА СЕ
ЗАТИМ
МЕША СА
СЕМЕНОМ
ТРАВЕ И
ЋУБРИ-
ВОМ!

ЦЕЛО
ПЛЕМЕ
ЈЕ
ДАЛО
ПРЕ
ДА БИ-
СМО
ОВО
КУПЛИ
ОХИЈЕ-
СА!

ОВЕ
МАШИНЕ
ПРЕСУЈУ
ТУ МЕША-
ВИНУ И
ИЗБА-
ЋУЈУ
ОВАКВЕ
КУПЛИ-
ЦЕ!

ЗНАЧИ,
И ПОРЕД
СТРАЖЕ,
НЕКО СЕ
НЕОПАЖЕ-
НО УВУКАО?
СУМЊАТЕ
ЛИ У НЕ-
КОГА?

ПА...ТУ
И ТАМО...
ТИ МОРА
ДА СИ
ШЕРИФ
ПАУ-ВАУ!
ЈА САМ
ЋЕД
БАРКИН!

БАРКИН
НАМ
ЈЕ ОД
ВЕЛИКЕ
ПОМОЋИ,
ОХИ-
ЈЕСА!

ОН ОТКУПЉУЈЕ
РЕБАД КОЈУ МИ
ТКАМО И ПРОДА-
ЈЕ ИХ ШИРОМ
ЗЕМЉЕ... ОД ТОГА
САД ЖИВИМО!

ЈА САМ
ПРИЈАТЕЉ ИН-
ДИЈАНАЦА... БИ-
ЋУ СРЕЃАН АКО
ЈЕДНОГ ДНА
БУДУ ЖИВЕЛИ
БОЈЕ НЕГО
ДНАС!

АЛИ,
РЕКОСТЕ
ДА СУМ-
ЊАТЕ У
НЕКОГА!

НЕМАМ ДОКАЗА, АЛИ...
ЛОН ДОРМЕН СА РАНЧА
УДАЉЕНОГ ОКО ДЕСЕТ КИ-
ЛОМЕТАРА, ЈЕ НАЈВЕЋИ
СТОЧАР У КРАЈУ! ОВО БИ
МОГЛО ДА МУ БУДЕ ВЕ-
ЛИКА КОНКУРЕНЦИЈА!

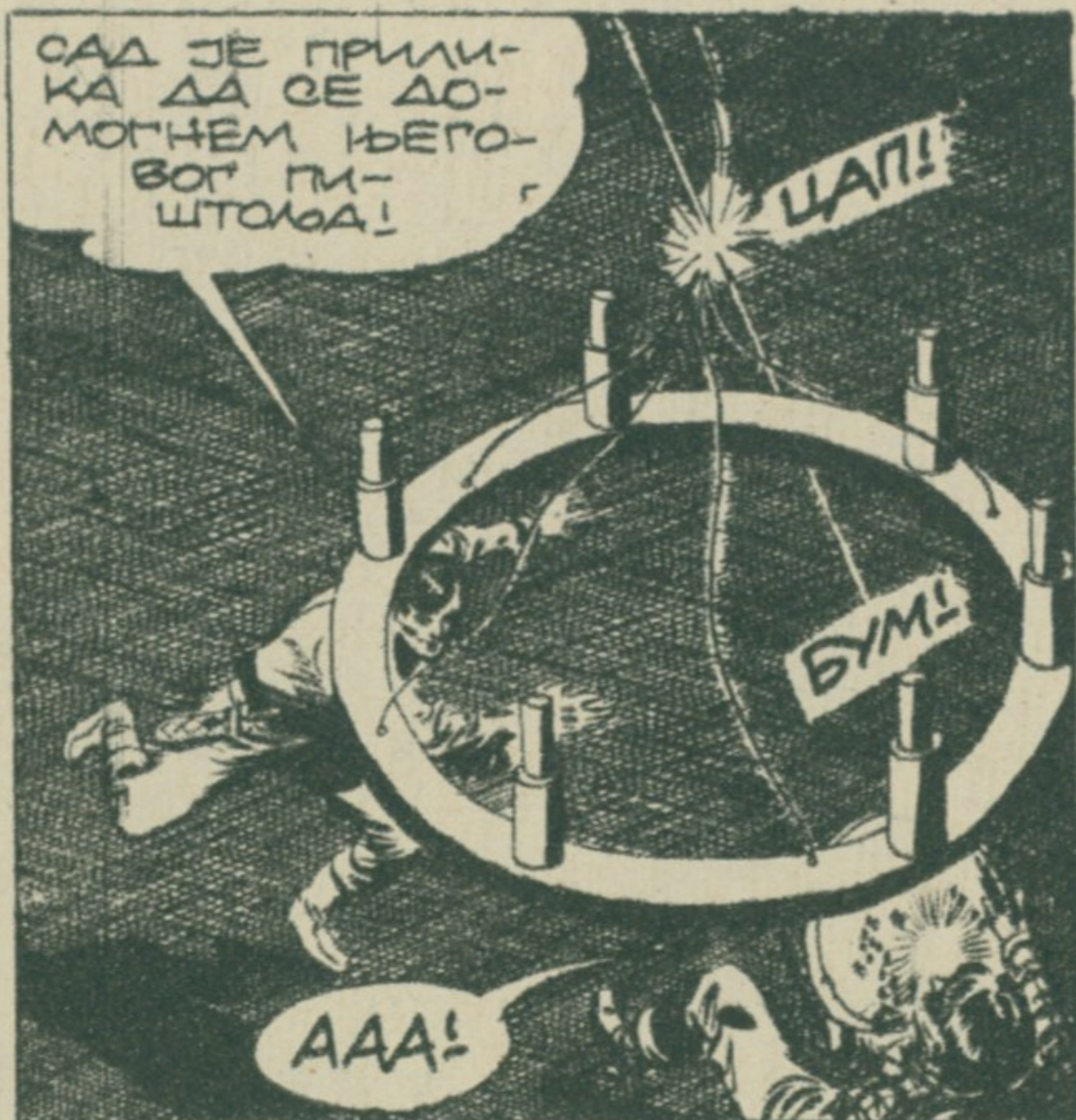

ЕВО ГА
ОПЕТ! МОЖДА
БУ ГА ЗАХТА-
ВИТИ
ОВОМ
КРПОМ ПУ-
НОМ КУГЛИ-
ЦА!

ГОТОВ
СИ!

САД ЈЕ ПРИЛИ-
КА ДА СЕ ДО-
МОГНЕМ ЊЕГО-
ВОГ ПИ-
ШТОЛА!

ЦАП!

БУМ!

ААА!

ИЗНЕНАДА...

СРЕГА ЈЕ НА
НАШОЈ СТРАНИ!
СРЕДИГУ
ГА!

НЕ!
СТРАЖА-
РИ ПО-
КУШАВАЈУ
ДА ПРОВА-
ЛЕ ВРАТА!
БЕЖИМО ДОК
НЕ БУДЕ КАСНО!

НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА КАСНИЈЕ...

ОХИЈЕСА! ШТА
СЕ ДОГЛАМО?
КО ЈЕ ПУЦАО?
НЕМА
НИКОГА!

МОЛИМ?
АЛИ, НИСУ
МОГЛИ...
ЧЕКАЈ!
УПАЛИ
СВА СВЕТА!
ГЛЕ!

ОНЕ КУГЛИЦЕ КОЈЕ САМ
БАЦИО НА ЊИХ...
НЕКЕ СУ ЗГИБЕЧЕ-
НЕ, А НЕКЕ СУ
СЕ ОТКОТРАЛЕ...
ГДЕ СУ? ИЗ
ОВЕ ЛИНИЈЕ
НЕМА ВИШЕ НИ-
ЈЕДНЕ! **ОВУДА**
СУ ПОБЕГЛИ!

МИСЛИШ
КРОЗ
ПОД?

ЕВО! ТАЈНА
ВРАТАНЦА
КОЈА ВОДЕ
У НЕКИ ТУНЕЛ!
А ДА ВИДИМО
САД КУДА ТУ-
НЕЛ ВОДИ!

ПОСЛЕ НЕКИХ ПЕДЕСЕ-
ТАК МЕТАРА...

КРАЈ
ТУНЕЛА!
ОД ТВОЈИХ
НАПАДАЧА
НИ
ТРАГА!

МИСЛИМ ДА САМ
ИПАК НАЊУШНО
НЕКИ ТРАГ! ПРО-
ВЕРИЋУ ТО
УЈУТРУ!

СУТРАДАН ПАУ-ВАУ ЈЕ ОДМАХ
ОДЈАХАО ДО МЕСНЕ КАНЦЕЛА-
РИЈЕ...

АХА! ЕВО ВЛАСНИКА
ЗГРАДЕ У КОЈОЈ ЈЕ САД ФАБРИ-
КА ТРАВЕ! САГРАДИО ЈУ ЈЕ ПРЕ
ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ТОМАС
ДОРМЕН, ВЛАДА ЛОНОВ
ДЕДА... А ВИДИ ОВО...

МАЛО КАСНИЈЕ, КАД СЕ ШЕРИФ
ПАУ-ВАУ ВРАТИО...

МОРА ДА ЛОН ЗНА
ЗА ТАЈНИ ПРОЛАЗ!
ЊЕГОВ ДЕДА ГА ЈЕ
НАПРАВИО ДА БИ
МОГАО ДА УМАКНЕ
У СЛУЧАЈУ НАПАДА
ИНДИЈАНАЦА, КОЈИ
СУ БИЛИ ЧЕСТИ У
ОНО ВРЕМЕ...

ТО ЈОШ
НИЈЕ
НИКАКАВ
ДОКАЗ!

ИПАК,
ОТИЋИ
ЋУ ДО
ДОРМЕНОВОГ
РАЊА!
ХОЋУ ДА
ГА ВИДИМ!

БУДИ
ОБАЗ-
РИВ,
ОХИ-
ЈЕСА!

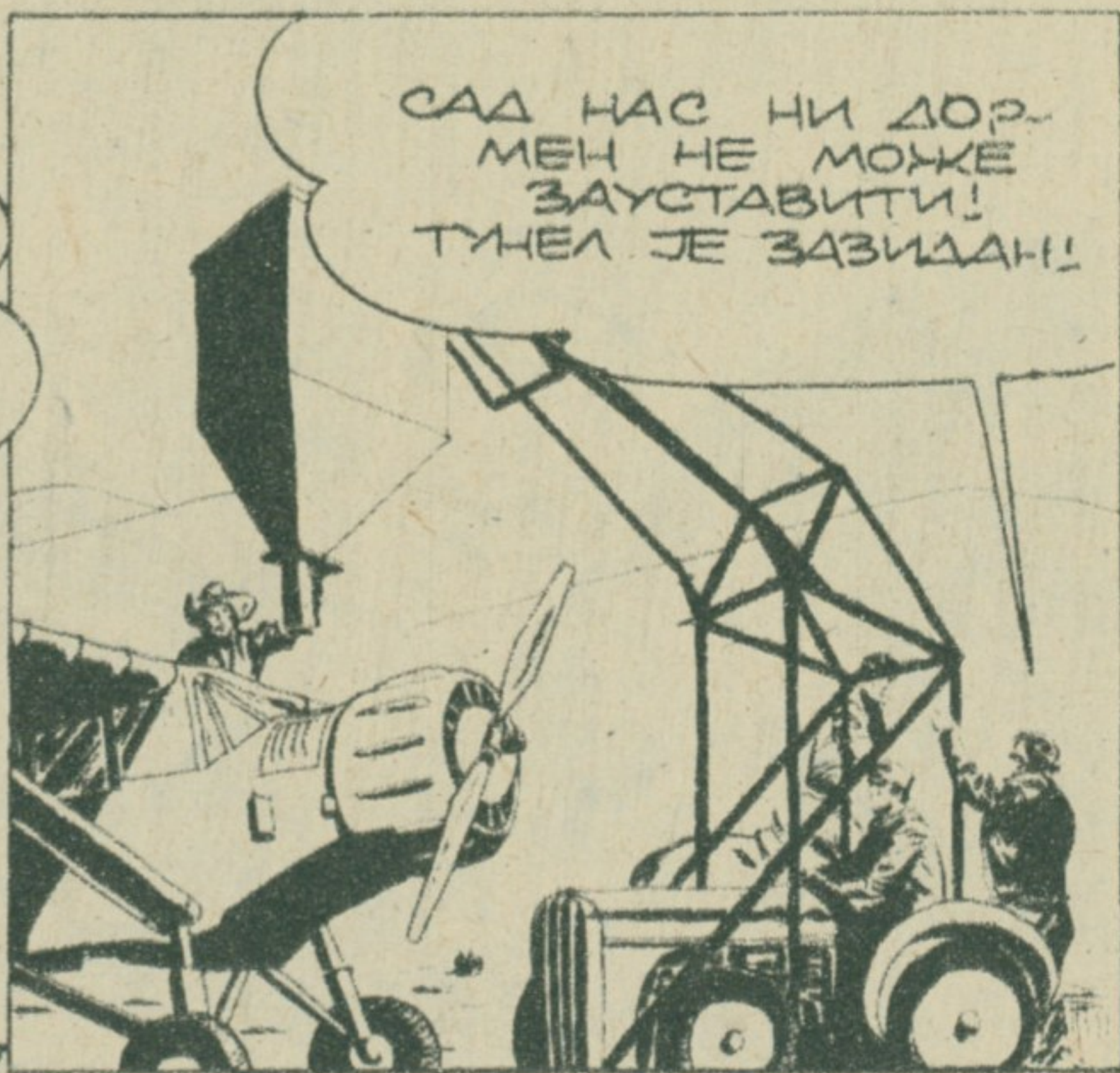
ТОГ ПОПОДНЕВА...

ДОРМЕНА НЕМА,
А ОД РАДНИКА
НА РАЊУ НИШТА
НИСАМ САЗНАО!

НИЈЕ
САД ТО
ТОЛИКО
ВАЖНО! ПРО-
ИЗВЕЛИ СМО
ДОВОЉНО КУП-
ЛИЦА! МОЖЕМО
ИХ УТОВАРИТИ
У АВИОН!

САД НАС НИ ДОР-
МЕН НЕ МОЖЕ
ЗАУСТАВИТИ!
ТУНЕЛ ЈЕ ЗАВИДАН!

ДА
ВИДИМО
САД ЗАШТО
ЈЕ
ИЗБИЛА
ОВА
ГУЖВА?

ЏЕД БАРКИНС
ЈЕ РАСТРУБИО
ДА ИМАШ ДО-
КАЗА ДА САМ
ЈА КРИВАЦ
ЗА ОНО ОД
СИНОФ!

МОКОПИ
УВЕК ЗАШТИ-
ТИ ДОРМЕНА!
ПРЕ МНОГО
ГОДИНА
ДОРМЕНОВ
ОТАЦ ЈЕ
СПАСАО
МОГ ОЦА!

ЗАХТЕ-
ВАМ
ОБЈАШ-
ЊЕЊЕ!

ИЗВИНИ,
ДОРМЕ-
НЕ!
ЏЕД ЈЕ
ПРЕТЕ-
РАО! НИ-
КОГ НЕ
ОКРИВЉУ-
ЈЕМ!

АЛИ, У
СВАКОМ
СЛУЧАЈУ,
ДОРМЕН
И МОКОПИ
ВИШЕ НЕ
СМЕЈУ ДА СЕ
ПРИБЛИЖЕ
АВИОНУ!

ДОБРО! И
НЕБУ ВИ-
ШЕ ДА
ТЕ СПРЕЧА-
ВАМ У
ТИМ ТВО-
ЈИМ ГЛУ-
ПОСТИ-
МА!

МОКОПИ
МОЖДА
ГОВОРИ
ИСТИНУ!
ОН ЈЕ
ЈЕДАН
ОД НАШИХ
НАЈБОЉИХ
РАДНИ-
КА!

КО ЗНА...
ЗА СВАКИ
СЛУЧАЈ, САД
МОРАМО
ДОБРО ПРЕ-
ГЛЕДАТИ АВИОН!

СВЕ ЈЕ БИЛО У НАЈБОЉЕМ РЕДУ... ЛЕ-
ТЕКИ ОБЛАК И ОХИЈЕСА СУ ПОЛЕТЕЛИ...

ОВО ЈЕ ТРЕНУТАК
ВЕЛИКИХ НАДА
ЗА МОЈ НАРОД,
ОХИЈЕСА!

СТАЛНО МИ СЕ ЧИНИ
ДА СМО НЕШТО ПРЕ-
ВИДЕЛИ... СВЕ ЈЕ ИШЛО
НЕКАКО **СУВИШЕ** ЛАКО!
ДА МОКОПИ НИЈЕ...

ЕВО... КУЛИЦЕ
ТРЕБА ДА СЕ
РАСТВОРЕ У
ВОДИ... ЈА
САМ ПРО-
СУО ВОДУ
НА ЊИХ
И-НИШТА!

МОЖ-
ДА СЕ
ПОМЕША-
ЛО
МАЛО
ШОУНКА...

НЕ! ИПАК СМО НЕШТО ПРЕ-
ВИДЕЛИ! ПРОВЕРИЛИ СМО
АВИОН, ДАИ НЕ И
КУЛИЦЕ... НЕКЕ СУ
ДОВРЕ, ДАИ... НЕКЕ
СУ ЧУДНЕ... ДА! ТО
НИСУ КУЛИЦЕ
СЕМЕНА ВЕГ
ДИНАМИТ!

МОЖЕМО
ОДЛЕТЕТИ
НА СВЕ
ЧЕТИРИ
СТРАНЕ
СВЕТА!

Н... НЕ МОЖЕМО
ИЗБАЦИТИ
ЕКСПЛОЗИВ
НА КУБЕ
ИСПОД НАС!
ПОКУШАЈМО
ДА СЕ СПУС-
ТИМО!

НЕ!
ТЕРЕН
ЈЕ
НЕРАВАН!
СВАКИ
ЈАКИ
УДАРАЦ
ИЗ-
ЗВА-
БЕ
ЕКСПЛО-
ЗИ-
ЈУ!

МОРА
ДА СЕ
У АВИО-
НУ КРИЈЕ
МЕХАНИ-
ЗАМ КОЈИ
ТРЕБА ДА
АКТИВИРА
ДИНАМИТ!
АКО ГА НЕ
ОТКРИЈЕ-
МО, ГОТОВИ
СМО!

ПАУ-ВАУ
ЈЕ НЕР-
ВОЗНО
ПРЕ-
ТРАЖИО
АВИОН...
ЗА
ТО
ВРЕМЕ,
У КУБИ
ЏЕДА
БАРКИН-
СА...

МОМЦИ,
ДАТО СМО
ЧЕКАЛИ
ОВАЈ
ДАН!

ДА... ЗА
КОЈИ
МИНУТ БИБЕ
СВЕ ГОТОВО...
ЕЈ! ЗАР
ОВАЈ АВИОН
НЕ ЛЕТИ
ОВАМО?

АВИОН ЈЕ, УТАШЕНОГ МОТОРА, НАД-
ЛЕТАО БАРКИНСОВУ КУБУ...

НЕШТО НИЈЕ У
РЕДУ! ШЕРИФ ПАУ-
ВАУ ЈЕ НА КРИ-
ЛУ! НЕШТО
ВИЧЕ!

БАРКИНСЕ!
МОТОР НАМ
ЈЕ У КВАРУ!
МОРАЋЕМО
ДА СЕ СПУСТИ-
МО ПРЕД ТВО-
ЈУ КУБУ!

НЕ! НЕ
ОВДЕ!

АКО ПАДНУ,
И МИ БЕ-
МО С ЊИ-
МА ОД-
ЛЕТЕТИ
У ВАЗ-
ДУХ!

БРЗО У
КОЛА!
МОРАМО
УМАГИ ШТО
ДАЊЕ ПРЕ
НЕГО ШТО
АВИОН ДО-
ТАКНЕ
ЗЕМЉУ!

БЕЖЕ!
ТО ДОКАЗУ-
ЈЕ ДА БАРКИНС
ЗНА ЗА
ДИНАМИТ!
ЗАУСТАВИ-
ТЕМО ИХ!

МОТОР
ЈЕ
ПОНОВО
УПАЉЕН...
АВИОН
ЈЕ
ПОСТИ-
ГАО
БРЗИНУ
И НАШАО
СЕ ИЗНАД
АУТОМО-
БИЛА...
ТАДА ЈЕ
ПОЧЕЛА
СЕТВА
КУЛИЦА...

БАРКИНС ПОКУ-
ШАВА ДА СЕ
ДОМОГНЕ ПЛА-
НИНЕ! ДИНА-
МИТ БЕ ОКО
КОЛА ИСКОПА-
ТИ РОВ... ДА
СЕ ПРИПРЕ-
МИМ ЗА СКОК...

ЛЕТЕЋИ ОБЛАК ЈЕ ПРЕКИНУО
"СЕТВУ", А ПАУ-ВАУ ЈЕ
СКОЧИО...

СТАНИ! ИНАЧЕ БЕ-
МО БАЦИТИ ЕКС-
ПЛОЗИВ ПРАВО НА
ВАС! ИЗЛАЗИТЕ
ИЗ КОЛА И РУКЕ
УВИС! ДА НИ-
СТЕ МРДНУ-
ЛИ ДОК
ШЕРИФ НЕ
ДОЂЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

СРЕГА ЈЕ ШТО САМ
ОТКРИО ОВАЈ МАЛИ
ВИСИНОМЕР И УПАЉАЧ
ПРЕ НЕГО ШТО СМО
СЕ ДИГЛИ НА ДВЕ
ХИЉАДЕ МЕТАРА! ОСУ-
МЊИЧИЛИ СМО ДОРМЕ-
НА, АЛИ ЈА САМ СВЕ
ВРЕМЕ ЗНАО ДА
И БАРКИНС
МОЖЕ ДА
БУДЕ КРИ-
ВАЦ!

ЈУМЕ САМ У МЕСНОЈ
КАНЦЕЛАРИЈИ СА-
ЗНАО ДА ИЗВРСНО
ЗАРАЂУЈЕ НА ПРЕ-
ПРОДАЈИ РЕБА-
ДИ! ЗАШТО БИ
ОНДА ПОМАГАО
ИНДИЈАНЦИМА У
НЕЧЕМУ ШТО БЕ
МУ СМАЊИТИ
ЗАРАДУ?

НЕ МИСЛИМО
ВИШЕ НА
ЊИХ! ЗНА СЕ
ШТА ИХ
ЧЕКА!

ДА! ИМАМО САД
ВАЖНИЈА
ПОСЛА - СЕТВУ!

КРАЈ

АВАНТУРЕ
РИЧАРДА ЗМАЈА...

...И ЊЕГОВОГ ДРУГА
БЕНЦАМИНА

САМ ПРОТИВ ОТМИЧАРА... КАРАТЕ...

ПОТЕРА ЗА ТРГОВЦЕМ
БЕЛИМ РОБЛЕМ

ЖВАКА О ЖВАКИ

РАСТЕГЉИВА ЗАБАВА МИЛИОНА

**ОД ЖВАКАЋЕ ГУМЕ
ЗА ОДРАСЛЕ НЕ МОГУ
СЕ ПРАВИТИ БАЛОНИ.
ДОБРА ВЕСТ ЗА
ЉУБИТЕЉЕ ЖВАКЕ С
ПЛОМБИРАНИМ
ЗУБИМА!**

Јесте ли некад покушали да направите балон од жвакаће гуме? Нисте, али мислите да је лако. Варате се, није. Штавише, у неким случајевима је потпуно не изводљиво. Тако су нам бар рекли у „Јосипу Крашу“, индустрији бомбона, чоколада и кекса где смо дошли да потражимо одговор на питање једног нашег читаоца који је желео да сазна због чега не може да направи балон од сваке жваке. Своју тврдњу одмах су нам и доказали: понудили су нас „Ефектом“, гумом намењеном одраслима. Узалуд смо се трудили.

— У чему је штос? — питали смо.

— У томе што је „Ефекта“ направљена од чунгама, врсте гуми-базе, намењене искључиво жвакању. Балони се праве од бабл-гама или софт-стрипа.

Пошто смо разрешили тајну зашто од неких жвака не могу да се праве балони, желели смо да сазнамо и више од тога. Колико је остало од рецептуре за жвакаће гуме коју је 1860. године направио Томас Адамс, амерички проналазач? Како изгледа, не много. Данас се гуми-база не прави више од каучуковца већ од поливинил-ацетата и још двадесетак састојака. Ефекат је исти.

Што се Адамса тиче, он

је покушао да гуми масу направи загревањем сока из стабла сапота и при том приметио сличност између чикла, како се тај сок зове, и сока оморице и трешње. Чикл се веома добро и лако жвакао а није га било тешко замесити са шећером, скуваним сирупом, аромата и неким медицинским лековима као што су пепсим, екстракт сладића или пеперминт.

Жваке су освојиле не само Американце већ и цео свет: њихов незадржив поход на џепове заустављен је тек у другом светском рату. Показало се да није проблем ни чикл, ни пепсим, ни скроб, ни сируп: нестало је шећера. Упркос рату, у производне хале америчких произвођача редовно су стизале бале у погаче претвореног млечног сока Ashtas сапота из Мексика, Централне и Јужне Америке.

Чикл, иначе, садржи две основне групе супстанци: гуту и смоле. Гута даје чиклу еластична својства док смоле садрже карбохидрате, разне врсте воска, танин и минералне материје.

У Мексику, чикл се скупља и из Chico zapota, зимзеленог дрвета које расте у топлим и влажним шумама и може да нарасте до 15 метара. Мада има доста велики пречник, 127 cm, ова биљка годишње може да да највише 16 kg чикла који се прикупља тако што се на кори урежу спиралне бразде и то од корена према крошњи. Сок који изгледа слично крављем млеку прикупља се у платнене вреће. Пошто се врећа напуни, сок се истреса у котлове који се загревају све док се чикл јако не згусне. Кад достигне густину теста, при том мора да се води рачуна да не загор, хлади се и пресује у погаче.

У неким земљама сакупљање чикла врши се сваке године на истим стаблима, у другим се праве паузе

од 3 до 5, чак и 15 година. Сезона сакупљања сока почиње у јулу и завршава се у фебруару. Један чиклеро месечно успе да сакупи највише до 140 kg сока: новац који заради за целу сезону једва је довољан да прехрани породицу.

Поред својих добрих особина, чикл има и једну која није баш нарочито zgodна: лепи се за пломбе, о „трећим зубима“ да и не говоримо. Зато ће све љубитеље жвака, поготову оне који нису у првој младости, обрадовати вест да најновије синтетичке гуми-масае садрже супстанце које спречавају непријатна издајства ове врсте.

О. Вукадиновић
Снимио: С. Бојовић

Прве жвакаће гуме у нашој земљи направљене су у „Јосипу Крашу“ 1955. године. У онима намењеним деци традиционално се објављују сличице разних атракција, сензација, борилачких вештина, авиона, рекорда из Гиниса. То је прилика да се уз жваку, са сличица и из албума, и нешто научи.

Своје мишљење о жвакама имају и лекари: они истичу чињеницу да је гуми-база потпуно нетоплива. Али, тај проблем није нерешив: нећете имати никаквих проблема ако жваку не прогутате, већ је завијете у папирић и баците. Урадите ли друкчије, остаће тамо где сте је бацили односно залепили. Врло често, казује нам искуство, то је седиште аутобуса, клупа у школи или плочник.

Машине које обликују жваке изгледају сасвим „обично“: свака од њих испрограмирана је за само један облик

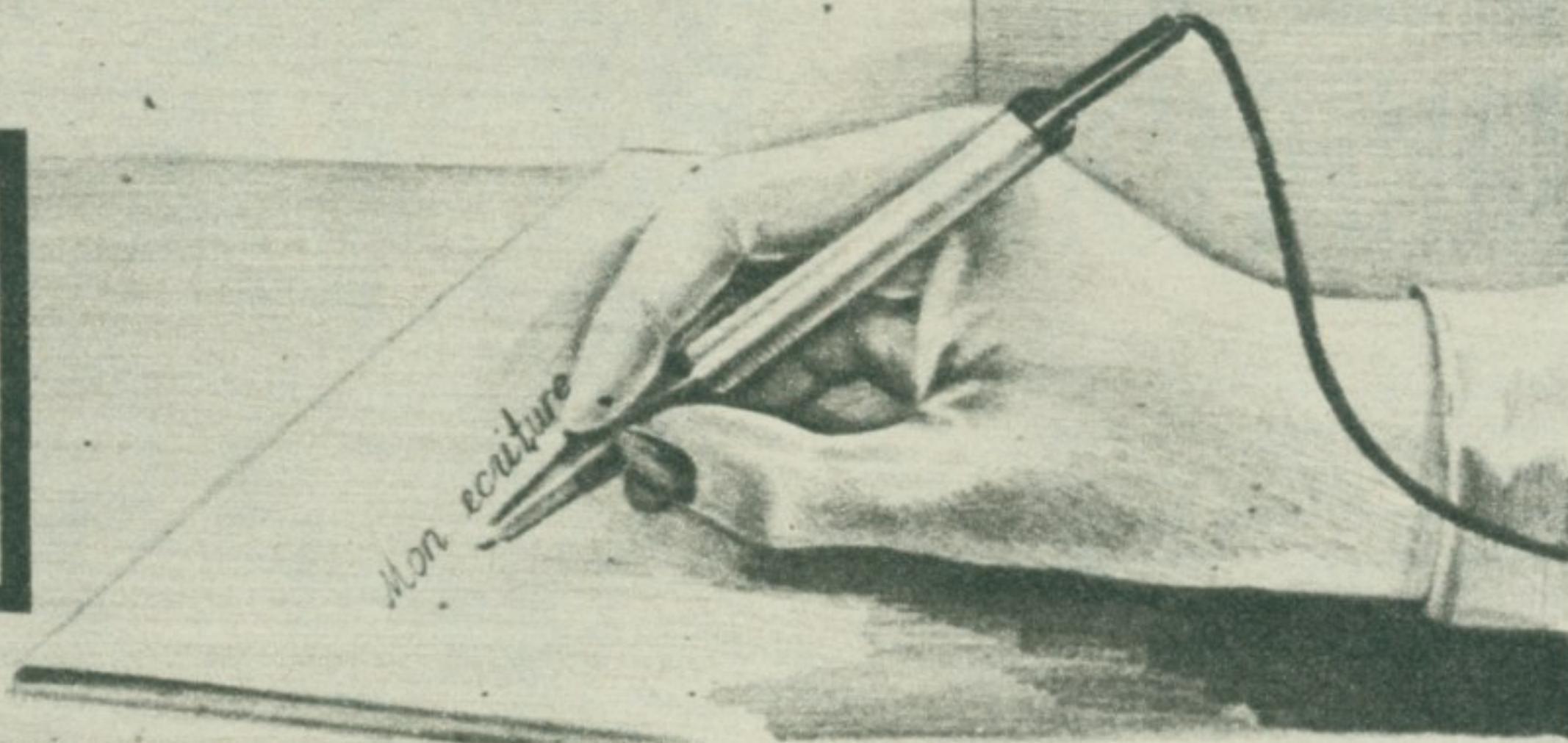
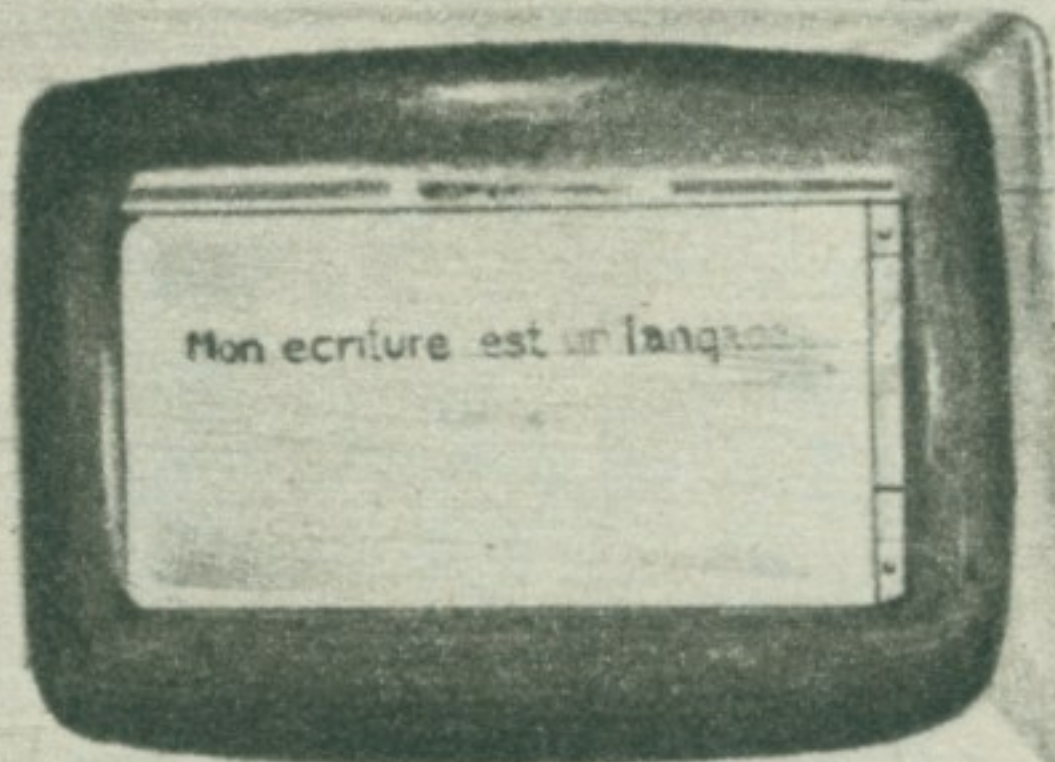
У нашој земљи жваке се праве у десетак основних облика: као цигарете, куглице, јастучићи, табле. У свету су отишли мало даље: они избирљивији могу да потраже резанце, да жваку исцеде из тубе — ако је у праху.

КОМПЈУТЕР ЧИТА РУКОПИС

НЕКУЦАЧИ НАВАЛИТЕ

Најзад олакшање за све оне који желе компјутер, а не могу или неће да куцају

податке на тастатури. За њих је француска фирма ANATEH, која производи програме за компјутере, измислила нови програм. Зове се „Лични Писац“ (Personal Writer) и способан је да прочита било који рукопис и да га пренесе на екран. Ево о чему се ради: програм се састоји од електронске плоче од шкриљца и нарочите хе-

мијске оловке. Да би се програм активирао, потребно је само ставити лист папира на електронску плочу. Када је то готово, корисник на папиру исписује податке поменутом оловком, а „чудотворни“ програм све то уредно исписује на екрану. Затим штампач избацује откуцани текст.

ANATEH је направио две врсте овог програма: први је „специјализован“ само за штампања слова, а други, много сложенији, само за рукопис и курзивно писмо.

У Француској ће овај програм почети да се продаје по цени од 1.300 долара, а ускоро ће се појавити и на америчком тржишту. Надамо се да ће се убрзо појавити и код нас. Председник компаније Ксавијер Мори планира да ће потражња овог програма бити велика, јер, ипак, у свету још постоји 200 милиона „некуцача“.

А. В.

У АУТОМОБИЛУ НЕШТО НОВО

КОЧИ компјутеру, КОЧИ!

Пођимо од најелементарније ствари. Бар педесет одсто саобраћајних удеса догађа се зато што у одлучним ситуацијама возач реагује са, отприлике, секундом закашњења. То је „она секунда“ која се изгуби због ужасности возача пред страшном опасношћу. И истраживања показују да, без обзира колико би то хтели људи, ову своју „унутрашњу слабост“ тешко превазилазе. Једноставно, јача је од човека.

Зато су западноевропски произвођачи аутомобила закључили да треба усавршавати машину.

Посао је већ кренуо. Пројекат је назван „Прометеј“. Сви детаљи уговорени су пре годину дана у Лондону. Треба развити компјутер за одговарајућу намену. До 1995. године у та истраживања уложиће се милијарду и двеста милиона марака.

Тај компјутер би заиста требало да чини чуда. У некој ситуацији, обавештен преко сензора о опасном понашању других учесника у саобраћају, он би тренутно преузимао команду над управљачем, кочницама и гасом. И све би се онда дешавало за ону драгоцену секунду брже. Затим, искључује се могућност повлачења погрешних потеза. Узимајући све у обзир компјутер ће увек чинити најбољи потез.

Даље, посебном радио-везом са осталим аутомобилима компјутер ће без тешкоћа и сасвим благовремено моћи да прати какве су намере возила испред или иза. Опасности од изненадног кочења, изненадног скретања тако ће готово нестати. Машине су мање ћудљиве него људи и поштују „да-ту реч“ или, пак, благовремено

јављају о променама одлука.

Компјутер ће, наравно, узимати у обзир стање на путу да би на време прилагодио вожњу. Најпогоднији правац, најмање оптерећен пут, избегавање раскрсница и путева који су загушени или на којима се десила нека саобраћајна несрећа. Узимаће у обзир и податке о времену чекања на одређеном граничном прелазу...

И војска је заинтересована. Неке фирме већ раде на тенку који би сам, без човека у њему, ишао на непријатеља. Научници тврде да тако нешто треба да уђе у употребу већ почетком 21. века. Два противника леже у хладовини и чекају извештаје с фронта где се компјутеризовани оклопници „на крв и нож“ боре за част и слободу отаџбине. Да, тако то изгледа кад

човек с претераним оптимизмом гледа на будућност. Али ни у томе не треба претеривати.

Иначе, да се вратимо нашем „Прометеју“. Рачуна се да он, намештен у лименој конзерви, неће бити скуп. Ако садашња електроника у ауто кошта око 250 марака, та нова би требало да буде три пута скупља. Зна се да то за купца на западном тржишту неће бити много.

И: компјутер вози а човек седи на предњем седишту и чита новине. Засад то може само на цртежу, али...

С. Рељић

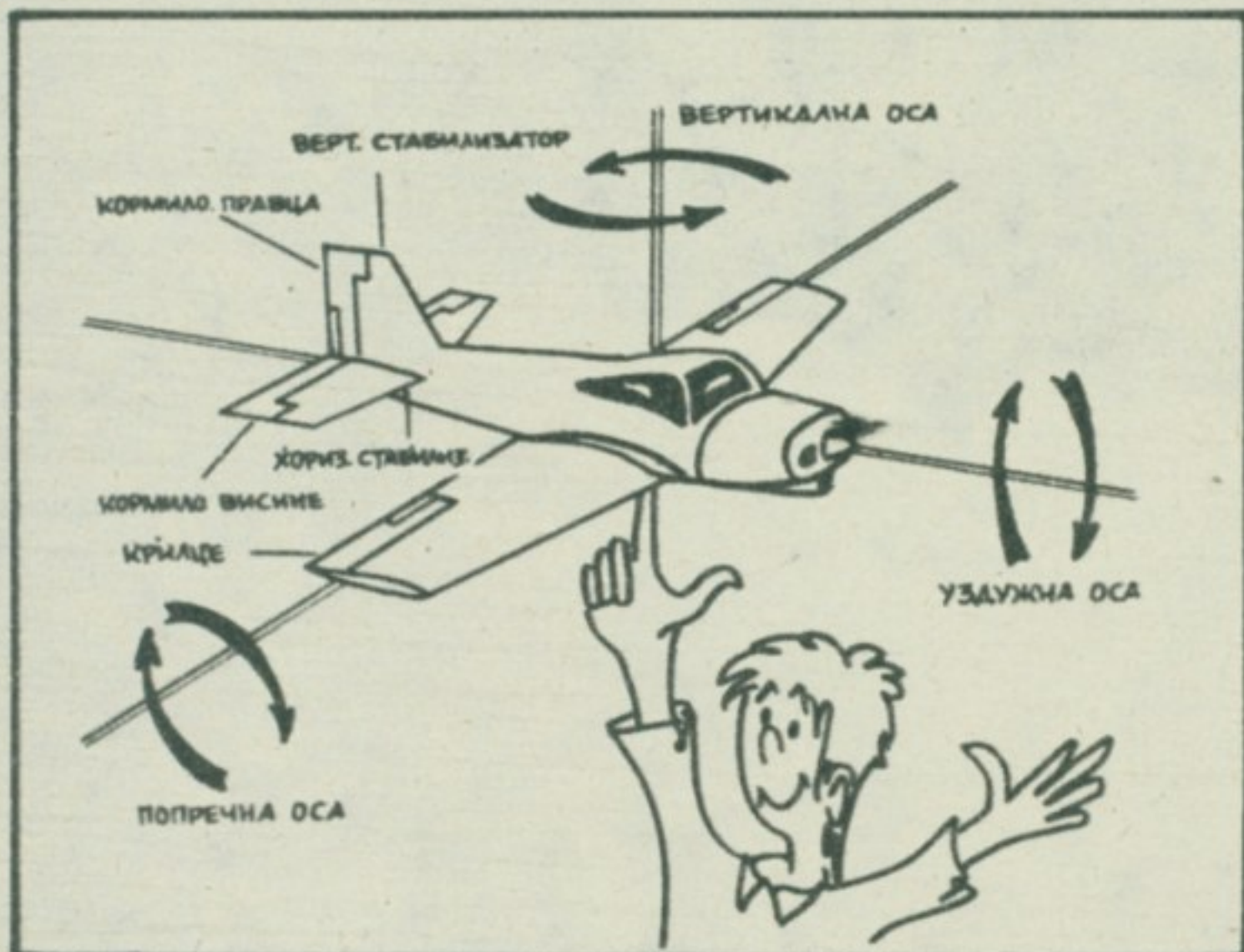
Поучени многим жртвама међу првим једриличарима које су покосили хировити ваздушни вртлози (једну од таквих жртава принео је, крајем прошлог века, и славни Ото Лилијентал), браћа Рајт нису хтели да излажу живот опасности пре но што начине потпуно поуздан систем управљања. Тек када су конструисали и испробали једрилицу са усавршеним кормилима правца, висине и нагиба, прешли су на градњу првог успелог моторног авиона.

Управљање летом авиона

Данас сигурно ниједна ваздухопловна комисија не би имала три чисте да потпише дозволу за њихову летећу играчку! Али баш захваљујући њој, свет је добио прва права и

пример, неће само „гурнути“ ногу, него ће истовремено дати и одговарајући нагиб у страну заокрета.

Да би лет био безбедан, авион мора да буде потпуно стабилан и управљив око сваке осе, како би пилот у сваком тренутку могао да га постави у жељени положај. Добро кон-

чврста крила, која ће, само коју годину касније, постати и сигурна.

Управљачки систем авиона омогућава да овај задржи или промени положај око било које осе.

Уздужна оса је zamiшљена линија која се протеже у правцу нос-реп. Обртање авиона око ове осе зове се ваљање (енгл. roll). **Попречна оса** пружа се од једног до другог краја крила. Кретање око ове осе зове се пропињање (pitch). **Вертикална оса** је нормална на остале две и пролоза кроз њихов заједнички пресек — тежиште авиона. Обртање око ове осе зове се скретање (yaw).

Док маневрише у ваздуху, авион се креће око све три осе. Покрети могу да буду и само око једне од ових оса (на пример, у праволинијском пењању и понирању) око две истовремено (хоризонтални заокрети), али и око све три у исти мах (у пењућим и спуштајућим заокретима).

Да би лет био угодан, пилот треба да управља авионом координираним покретима: у заокрету, на

струисан авион треба да има задовољавајућу и сопствену и проузроковану стабилност.

Шта је то сопствена стабилност авиона!

Сопствена стабилност омогућава ваздухоплову да се сам, без уплитања пилота, врати у основни положај, уколико му је стабилност била поремећена дејством неке спољне силе (рецимо, ветра). Равнотежу авиона око његових оса одржавају крила, вертикални и хоризонтални стабилизатори.

Шта је проузрокована стабилност?

Прозукоковану стабилност подешава или мења пилот по властитом нахођењу командујући из кабине крилцима, кормилом правца и кормилом висине. Добро конструисан авион треба да буде уравнотежен када су све команде у неутралном положају.

При покретању команди пилот мора да савлађује извесан отпор који расте са брзином авиона и вели-

ЗАБАВНИКОВА ШКОЛА

ЛЕТЕЊА

Шести час

БОРБА ЗА РАВНОТЕЖУ

ОПОЈНИ МИРИС АВИО-БЕНЗИНА И КЕРОЗИНА УВУКАО СЕ И У ДНЕВНЕ И СПАВАЋЕ СОБЕ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ЕНТУЗИЈАСТА КОЈИ, ОПРЕМЉЕНИ КУЋНИМ

РАЧУНАРИМА, САВЛАЂУЈУ ТАЈНЕ ЛЕТЕЊА НА СКРОМНИМ КУЋНИМ СИМУЛАТОРИМА. ДЕО ПУТА КА ПРАВОМ АВИОНУ ПРЕВАЛИТЕТЕ УЗ ПОМОЋ „ЗАБАВНИКОВЕ“ ШКОЛЕ ЛЕТЕЊА КОЈУ ВОДИ ЗОРАН МОДЛИ, ЈАТ-ОВ ИНСТРУКТОР ЛЕТЕЊА

• • •

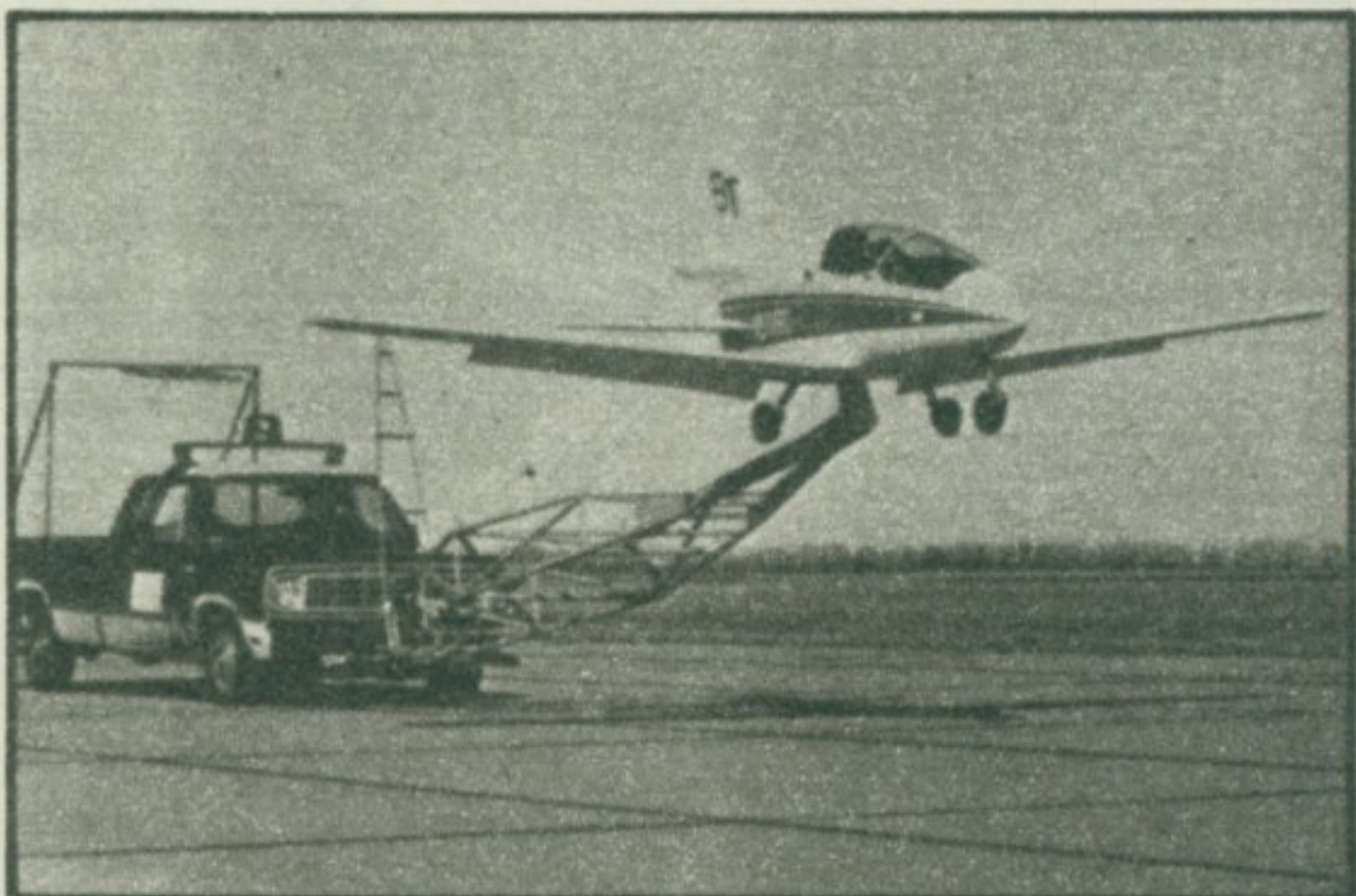
чином командних површина. Због тога је неопходно да се смањи сила потребна за покретање команди како би се пилоту олакшало управљање авионом. То се постиже уравнотежењем (компензацијом) авионских кормила, најчешће помоћу тримера.

Земља-земља (вна ваздух)

Летење је сложена активност која се састоји од великог броја различитих задатака. Пилот управља авионом кроз тродимензионални простор, уз ограничења минималне и максималне брзине. Податке о томе добија из веома широког и шароликог перцептивног поља.

Овако слежена делатност (не мрштите се, летење је привлачан занат ко-

јим се успешно овладава захваљујући дугом и паметно разрађеном учењу захтева добро познавање одређених области физике, математике и географије, познавање аеродинамике, навигације, метеорологије и других примењених научних и техничких дисциплина које омогућавају пилоту да разуме понашање авиона и схвати

законитости лета, односно технике летења.

Само летење тражи добро познавање садржаја лета и услове под којима се лет изводи.

Полетање је маневар одвајања авиона од земље, а траје од поласка са линије полетања па до постизања висине од 15 метара, када авион прелази у пењање. Полетање одликују велика убрзања и нагле промене положаја авиона. Пилот мора на време да их уочи и реагује на одговарајући начин. Фазе полетања су залет, узлет (моменат одвајања авиона од тла) и полет (који траје све до преласка авиона у пењање).

Пењање је праволинијско кретање авиона усталењом брзином по узлазној путањи која са хоризонтом затвара такозвани угао пењања. Код већине авиона овај угао је између 10 и 15 степени.

Хоризонтални лет је праволинијско кретање авиона одабраном брзином, без промена висине и без нагиба. У овом режиму лета постоји идеална равнотежа сила које делују на авион.

Режими лета су маневри хоризонталног лета, пењања и спуштања, у којима су аеродинамичке и вучне силе у равнотежи.

Свака промена режима лета нуди пилоту могућност избора: промену режима рада мотора или промену уздужног положаја авиона у односу на хоризонт.

Заокрет је свака промена праволинијске путање авиона, како у хоризонталној равни, тако и у пењању или понирању. Оптерећења у заокрету пилот осећа по притиску свога тела на авионско седиште. У правилном, координираном заокрету, са порастом нагиба авиона расте и притисак на седиште.

Понирање је устаљено праволинијско кретање авиона по спуштајућој путањи. Угао који ова путања затвара са хоризонтом зове се угао понирања. По-

нирање са мотором који ради на малом броју обртаја или је угашен зове се планирање. Са лећним ветром даљина планирања биће већа, а са чеоним мања.

Прилаз за слетање је процедура прилажења писти. Успех у извођењу прилаза за слетање зависи од способности пилота да се прилагоди динамичној ситуацији која се непрестано мења.

Слетање је маневар у ком авион треба безбедно да додирне земљу и заустави се. Прецизност реакција је критична, зато што је авион близу земље, уз то и нестабилан, са смањеном ефикасношћу реаговања на команде. Редослед и смер покрета команди није унапред одређен, већ зависи од тренутних околности које се брзо мењају. Дакле, ако пилот не реагује благовремено, реакција може да изазове супротан учинак од оног који би имала тренутак раније! Фазе слетања су равнање, пристајање и протрчавање, а завршава се с потпуним заустављањем авиона.

Зоран Модли

СТОГОДИШЊИ РАТ У – УСТИМА!

ЗУБИ

КАКВЕ

НИМСТЕ

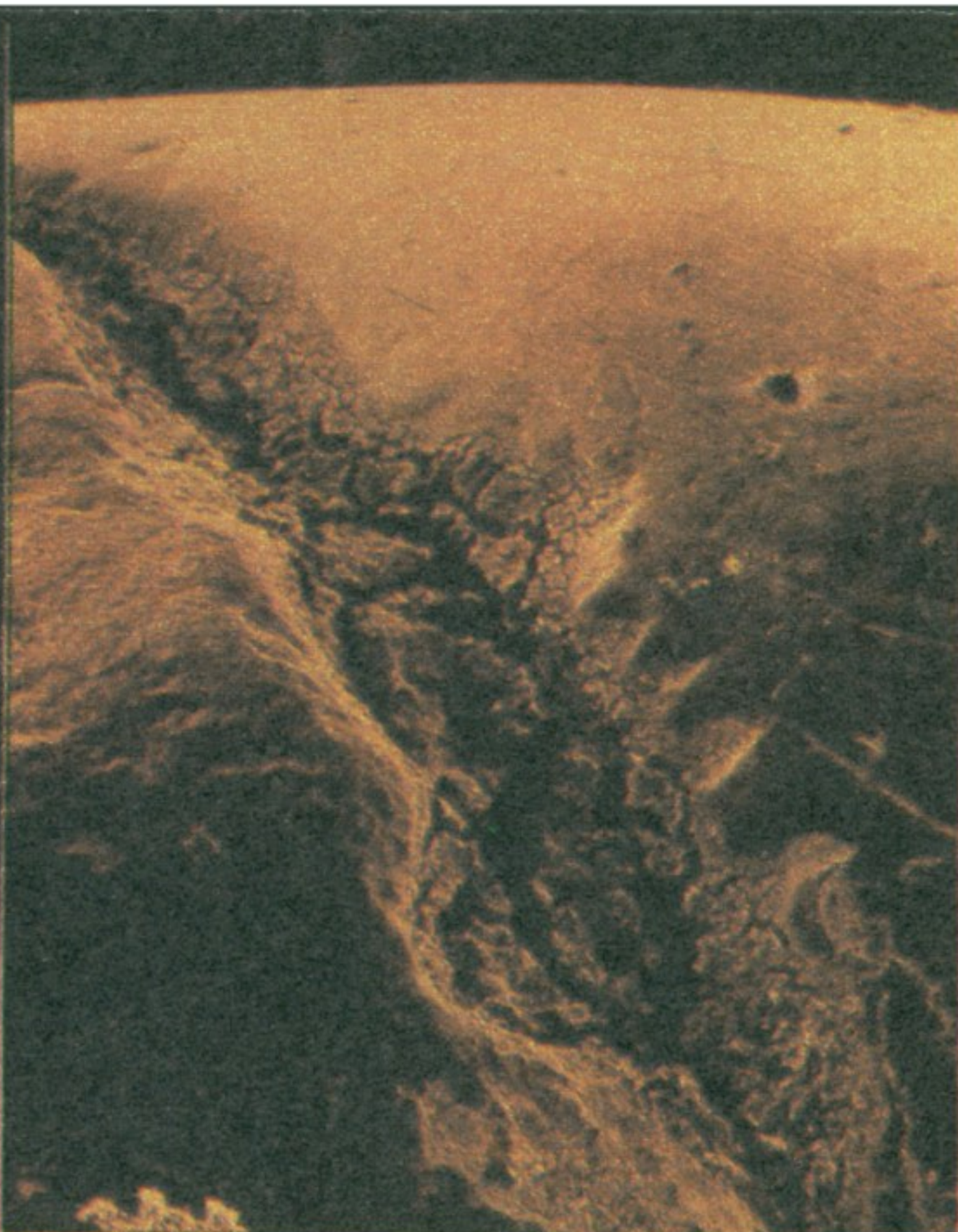
ВИДЕЛИ

Ловац на невидљиво. Тако зову Ленарта Нилсона. Његово оружје су један микроскоп са рефлектором и ендоскоп – инструмент с направом за осветљавање који се иначе користи приликом прегледа узаних канала и шупљина. Треће чиме је Нилсон наоружан јесте невиђено стрпљење, прави фанатизам у упорности да се од бескрајно ситних „објеката“ постигне циновско увећање што нам и омогућава непознат поглед на наш сопствени организам. Нилсон то ради тако успешно да је недавно он, фотограф по занимању, проглашен за почасног доктора Универзитета у Стокхолму!

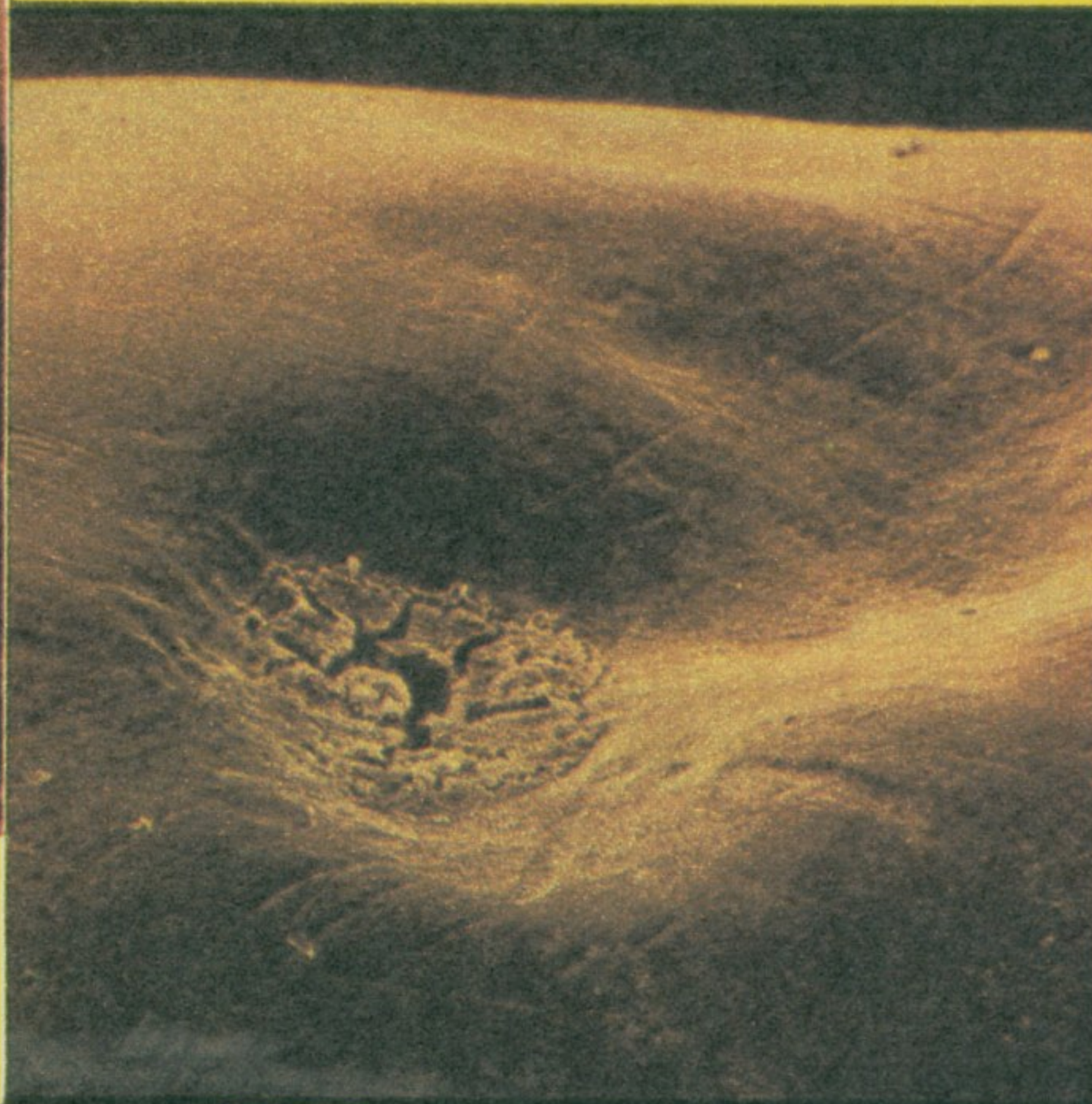
Наша су уста прави Елдорадо за бактерије. Ту за њих влада идеална клима: влажно је и топло, имају на располагању храну по избору, посебно шећере које обожавају. Али, оне су незахвалне: кад се наједу до гуше, претварају шећер у киселину која напада и оштећује зубну глеђ. Постоји један једини начин за одбрану: укинути им снабдевање храном, што ће рећи шећером, и храбро им се супротставити незаменљивом четкицом за зубе.

Зуби нас заболе кад се појави такозвани каријес. Ево како до тога долази: кад је глеђ једном пробијена, бактерије „прокопавају“ даље себи пут бушећи зуб све до зубне сржи

ГЛЕЋ ПОПУШТА – Бактерије су успеле да слома одбрану глеђи која сада личи на кратер угашеног вулкана. Наставља се „подземна“ герила. Ускоро почиње и бол.

ЗА ПОЧЕТАК – ПУКОТИНА – Ево површине кутњака нападнутог разним штетним материјама из хране. Прво се појављује танка пукотина (увећање 75 пута). Глеђ је већ оштећена.

НЕМА НИЧЕГ ЧВРШЋЕГ – Зубна глеђ је најтврђа материја у људском организму. Да би се што боље супротставила бактеријама, површина зуба је уз то још и глатка као лед.

ВЕРОВАЛО СЕ ДА ЈЕ О ЗУБИМА СВЕ ПОЗНАТО. ДА СЕ ЛЕНАРТ НИЛСОН, ШВЕДСКИ АС МИКРОФОТОГРАФИЈЕ, НИЈЕ ПОЗАБАВИО ЊИМА, ЈОШ БИСМО ЖИВЕЛИ У ЗАБЛУДИ. ОН НАМ ЈЕ ОТКРИО ПОТПУНО НОВЕ ФАНТАСТИЧНЕ ПЕЈЗАЖЕ У КОЈИМА НАШ ОРГАНИЗАМ СВАКОГ ДАНА ВОДИ БИТКУ С ХОРДАМА ШТЕТНИХ БАКТЕРИЈА. ОВО ЈЕ УЗБУДЉИВА РЕПОРТАЖА ПРАВО ИЗ УСТА

која садржи живац и крвне судове. Више ништа не може да их заустави. Преко 90 одсто југословенског становништва пати од каријеса, урачунавајући ту, на жалост, и децу која већ од четврте године почињу на млечним зубима да добијају прве каријесе. Лекари су сложни да су за то највише криви слаткиши, бомбоне, чоколаде, односно лоше одржавање чистоће у устима. Четкица и паста за зубе зато морају да буду нераздвојни део „гардеробе“ сваког ко жели да има своје а не „социјалне“ зубе.

В. М.

ДОБАР ДАН, ДОКТОРЕ! – Овако би бактерије, да могу, виделе вашег зубара. Мајстор фотографије Нилсон воли понекад да снима из необичних углова. За најновију књигу „Тело које побеђује“ требало му је пуних петнаест година рада, стрпљења, а понекад и – хумора.

ФУЛ КОНТАКТ АЗИЈЕ

MUAY THAI

Вештина борења настала у Тајланду и стара преко 1000 година, која у себи садржи најбоље елементе каратеа, кунг фуа и бокса.

На преко 200 фотографија детаљно објашњене технике и њихова примена у пракси.

цена 1800 дин.

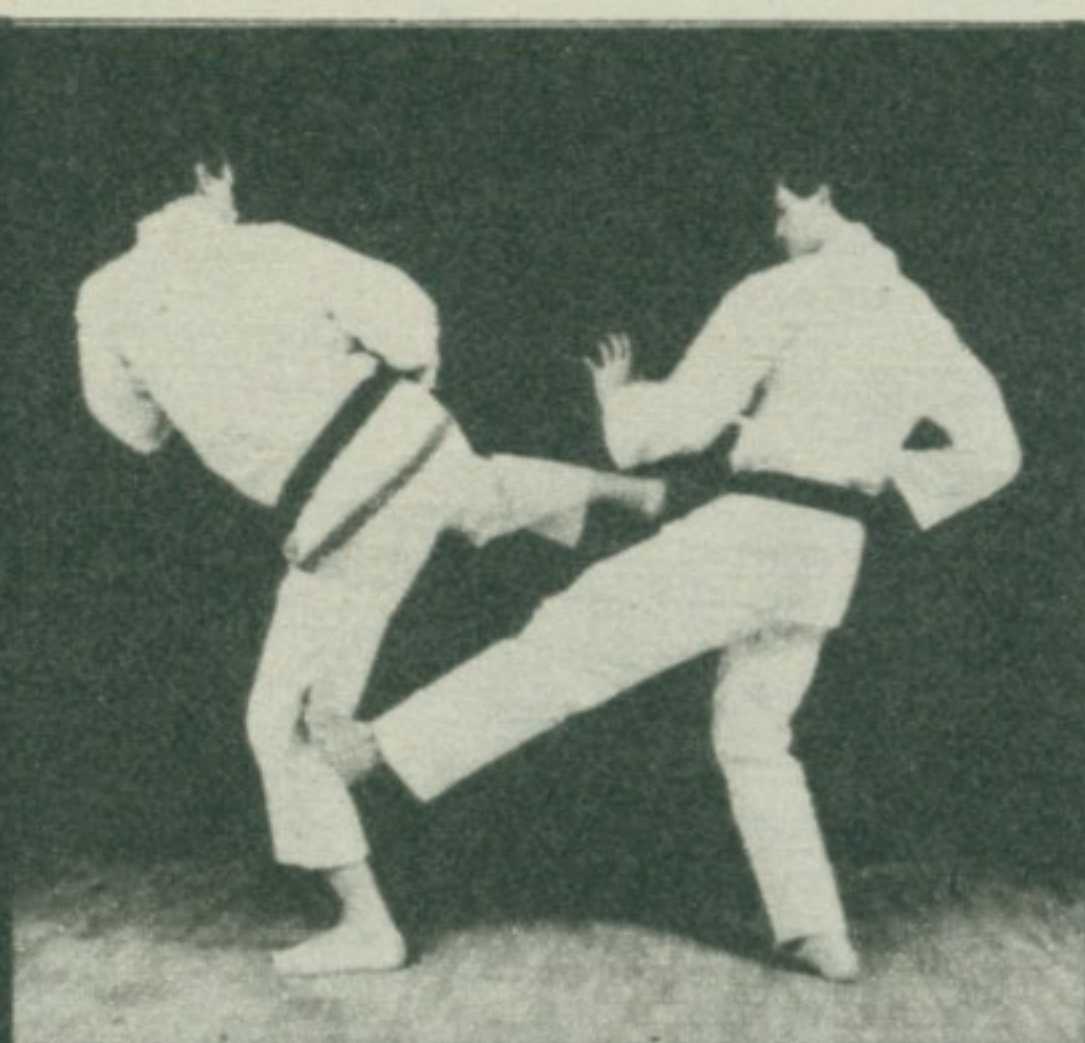
Наруџбине на адресу: Ц. Зузорић 55,
библиотека „Азија“ 41000 Загреб

БУРМАНСКИ ТРАДИЦИОНАЛНИ ФУЛ КОНТАКТ

Књига која први пут код нас, ао и у свету описује древно бурманско умеће борења рукама и ногама. Преко 200 фотографија снимљених у Бурми чини књигу подједнако интересантном и мајстору и почетнику. На крају је дат приказ свих контактних борилачких спортова: **kyokunshinkai карате, taekwon do, фул контакт, савате** итд...

Књига коју би требало да прочита свако, ко се бави борилачким вештинама!

(цена око 3 000 дин)

空手道

BORISLAV
VUJIC

Библиотека БУДО Вам препоручује нову књигу НАПРЕДНИ КАРАТЕ ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА I

Коју сте тражили и која ће Вам својим садржајем омогућити напредовање у вежбању КАРАТЕА.

Практична вежбања статичним, покретним МАКИВАРАМА и ЦАКОМ. ВИТАЛНЕ тачке. Напредни СПАРИНГ. Специјалне технике ПРЕСРЕТАЊА. САМООДБРАНА. Карактеристике КАРАТЕА и ТЕ КВОН ДОА. Практични савети: како да сами НАПРАВИТЕ МАКИВАРУ и друго.

Књига је илустрована са преко 300 фотографија и цртежа што ће Вам омогућити њену практичну примену.

Цена 2400.- дин + 200.- дин. за трошкове паковања и поштарине.

Плаћање поузећем:

Наручите на „Библиотека Будо“ поштански фах 2 11090 Београд.

НАРУЏБЕНИЦА – Заб.

Овим неопозиво наручујем књигу: НАПРЕДНИ КАРАТЕ ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА I

бр. КОМАДА _____

(пошт. бр. место, ул. и број)

(Име и презиме)

НОВО!

Е. А. Волис Бац

ЕГИПАТСКА МАГИЈА

Амајлије или магични каменови који одвраћају зле духове. Опис и употреба 20 најважнијих амајлија: Живота (Анх), Скарабеја бесмртности, Срца, Златне огрлице, Два прста, Хоровог ока (Учат), Лествица, Змијске главе, Воштане фигуре, речи моћи и бацање чини. Тајна имена и магича звука.

Магичне слике и формуле, Ритуал балсамовања, Отварање уста и очију покојнику - подрбан опис најважнијег погребног обреда.

Моћ Изидине крви, бела и црна магија, Египат и алхемија.

Опседнутост демонима и истеривање духова, призивање умрлих, лоши и добри предзнаци, снови, календар и одређивање срећних и несрећних дана, хороскопи, прорицање судбине, преображаји и предсказања.

Формат 13 × 20 см, 190 стр. 20 илустрација.

Цена књиге 4.200 динара.

ПРВИ ПУТ У ЈУГОСЛАВИЈИ!

Е. А. Волис Бац

ЕГИПАТСКА РЕЛИГИЈА

Египатске идеје о загробном животу

Књига једног од најчувенијих светских оријенталиста и археолога директора Одељења египатских старина Британског музеја,

Мит о стварању света. Египатски богови: Ра, Изиди, Маат, Шу, Анубис, Тот, Птах, Озирис - бог васкресења. Химне Рау и Озирису. Обичаји балсамовања и сахрањивања умрлог. Подземни свет и паклене муке најцрње таме. Последњи суд. Мерење покојниковог срца на Теразијама правде. Однос двојника, тела, душе, духа, срца и сенке. Путовање душе у загробни свет. Бесмртност и живот на Пољанама вечности.

Илустровано цртежима са папируса.

Формат 13 × 20 см, 160 стр.

Цена књиге 3.300 динара.

Иназо Нитобе

BUŠIDO

Кодекс самураја

Пут ратника - књига закона који су више од седам векова управљали животима самураја!

Етички кодекс ратничког staleжа који је поставио стандарде понашања и идеале карактера за цео јапански народ. „Душа Јапана“ - један од кључних фактора у стварању модерног Јапана.

Књига која открива свет самураја и осветљава извор јапанске традиције.

Поглавља: Храброст, Част, Обавеза лојалности, Васпитање и обучавање самураја, Васпитање и положај жене, Самоконтрола, Харакири и освета, Мач - душа самураја, ... потврдиће вам да је БУШИДО најстрожи кодекс животних принципа који је икад састављен!

Илустровано бројним фотографијама.

Формат 13 × 20 см, 160 стр.

Цена књиге 3.200 динара.

НАРУЏБЕНИЦА

Наручујем поузећем следеће књиге:

ЕГИПАТСКА МАГИЈА _____ ком.

ЕГИПАТСКА РЕЛИГИЈА _____ ком.

БУШИДО _____ ком.

Наруџбенице шаљите на адресу:

ИНТЕРМЕДИА, пошт. фах 20-104, 11030 Београд 8.

име и презиме

улица и број

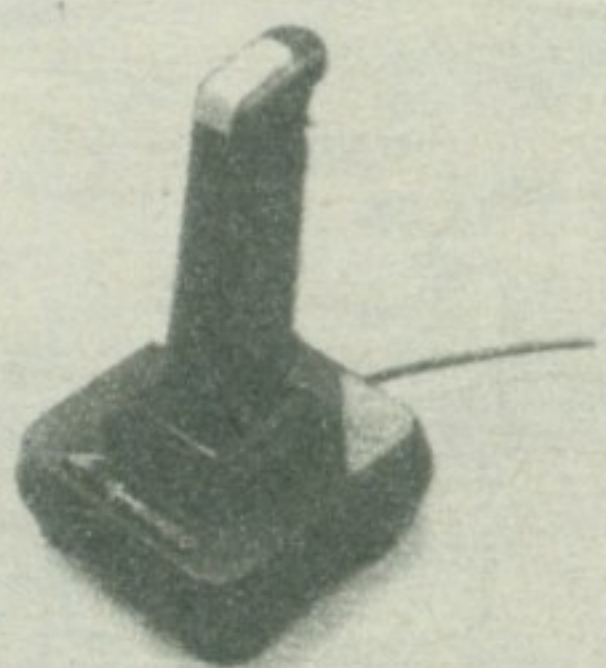
пошт. број и место

ОРУЖЈЕ ЗА ИГРАЧЕ

У доба свеопште трке у наоружању, ни загрижени играчи компјутерских игрица нису остали равнодушни: свакодневно се појављују гомиле нових типова џојстика који представљају за сада једино познато оружје за борбу против ванземаљаца. На екрану, мислимо. У овом тексту споменути су само џојстики који би били занимљиви за шири круг корисника, па се немојте изненадити ако угледате неки до старијих модела који можда већ имате уз свој рачунар.

MACH I

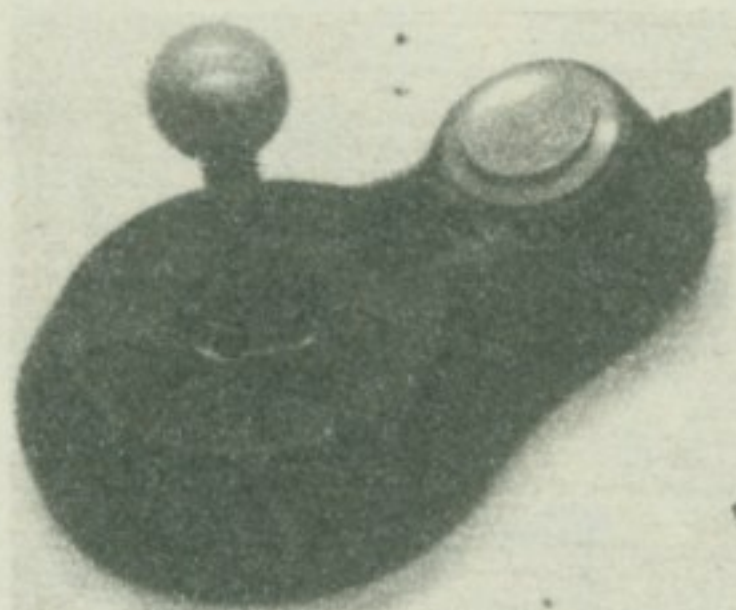
Метални џојстик солидне израде са микропрекидачима који омогућују брзо манипулисање лево-десно. Ручица је нешто дужа него што је то уобичајено, али опет, џојстик лепо приања уз руку, а сва четири тастера за паљбу су на

доступним местима и омогућују брзе рафале. Постоји и autofire опција (џојстик сам испушта метке или ласерске зраке) као и опција за Спектрум +2. Све у свему, добар и дугорајан џојстик по цени од 15 фунти.

ELITE ZIP-STICK

Прво што код овог модела упада у очи је необична конструкција базе џојстика са једним великим тастером за пуцање. Ипак, у унутрашњости се крију микропрекидачи солидног квалитета и цела машинерија подржава муњевите покрете без проблема. Тастер за пуцање, иако наиз-

глед на немогућем месту, лако је доступан и брз. Ипак, као и сви тастери усађени у базу џојстика, брзо замара руку, али за људе који су навикли да играју са палицама „а ла Поршеов мењач брзина“ (оне са куглом на врху), ово је права ствар. Цена: око 16 фунти.

PRO ACE

Стара је изрека да одело (готово) не чини човека, а то важи и за неке џојстике. Про асе, лепо офарбан и ефектног

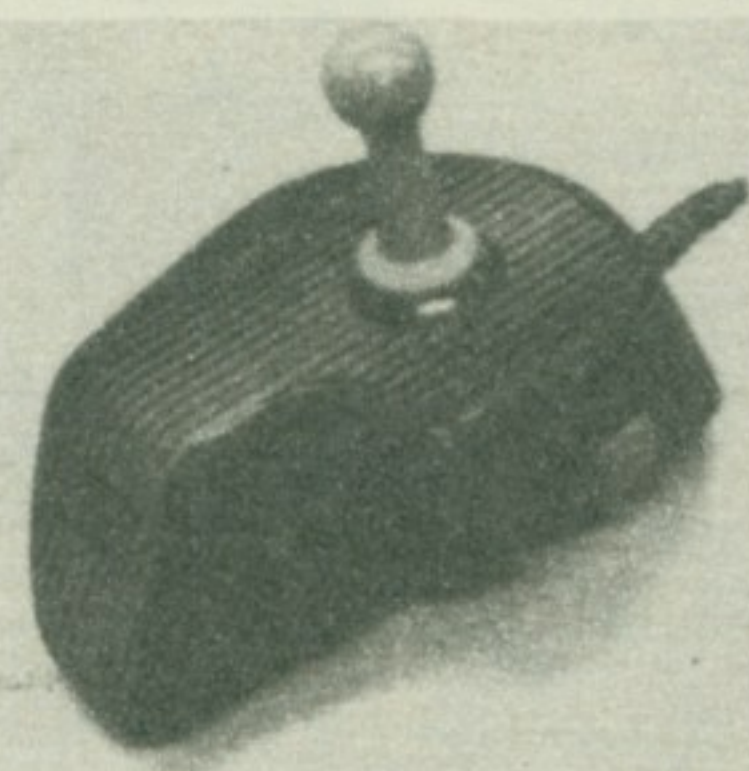

изгледа, није баш неки ас међу џојстикима. Конструктори су превидели чињеницу да мали, правоугаони тастер за пуцање на средини базе није доступан свима, а нарочито деци, да не говоримо када га треба „нагазити“ у делићима секунде. Сама палица нема микропрекидача, па је потребно нешто времена

док Про Асе „укапира“ да је играч повукао ручицу на једну страну. Опет, тастер има врло мали ход, па ватрени играчи морају мало припазити како лупају по њему. Значи, сумњив квалитет за 12 фунти.

SPEED KING

Измишљање нових облика палице за игру је постало врло популарно: после Zip-Stick-a, стиже нам и један Краљ Брзина са још интересантнијим обликом: база се држи десном руком, а тастер за пуцање налаже на палац исте руке. Левом играч може да шара ручицом лево-десно. Захваљујући микропрекидачима у унутрашњости палице, реакције су врло брзе, али је за извлачење пуног потенцијала овог џојстика потребан извесан тренинг. Пошто је

сама ручица прилично добро углављена у базу, око њеног ломљења не би требало да буде проблема. Цена: 13 фунти.

GUN SHOT 2

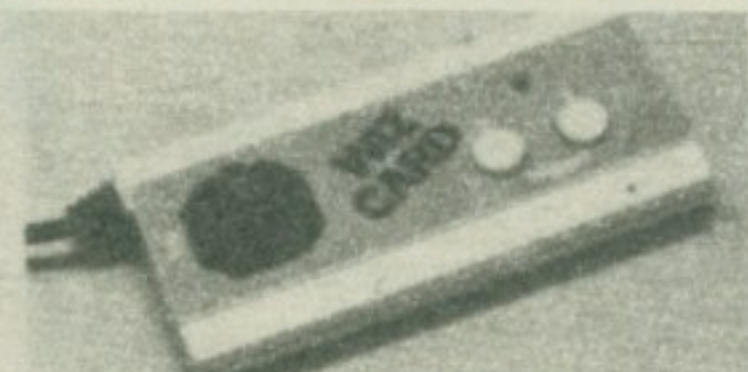
Већ на први поглед, очигледна је сличност ове палице са светски познатим QuickShot-ом 2. Ипак, конструктори су тастер за пуцање који је код QuickShot-a 2 стајао у висини кажипрста, спустили на базу џојстика. Исто тако, на ручици нема оних згодних лежишта за прсте, па ако вам се руке зноје, помирите се са тим да ће вам шака клизати по овој палици помало неуобичајене висине. Без микропрекидача, палица реагује помало споро, а и осећај уз игру није баш најбољи. Ипак, постоји autofi-

ре опција која ће одморити прсте играча од тастерчића за пуцање који су очајни. Ипак, цена је 9 фунти, па и поред осредњег квалитета израде, овај џојстик оправдава своје постојање.

WIZ CARD

Ово је највероватније најзанимљивији представник „оружја за играче“. У случају Wiz Card-a, немогуће је причати о њему као „џојстику“ или још горе, „палици за игру“. На картици која представља целу машинерију, налазе се само два тастера и плочица која је покретна са 8 страна. Притискањем одговарајућих делова Wiz Card-a,

померате и свој брод по екрану, што је вероватно најбржи облик контролисања до сада приказан. Сметња су тестери које је некад тешко погодити прстом, а потребан је и дуг тренинг да би се перфектно овладало Wiz Card-ом. Цена је зато повољна: око 9 фунти.

Никола Попевић

ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

предмет како би ми био у висини главе? Да, знам: моја висина је заиста незгодна. Извините, али то је зато што сам одрастао на Месецу. Да, тако је добро, хвала ти. Сада могу да отпочнем овај говор како се приличи.

Ух, хм, господине председниче, госпођо, шефови свих оних земаља чија сам имена заборавио, па из страха да неког не изоставим нећу ни покушати да их све поменем, допустите ми да искористим ову прилику и свима изразим захвалност због овог величанственог банкета који сте уприличили овде у Белој кући у моју част. Као што знате, прошло је тек недељу дана како сам пуш-

предузео. Али то ће бити предмет овог малог излагања које ће (надам се да вам то не смета) бити необавезно у оној мери у којој сам ја у стању да га таквим направим.

Од времена када је човечанство најзад утвило у главу да су свемирска путовања могућа почињене су многе грешке и постигнуте многе успеси. Мени је припала част да будем кључни чинилац у нечему што се показало као највећа од свих победа: човеково прво истраживање једног другог звезданог система поред оног који насељавамо. Годи-нама је, чак и после успешног освајања нашег Сунчевог система,

вим могуће и стварно (кх, кх), смешно (кх, кх) лако.

Опростите (кх) али потребно ми је мало мог нарочитог ваздуха из респиратора. Хербе, хоћеш ли ми га додати? Хвала.

Тако. Већ је боље. Обичан, земаљски ваздух могу да удишем много дуже када не говорим.

Да, где стадох? Подсвемир кажете? Тачно. У сваком случају, постојала је веома велика недоумица. Обична, нормална, свакодневна људска бића нису била способна да насељавају подсвемир из различитих како физиолошких тако и психолошких разлога. Чак ни у затвореном простору свемирског брода. Ти раз-

НЕБО

ЈЕ
ОСТРИГА.

ЗВЕЗДЕ

СУ
БИСЕР!

Дејв Бишоф

Антологија
мини

SF
приче

Хвала вам, даме и господо: много вам хвала на вашем љубазном плеску. Искрено се надам да вам је вечера пријатна. Мени моја јесте и волео бих да захвалим NASI што је упутило присутне стручњаке за прехрану у прави начин припремања хране за мене. Не зато што сам нешто посебно, имајте то на уму. То је пука потреба. Знате, мој метаболизам није потпуно исти као ваш. Можете ли ме чути ви назад? Не? Хербе, мислиш ли да би могао поставити овај микрофон на неки мало виши

тен из карантина и ово су први тренуци у којима, после успешног завршетка мог путовања, одиста уживам.

Допустите да такође свима јасно ставим до знања да се нећу уверити ако све време мог излагања не будете гледали право у мене. Схватам да је мој изглед крајње застрашујући за једно просечно људско биће. NASA се извињава и вама и мени, али одсуство лепоте код мене представља једнострану нузпроизвод генетске манипулације са мношћем још од времена лабораторијског зачињања, а у циљу да се створе услови за путовање које сам управо

већина научника сматрала да је немогуће послати брод напоље ка звездама. Раздаљине су једноставно биле превелике. Десетине година биле би потребне да се превали пут до других сунца. Али тада су научници NASE дошли до узбудљивог открића једне различите димензије у којој су раздаљине у времену и простору краће од оних за које знамо у овој васиони. Ако би један свемирски брод био у стању да продре кроз тај „подсвемир“ он би са лакоћом могао да савладава раздаљине недостижне у обичном простору и времену. Разуме се, било је откривено да је то сас-

лози били су потанко испитани и научници су дошли до потребне врсте организма који ће бити у стању да путује кроз подсвемир. А то сам ја. И разуме се, моја браћа и сестре које тренутно одгајају у одговарајућој средини у Месечевим базама. Јер сам се ја, њихов први експеримент, показао толико успешним.

Кренуо сам пре нешто мање од годину дана и већину свог времена на путу утрошио на пролажење поред орбите Плутона где гравитационо дејство Сунца практично не постоји. Улажење у подсвемир мало је отежано ако се у близини налази било каква

врста гравитационог поља. Ја и мој брод „Истраживач 5“, били смо пројектовани један за другога и многим механизмима у њему у стању су да управљају једино моји, нарочито за то створени, ум и тело. Али оставимо сада по страни научне појединости. Претпостављам да су вам доступни научни извештаји о склопу „Истраживача 5“ и мене самог, ако вам је до тога одиста стало.

Наш курс био је усмерен према систему Тау Цети који је годинама био извор радио-емисија које су хватали наши радио-телескопи, а који су као што се чинило, указивали на постојање интелигентног живота. Могли смо да кренемо према Проксими Кентаура, нашем најближем суседном сунцу, али овладавши подсвемиром исто тако лако било је отићи и до Тау Цетија.

Само тренутак. Мало ваздуха из респиратора пре но што поново почнем да кашљем. Хвала, Хербе, тако.

Без сумње је мојих неколико претходних речи представљало пуко понављање онога што сте већ прочитали у вашим факсимилским листовима или видели на холокоцкама. Надам се да ћете ми опростити што сам их поновио, али једноставно сам желео да будем сигуран да сви присутни, све светске вође, поседујете довољно предзнања да разумете оно што ћу сада рећи.

Они који су прочитали обавештење које вам је уручено, сетиће се да у њему стоји да иако је путовање у много чему представљало прави успех, ипак никакав интелигентан облик живота није пронађен у систему Тау Цетија.

Господо, дозволите да искористим ову прилику како бих изјавио да то није истина: у том систему одиста постоје облици интелигентног живота и ја сам са њима ступио у везу.

Молим вас! Молим вас! Моје уши нису навикнуте на толику галаму. Предлажем да се смири-те како бих могао да завршим

оно што имам да вам кажем. То је од највеће важности. Никаких питања сада. Дозволите ми да завршим. Седите, др Хаскел. И ви остали, моје колеге научници; будите мирни. Нисам никога од вас обавестио о томе, тако да нико није искључен из тајне за коју су други знали. Једини чувар тајне био сам ја. Разуме се, заједно са Мекпзионима, интелигентним владарима Мекпзиоа. Пресрели су ме чим сам изишао из подсвемира. И они су, наиме, у стању да путују међу звездама. У ствари, за то су кадри већ вековима што им је омогућило да задобију поприлично царство колонизујући друге планете. Пошто сви путују подсвемиром они у много чему подсећају на мене. Није нам било тешко да се споразумемо. Били су одушевљени када су чули да постоји Земља. Ми се налазимо у једном толико удаљеном углу Галаксије тако да се никада нису потрудили да испитају Сунчев систем.

Само тренутак! Да! Погледајте кроз тај прозор према молу, управо поред Вашингтоновог споменика. Ту се спушта један од њихових бродова. Тачно на време. Знате, ја сам их довео докле. Још неколико стотина звезданих бродова, без сумње, кружи око Земље са својим невероватно усавершеним оружјем упереним у разне стратешке мете. То је господо, разлог што сам ово вече изабрао за банкет. Да бисте сви били окупљени на овом месту и могли да саслушате услове освајања које ће вам Мекпзиони уручити. Ох, сада могу и ово да вам саопштим. Бићу диктатор.

Благи боже, што сте се разбеснели! Молим вас, без насиља нада мном. Моји пријатељи освајачи не би то благоданом примили. Могу постати неугодни и уништити неколико милиона ваших сународника.

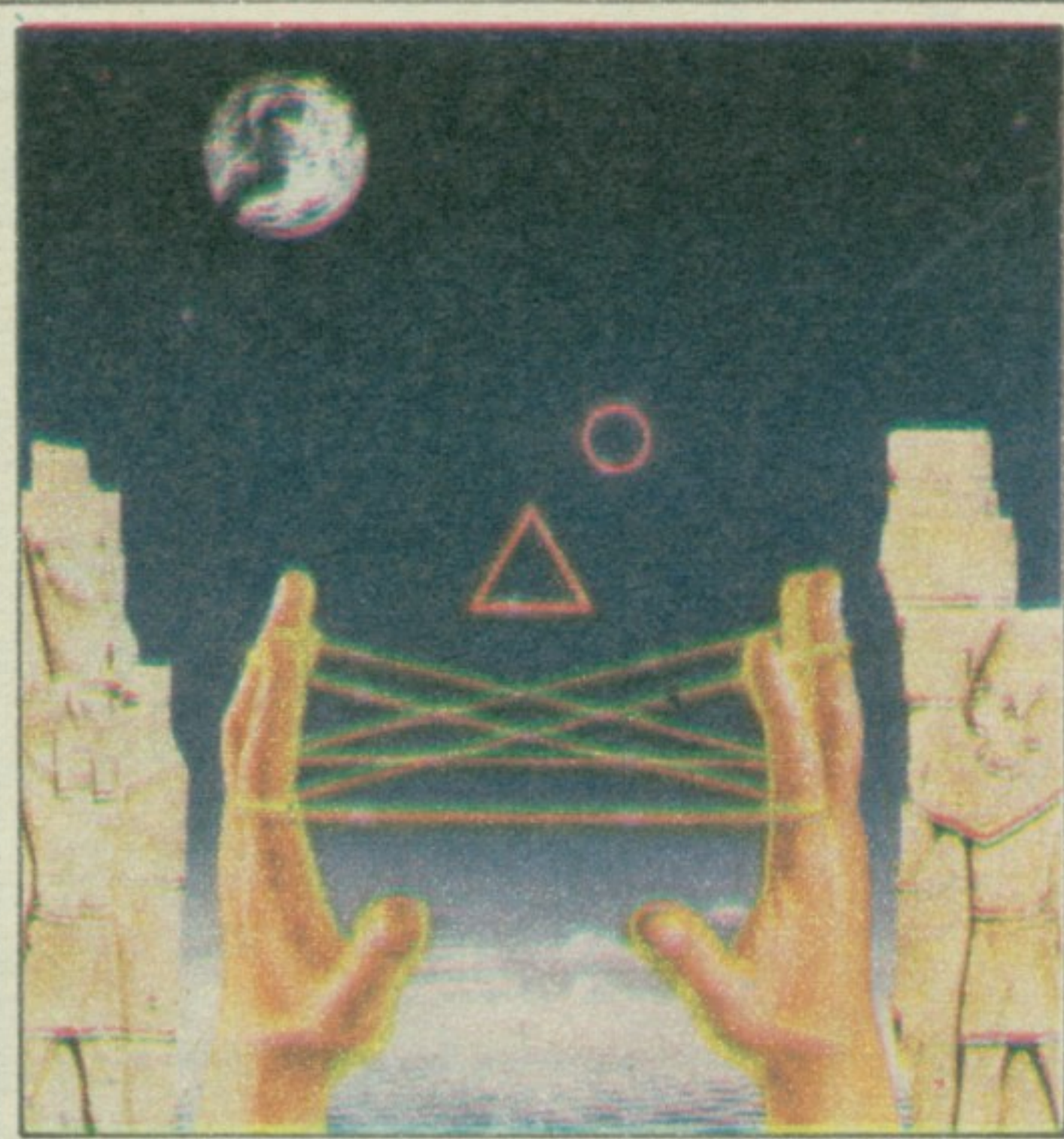
Светог ми Арнолда, ви вичете, господине председниче? Издајник властите расе?

Али ја у ствари и нисам право људско биће, зар не? Ваши научници су се за то побринули.

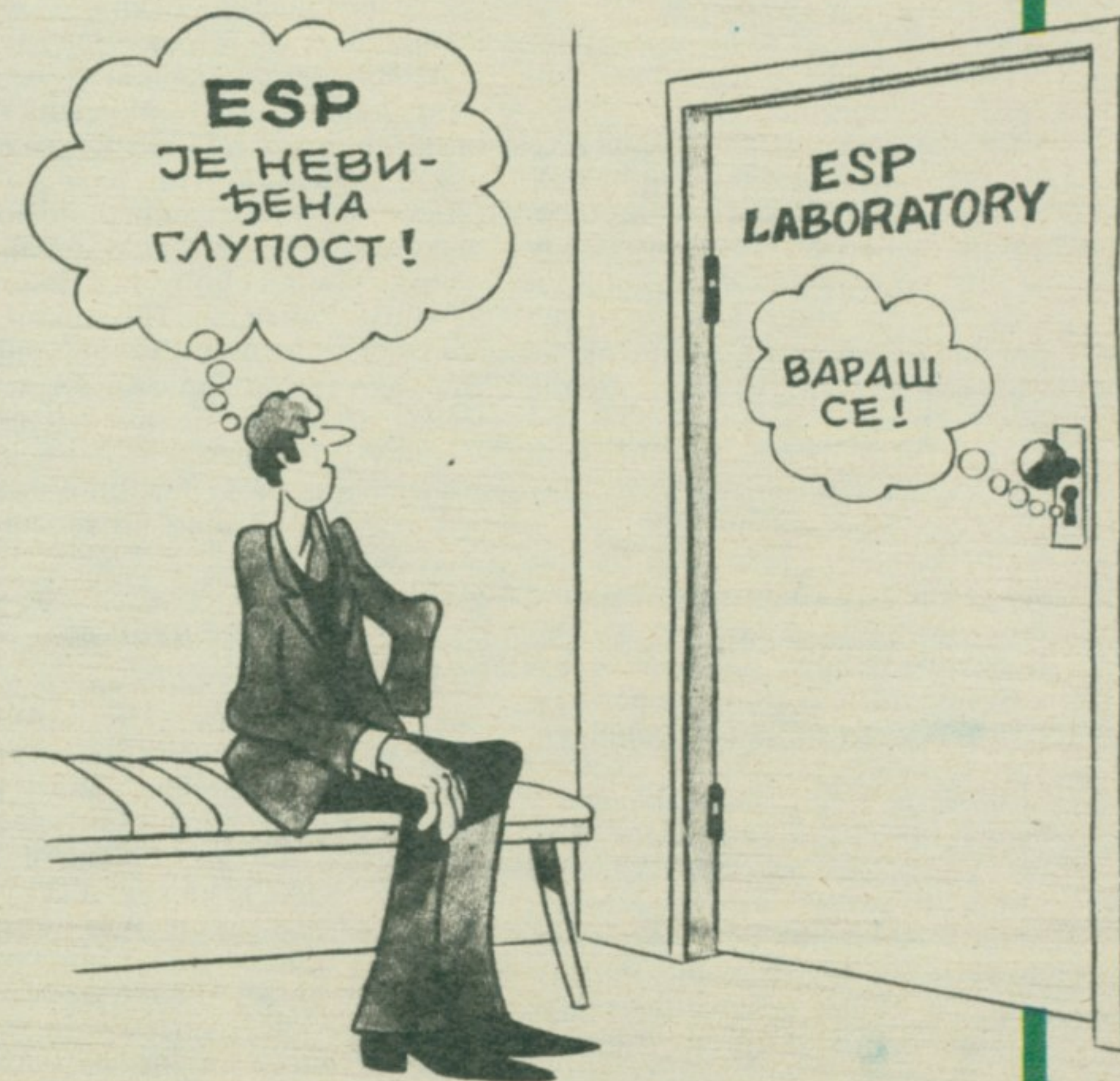
Додај ми тај респиратор, Хербе. Тако, волим када си послушан.

SF **занимљивости**

У САД су недавно додељене годишње награде за „епску фантастику“ – жанр који је веома сродан SF-у. У категорији романа ово угледно признање добио је Ден Симонс за дело Калијева песма. Награде су додељене у још осам категорија, међу којима је најзначајнија она за животно дело – лауреат је знаменити Аврам Дејвидсон.

Када смо већ код награда, већ је одређен термин додељивања другог по важности сезонског SF признања у САД – награде „Небјула“. Крајем маја у Њујорку ће професионални амерички SF писци на пригодном скупу сами одлучити ко је међу њима написао најбољи роман у току последњих годину дана. Не без разлога, „Небјулу“ зову најдемократскијом SF наградом...

Последњи роман, данас несумњиво водећег светског SF аутора, Урсуле Легвин – „Стално се враћајући кући“ – већ годину дана не силази са бестселер листа. Дело је на самим рубовима научне фантастике (посреди је сага о Калифорнији из далеке будућности), а уз књигу се продаје и пригодна касета с музиком и поезијом будућних житеља Калифорније.

SF **КВИЗ**

Ево одговора на питања из прошлог броја:

1. Капетан видео
2. 1953.
3. Избавитељ

А. сада ево прилике да опет проверите своје SF знање:

1. Ко је аутор популарне серије романа и прича „Временска патрола“?
2. Које је године снимљена прва филмска верзија Франкенштајна?
3. За које је дело Артур Кларк први пут добио награду „Хјуго Гернсбек“?

ИТХИТХИТ ИТХИТХИТ ИТХИТХИТ ИТХИТХИТ ИТХИТХИТ

СТАРЕ

НОВЕ

ГРУПЕ

КАРИЈЕРЕ

СВЕТСКА МАШИНА

Када су се 1980. године два брата и њихова два друга окупали да чисто из забаве свирају заједно, нико није ни помишљао да ће за пар година то постати врло успешна прича. У то време панк покрет се постепено претварао у неминовну борбу за што боље место на топ листама, тако да више није било неприлично створити групу која ће свирати фанки музику. Браћа Бун, Фил и њихови другари Марк и Мајк почели су свирајући по клубовима инструменталну музику. Бас гитариста Марк Кинг годинама је свирао бубње, али је три године пре тога што је група настала прешао на бас. У једном ноћном клубу је са Буном Гоулдом, (који је свирао саксофон а у групи, иначе, свира гитару) обрађивао песме Rolling Stonesa и Steely Dan. Ту врсту свирке називали су цез рок комбо. Убрзо се дискографска кућа „Elite Records“ заинтересовала за новоосновани Level 42, предложила им да на своје инструменталне снимке певање и изашао је први сингл „Love Meeting Love“.

– Мислили смо да је дошло до неке грешке – каже Фил. – Цез фанк је била само етикета иза које смо се крили, уопште нисмо знали шта се догађа, никакве плоче нисмо планирали. Ми смо само били група пријатеља који

су се необавезно окупали да би свирали за своје задовољство.

После овог појавила су се још три сингла, али ниједан није изазвао неко повољније таласање у публици. Ни деби албум „Level 42“ није много помогао њиховој афирмацији, али бар им је омогућио да пођу на турнеју са групом Police по Немачкој. Од тада су уследиле сталне свирке. Јер, ако група бар свака три месеца нема по једну насловну страну у новинама и нема је на телевизији, онда је једини пут до успеха што чешће појављивање на концертима.

Промене набоље

Марта 1982. године група је издала други албум „The Early Tapes“ са неким снимцима старим две године. То је био увод у трећу плочу „The Pursuit Of Accidents“ која се појавила пола године касније. С ње је на сингл скинута песма „The Chinese Way“ коју је публика прихватила. Свирачки и композиторски напредак групе постао је све очигледнији, тако да су, чувши гласине, на њихове концерте почели да долазе и познати музичари.

– Изгледало је да људи од нас траже да се повинујемо игри. А за нас је једина игра била жеља да не правимо грешке. У то време појављивали су се разни модни правци а у ствари смо

Навала папагаја

Пре три године у Београду је деловала перспективна група Casadu која је снимала све песме за албум, али и поред чврстих договора плоча никада није изашла. Разочарани неуспехом, момци су се разишли на све стране. Клавираниста Џери прешао је у Кербер а остали из групе бавили су се другим стварима невезаним за музику. Сада се вођа групе и гитариста Небојша Марић одлучио да обнови групу. Позвао је старог сарадника басисту

Душка Тинтора и снимали су песму „Рамона“ која се појавила на синглу у издању ПГП РТБ.

– Иако смо сингл снимали само Душко и ја – каже Небојша – Casadu опет постоји и спремамо се за свирке. Ова прва мала плоча послужила је као тест пред публиком и ако добро прође ето шансе да најзад направимо албум. За сада нам је најважније да што више свирамо јер смо се сви, после овако дуге паузе, веома ужелели концерата.

Дакле, ако на радију чујете песму „Рамона“, немојте је мешати са истоименом песмом загребачке групе Психомодо Поп, али исто тако, немојте поистовећивати београдски Casadu са женском групом из Опатије Casadou Look. У питању су исти папагаји, али музика је различита.

**САСТАВ „ЛЕВЕЛ 42“
ТРЕНУТНО СПАДА У
ЈЕДНУ ОД
НАЈУСПЕШНИЈИХ
ЕНГЛЕСКИХ ГРУПА.
СВАКОМ НОВОМ
ПЛОЧОМ БЕЛЕЖЕ
МИЛИОНСКЕ ТИРАЖЕ.
ИАКО ИЗГЛЕДА ДА СУ
УСПЕЛИ ПРЕКО НОЋИ,
ЊИХОВ ПУТ ДО
СВЕТСКИХ ПРИЗНАЊА
БИО ЈЕ ДУГ И ЗАХТЕВАО
ЈЕ МНОГО УПОРНОСТИ**

слушали исте старе песме које су биле само другачије „обучене“. А мода траје само три или четири месеца.

Четврта плоча „Standing In The Light“ намерно је продуцирана мало комерцијалније но претходне и донела им је класичан летњи хит „The Sun Goes Down“ Басиста Марк почео је да добија награде и признања за своје заиста импресивно музичирање. Изгледало је као да су постигли успех преко ноћи. Али, пут је био дуг јер до тих првих признања морали су да објаве осам синглова и четири велике плоче.

– На неки начин сасвим сам задовољан што одмах нисмо постигли успех – наставља Фил. – У супротном, тешко можеш да схватиш шта се с тобом збива. Ми смо радије пошли тежим путем јер искуство је једна од најважнијих ствари а да се до њега дође ниједна цена није превисока.

Иако су четвртом плочом стекли признање у Европи, одлучили су да следећи албум раде много пажљивије и „полирају“ фанк звук до максимума. План је био: освојити Америку. Сингл „Hot Water“ појавио се крајем лета 1984. године и допао се чак и највећим обожаваоцима црне америчке музике за игру. Албум „True Colours“ донео је скуп довољно комерцијалних песама да привуку публику али и серију композиција којима је група доследно развијала свој стил. По-

сле ове плоче Марк Кинг је проглашен најбољим бас гитаристом на свету.

– Због тога су ми из дискографске куће одмах јавили да су осигурали моје руке на милион фунти. Али, страх од повреде је њихов, не мој. Ја о томе не размишљај. Међутим, ухватио сам себе како на концертима свирам све брже да бих задивио публику. Ако човек настави са таквим стварима, ризикује да постане сопствена пародија.

Схвативши да концертна гимнастика није најважнија ствар у музици, Марк се дао на снимање соло-плоче и она се појавила јула 1984. под називом „Influences“. Пошто је издата у време њиховог великог дискографског пробоја, Марк јој није придавао велику пажњу, направио је више због тога да би реализовао неке своје старе замисли.

Јуна 1985. године издали су дупли живи албум „A Physical Presence“ који је потврдио да су један од најбољих концертних састава у Енглеској. Публика га је одушевљено дочекала, а ни критика није остала равнодушна. Албумом „World Machine“, који је изашао октобра исте године, створено је оно чему је група свих ових година тежила. Синглови „Something About You“ и „Leaving Me Now“, скинути са плоче, донели су групи највећи успех у дотадашњој каријери. На америчкој листи попела су се до десетог места, плоча је у Енглеској достигла дупли платинасти тираж а у целом свету је продата у преко два и по милиона копија.

После је све изгледало лако. Нови сингл „Lessons In Love“, штампан априла прошле године, постигао је прво место на топ-листама у седам земаља. Чланови групе задржали су ипак сопствени музички стил. Нису се изменили под притиском различитих амбиција у дискографској кући. Почетком фебруара ове године издали су нови сингл „Running In The Family“ као најаву за нови албум истог назива. Подразумева се да ће и ова плоча постићи велики успех.

– Овде, у Енглеској, музика се схвата изузетно озбиљно, јер то је ипак индустрија која обрће милионе фунти – каже Марк. – И сви су пропевали, чак и моја двогодишња кћерка пева. Потпуно је занемарила плакање. Схватила је шта је корисније.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

Краљ синглова

Када је правио албум „Dancing On The Ceiling“, Лажонел Ричи није ни помишљао да ће са њега чак шест песама постати мега хитови. Поред насловне, овај успех постигле су и песме „Say You, Say Me“, „Love Will Conquer All“, „Balerina Girl“, „Deep River Woman“, а недавно је са плоче скинут сингл „Se La“.

До сада су још само две плоче успеле да избаце више од пет хитова, то су „Thriller“ Мајкла Џексона и „Born In USA“ Бруса Спрингстина. Иначе, „Dancing On The Ceiling“ је трећи албум Лажонела Ричија продат у tiraжу већем од четири милиона примерака. Очигледно је да га је дугогодишњи рад са групом Sommodores одлично припремио за каријеру успешног солисте.

„Femme Fatale“

Femme Fatale
Знам да си ти
Тајанствени мириси
Femme Fatale
Дечачки сн
Кина Колумбија Тбилиси
Путовања
Градови
Макар један час
Као у филму
Љубавник
Marguerite Duras
Femme Fatale
Знам да си ти
Без срца и савести
Femme Fatale
То виде сви
Луд сам и лако ме
завести
Путовања
Возови
Позиви на плес
Обећање истока
Филм „Orient express“

Музика: Влатко
Стефановски
Текст: Арсен Дедић
Изводе: Леб и сол

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор BeMak	ГРАДСКИ ПЛАТО	ДЕО ПЛУГА	ФРАН- ЦУСКИ ПЕ- ВАШ ШАРН	ПРЕШКА, ОМАШ- КА	ВАЛОВИТ	МРТ- ВАЖИ ЛЕЖАЈ	МЛИКО ИМЕ ИЗ МИЛОД, РАДИ- САВ	
ПОЛО- ПРИВ- РЕДНА МАШИ- НА	тн	р	а	к	т	о	р	
ДЕ- ТАЉНА ОБРА- ДА	р	а	з	р	а	г	а	
ГОНИЧ, ГОНИ- ТЕЉ	т	о	н	н	д	а	г	
ПОД- ВАЛА ПРЕВА- РА	ПОКРА- ЈИНА У ШПА- НИЈИ	н	а	в	а	р	е	
ЕН- ГЛЕСКИ КРИТИ- ЧАР ФРЕНК РЕЈМОНД	т	н	в	н	с	СИНО- ЗНА- СТО ТЕСТО	ПА- СТИРСКА ПЕС- МА	
ЗА- БИТИ ЈУЦА- ЈУКИ	у	к	у	у	а	т	н	
ЗНАК ЗА КИЛО	к	МАДЕ БИЖЕ ЗА ПРЕ- ОБРАД- У БОГАТАШ	р	а	с	а	г	
ДЕО КОЈИ СМОГ ПРИ- БО- РА	а	н	МО- РЕУЗ У ТУР- СКОЈ	ПРОСТ БРОЈ ГРЕСТО- ЛОСТ- БО	тн	р	н	
ЖЕНОКО ИМЕ ИЗ МИЛОД (ВИДО- САВА)	в	н	г	а	ДМ. ПАУ- МАЦ ПА- РИНО МЕДУ- НАРОДНИ ДЕЖАН	а	л	
ДЕО ЧЕСМЕ, ПИПА	с	л	а	в	д	н	а	
ДУГ ДО- САДАН ГОВОР	тн	н	р	а	г	а	ЛИЧНА ЗАМЕ- НИЦА	
МЕСТО КОЈИ ОКОПЛА	в	о	г	н	о	ЗНАК ЗА ЈОД ДАВАТИ ДА СЕ УЧИ	ј	
ДИНАР	р	о	н	а	тн	ЗНАК ЗА ЗАЈЕДН НЕСТА- ЛАН, КО- ЛЕБИДИВ	з	а
ЗА- ДАРОКИ БИСКОТИ (VIII-IX ВЕК)	МЕОД ОКО ЗУ- БА (ГРЧ) СИНДЖЕ- НЕ ЦЕ- НЕ	а	г	д	л	а	АМИНО- БЕНЗИН	
ИЗМЕНА ЧЕГА У ПРО- ЦЕСУ РАДА	тн	р	е	р	а	г	а	
ЗНАК ЗА КИСЕЛО- НИК	о	ДЖИСКА ДРЖАВА ПРЕ- ВРЕМЕ- НО	д	н	б	а	н	
ЗОВ, ПОЗИ- ВАЊЕ (МН.)	тн	р	н	з	н	в	н	
УЗВИК НЕГО- ДОВА- ЊА	у	а	БЛАГО- СЛОВ (ТУР) ЗНАК ЗА ИНДИ- ДУМ	а	л	а	л	
ФОТО- ГРАФИ- САТИ	с	н	н	н	а	тн	н	
ЗВУК, ГЛАС	тн	о	н	ГРАДИН КОЈИ ЗАДРА	н	н	н	

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРРАВНО: простак, растава, Антоњин, скамија, коверат, ама, ци, ВА, Ори, Арабија, цинизам, наћи, А, лексикон, Тот, д, Иваново, Кисељак, Ачим, ж, Јорис, оперета, рива, Ир, свиласт, Каћ, кер.

Возач број 1 „формуле 1” – АЛЕН ПРОСТ

ПАТУЉАК НИКАДА

НЕ СРЉА

ФРАНЦУСКИ АС АУТОМОБИЛСКИХ
ПИСТА ЈЕ СИЛОВИТ, ЛУКАВ,
МАШТОВИТ, ИМА УРОЂЕН ОСЕЋАЈ
ЗА ГОРЊУ ГРАНИЦУ И ТАЧНО ЗНА
ШТА ЖЕЛИ: ТРЕЋУ УЗАСТОПНУ
ТИТУЛУ СВЕТСКОГ ШАМПИОНА
КОЈУ ТРЕБА ДА ИЗБОРИ У ТРКАМА
ОВЕ ГОДИНЕ

Д ај ми места тај волан, ти не возиш до-
бро!”

Сцена се одиграла у јесен 1973. године на малом путу који води од Сен-Шамона до Лиона. Возач кога је мајка изгрдила и села на његово место тек што је навршио осамнаесту био је Ален Прост.

Дванаест година касније, 1985, он је први Француз који је понео титулу светског шампиона формуле 1 откако се, 1950. године, ове трке одржавају. А 26. октобра 1986, у последњој трци сезоне Гран прија у Аделаиди, Аустралија, Прост је поново, по други пут узастопце, шампион света. Пре њега ово је пошло

У
формули
1
Ален
Прост
улази
у
кривине
брзином
од
280 km/h

за руком само Цеку Бребхему 1959. и 1960. године.

Са двадесет пет победа у Гран прију и две шампионске титуле тридесетједногодишњи Ален Прост постао је звезда аутомобилских трка, возач који може да се нада апсолутном рекорду у броју победа – тај рекорд са двадесет седам победа још од 1973. држи славни Шкотланђанин Цеки Стјуарт – и трећој шампионској титули којом би стигао свог идола и пријатеља Никија Лауду.

Ален Прост је рођен 24. фебруара 1955. године у Лорети код Сен-Шамона у породици скромног занатлије. Обожавао је фудбал све док га, у четрнаестој години, отац није одвео на картинг вожњу на писти Сијеста између Антиба и Нице. То је била љубав на први поглед.

Картинг – љубав на први поглед

– Тада сам открио нешто што је истовремено изискивало физички напор и будило жељу за победом – каже Ален Прост. – У вожњи долази до изражаја снага, акција, силовитост, лукавство, машта. Картинг је постао моја прва права страст.

Чим се вратио кући, Прост се уписао у најближи картинг клуб у Рив-де-Жијеру и, штедећи од депарца, успео да купи своје прво картинг возило. Успех је дошао одмах, али његово возило није било довољно моћно за велика такмичења. Прост је уштедео новац за бољи карт и, истовремено, из љубави, самоук испекао аутомеханичарски занат.

У шеснаестој години сам замолио оца да ми уступи кутак у својој радионици. Ту сам монтирао моторе и радио реглаже кочница својих картова. Уживао сам у томе.

Пре него што је напунио двадесету „мичић из Сен-Шамона“ постао је прво француски па онда европски шампион у картингу.

Мали раст (1,65 m) није могао да му укроти нарав. На светском шампионату у картингу 1975. године један од такмичара гурнуо га је са писте. Када се трка завршила, Прост му је разбио нос.

Ово је скупо платио: кажњен је одузимањем дозволе на шест месеци. Француска картинг федерација искористила је прилику и октобра исте године доделила му стипендију од 6000 франака да похађа курс за тркачке возаче. Прост је изабрао школу Рено-Елф Винфилд у близини Тулона.

На крају школске године, на завршном испиту, бира се најбољи ученик коме припада титула „Возач Елф“, једносед формуле „рено“ и новац за његово једногодишње одржавање за време шампионата Француске.

Стартовало је око триста ученика да би их, за последњу трку, остало само пет, међу њима и Ален Прост. Финалисте је, пре старта, интервјуисала Жанет Шабо, задужена за Елфов публицитет.

– Шта ћете да радите ако не постанете „Возач Елф“? – питала је и Проста.

– Питање ми не одговара јер ћу постати „Возач Елф“ – самоуверено је изјавио Прост. И, наравно, постао је.

Зашто волим кацигу

Од тог тренутка за њега почиње путујући живот, од једне до друге аутомобилске писте. Прво у формули „рено“, затим у формули 3 Прост између 1976. и 1979. године ниже титуле шампиона Француске и Европе. Жеља за победом је стална покретачка снага Алена Проста кога зову и Патуљак и Простић. Са много смисла за хумор он прихвата надимке и чак и сам прави вицеве на свој рачун.

– Да ли знате због чега толико волим своју кацигу? – пита он новинаре. – Зато што сам са њом петнаест центиметара виши!

Године 1980. Теди Мејер, тадашњи власник „Мекларена“, позива га у своју екипу. Најзад прилика да учествује у тркама за Гран при и одмери снагу с противницима какви су Нелсон Пике, Ники Лауда...

Али, прве године код „Мекларена“ представљају велико разочарање. Просту дају да вози аутомобиле које сматра испод својих могућности. У више наврата на возилима отказује вешање, Прост губи поверење у механичаре и лично контролише кола. А када му се, за време пробних вожњи пред Гран при у Воткинс Глену, вешање откачило, Прост је одлучио да напусти „Мекларена“.

Година развода с „Меклареном“ је година венчања са Аном-Маријом, Простовом љубави из детињства. Осим тога, чека га место код „Реноа“. Та 1981. доноси му у Дижону и прву победу на француском Гран прију.

– Најлепши поклон те године дала ми је Ана-Марија: сина Николу тешког три килограма.

Зарађујем силне паре

Године 1983. „Рено“ све своје наде полаже у Проста, првог Француза који се икада нашао међу фаворитима за светског шампиона. На крају претпоследњег Гран прија, пошто је однео четири победе, Прост води са 57 поена према 55 које је освојио Бразилац Нелсон Пике.

Али, на последњем Гран прију сезоне у Јужној Африци катастрофа: у тридесет шестом кругу, кад му се победа већ смеши, Прост се враћа у свој бокс. Механичарима, који су притрчали, одмахује руком. Прамичак плавицастог дима излази из мотора, турбопуњач је „прегорео“.

Пике постаје шампион света са два бода предности.

У то време Прост доноси одлуку да напусти Сен-Шамон и пресели се у Швајцарску, у мес-

то Сент-Кроа изнад Лозане. Не крије да је то учинио због пореза који је у Швајцарској далеко мањи него у Француској.

– Зарађујем силне паре и тиме се поносим – отворено говори новинарима који му прате сваку стопу.

Да много зарађује више је него истина. Још пре него што је први пут постао светски шампион, рачунало се да му годишњи приход износи око 15 милиона франака, односно 150 милијарди старих динара. Сада је та сума неупоредиво већа.

Прост се крајем 1983. враћа „Мекларену“ највише због нових кола са шасијом од карбонских влакана и ТАГ турбо мотором, у том тренутку најбржих на свету. Прост је као рођен за њих.

Никада ни најмања незгода

Возити тркачки аутомобил је нешто најопасније што се може замислити, један погрешан центиметар може да одведе у смрт. Као и сви велики аутомобилски асови и Прост вози 350 km/h у правој линији, а у неке кривине улази брзином од 280 km/h. Да ли га је страх?

– Највише се плашим пораза – каже он смејући се, али одмах додаје: – Наравно да се бојим несреће. Возачи који кажу да их није страх не говоре истину.

Истина је да Прост увек води рачуна да не пресени ни своје способности ни могућности возила. Он није усијана глава и не спада у тркаче који праве вратоломије ризикујући и свој и туђе животе. Тајна његовог успеха је вероватно и урођени осећај за границу до које може и сме да „гази“. У формули 1 никада није слетео са стазе, никада није имао ни најмању незгоду, што је права реткост.

Осим талента и хладне главе у томе му помаже и одлично познавање механике. Ако није задовољан возилом, не седа у њега док га не доведе у ред. Кликер за механику највише је дошао до изражаја у сезони 1986. године када су јапанска возила у техничком погледу надмашила „Мекларенова“. Прост је, за време пробних вожњи, тако дотерао свој мотор и гуме да је у тркама из аутомобила извлачио и немогуће.

Три месеца годишње, у паузи између великих трка, Прост проводи у својој кући изнад Лозане са женом и сином. Да би се издувао? Не. Да би био још јачи за следећу тркачку сезону.

Б. Дожић

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Иван Стојановић

В. д. руководиоца ООУР-а и в. д.
главног и одговорног уредника
„Политикиног забавника“
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног
уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић,
Милојко Боковић, Љубинка Ђуровић,
Љиљана Златковић, Милан Илијин,
Милован Кљајић, Нада Михаиловић,
Душан Петровић (председник), Дра-
гољуб Петровић, Радован Поповић,
Зора Продановић, Радомир Ристић
(заменик), Верица Смиљанић и Ник-
ша Стипчевић. Чланови Савета из
Редакције: Дарко Рибникар, Зефири-
но Граси, Соња Јашовић, Мирјана
Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Дијего Варагић, Радана Весовић, Ол-
га Вукадиновић, Душан Глушац, Бо-
јана Дожић, Светлана Ивановић, Ми-
на Илић, Соња Јашовић (графичко-
технички уредник), Мирјана Крсту-
ловић, Иван Лончар, Мирјана Марин-
ковић (уредник стрипа), Иванка Ми-
ладиновић, Петар Милатовић, Вера
Милићевић, Весна Минић, Нада Не-
вајдић, Вито Недељковић, Биљана
Орловић, Љубомир Патригић, Зоран
Петканић, Радоје Савић, Весна Соф-
реновић, Војислав Стаменовић, Не-
дељка Сташић, Даринка Тодоровић,
Миленко Тодоровић, Милош Томић и
Бранислава Црномарковић, Зора Ме-
деница.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ –
ООУР Издања за младе „ПОЛИТИ-
КИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29,
11001 Београд. Поштански фах 124.
Телефони: секретаријат 324-471, ре-
дакција 324-483, техничка редакција
326-620, централа 324-191 и 325-761.
Рукописи, фотографије и цртежи се
не враћају. Огласна агенција: Маке-
донска 35/1, тел. 322-711. На основу
мишљења Републичког секретарија-
та за културу СР Србије, број
413-2973-02 од 22. I 1973. године не
плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 250 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 3.012 динара, полуго-
дишња 6.024 динара, годишња
12.048 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 6.024 динара, полуго-
дишња 12.048 динара, годишња
24.096 динара

Претплата се врши на жиро-рачун
број 60801-601-29728 уз обавезну на-
знаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“
– претплата на лист „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

ГОДИШЊА:
САД \$ 42.–
СР НЕМАЧКА ДМ 74.–
ШВЕДСКА Шкр. 258.–
ФРАНЦУСКА Ффр. 246.–
ШВАЈЦАРСКА Шфр. 60.–

Уплате из иностранства слати на де-
визни рачун НО „Политика“ код „ИН-
ВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун
број 60811-620-63-257300-00054 уз
обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА
ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

За штампање овог броја Забавника
одговоран: Миливоје Весовић, руко-
водиоца ООУР-а „Дубока штампа“.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM) штампана ствар, штампање; по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа и листова.

Сећања добитника конкурса

„Навијамо за мир“

ЗРЕЊАНИНАЦ У ЊУЈОРКУ

„Пут у Њујорк је био мој први одлазак у иностранство, посеб-
но драг јер је дошао као награда за учествовање на ликовном
конкурсу „Политикиног забавника“. Зашто сам учествовао баш на
њему а не на неким другим, не зна. Једноставно, нешто ме је ма-
милло. Вероватно је то била тема „Навијајмо за мир“...“

Овако гласи почетак писма које нам је послао БРАНИСЛАВ
БАРНАК, ученик 7. разреда ОШ „ПЕТАР ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ“ из
ЗРЕЊАНИНА који је са својом наставницом ликовног образовања
ЈАТ-овим туристичким аранжманом летео у Њујорк. На Бранисла-
ва је најснажнији утисак у вишемиллионском граду оставила згра-
да Уједињених нација: сва од стакла, блистава на сунцу, унутра
пространа, чиста и, како му се чини – моћна.

„Пролазећи улицама, пише нам даље дејак из Зрењанина, у
мени је стално растао осећај среће што сам баш ја тај који сада
корача улицама града који сам могао да видим само у филмовима
и на фотографијама. Велики паркови, огромне зграде, много скве-
рова, мостова и тунела, необична места на којима се продају нео-
бичне ствари, све то стварало је слику коју ћу дуго памтити. И за-
то, велика ми је част што сам добио тако изузетну награду и за-
хваљујем „Политикиног забавнику“, „Југомарки“ и ЈАТ-у што су ми
омогућили да доживим овако нешто.“

Одлука о црвеној

☆ петокраки

Када је и ко први ставио
црвену петокраку на југос-
ловенску тробојку?

ПРЕДРАГ КОСТИЋ
ученик средње школе
из Београда

На саветовању у Столицима 26.
септембра 1941. истакнуто је да се
у партизанским јединицама носе
националне заставе с петокраком

звездом. То је регулисано Наред-
бом Врховног штаба од 1. октобра
1941. која гласи: „Сви штабови и
команданти партизанских одреда
морају се у најкраћем року побри-
нути за одговарајуће националне
заставе на својој територији. На
средици заставе, преко целе ши-
рине, треба да стоји петокрака
црвена звезда.“

Ђорђе исправља грешку

Пишем ти због једне греш-
ке у Забавнику. На страни-
цама „Мале поште“ објавили сте
одговор Петру Мирковићу под на-
словом „Пецање – разонода мисао-
ног човека“. У њему пише да је
прва књига о спортском риболову
изашла половином 17. века у ен-
глеској, написао је Исак Волтон и
звала се „Савршени пецарош или –
разонода мисаоног човека“. Међу-
тим, у књизи „Рибљи свет“ инж. Ми-
лоша Ђонића пише да је прву такву
књигу написала настојница манасти-
ра Сопвел у Енглеској. Штампана је
1496. у Сент Албану и представља-
ла је додатак делу „Књига из Сент
Албана“. То дело се звало „Распра-
ва о лову рибе удицом“ и представ-
ља основ модерне теорије спорт-
ског риболова. Прва писана реч о
риболову је „Хроника о царици Зин-
га“, објављена је 720. године у Јапа-
ну.

ЂОРЂЕ НАЈДАНОВИЋ
Бориса Кидрича 14
19000 Зајечар

Мали бркови – велика невоља

Имам једанаест и по годи-
на и велику невољу: кратке
али ипак видљиве длачице изнад
горње усне. Једном ми је једна
другарица рекла да имам ситне
брчиће и ја сам се, мада је то исти-
на, увредила. Стално размишљам
како да их се отарасим али пошто
до сада нисам успела ништа да
смислим, молим те да ми помог-
неш.

ЛИДИЈА К.
Београд

Твоја мука и није велика како ти
се чини јер врло лако може да се
реши. Довољно је да одеш у нај-

ближи козметички салон и замо-
ли да ти воском скину длачице.
Депилација, како се овај поступак
зове, је врло кратка и помало бол-
на. Кошта око 500 динара.

Најмање од четири острва

Волео бих да сазнам нешто
о острву Шикоку.

СИМОН ХАБЈАН
Посавец 7
Поднарт

Шикоку је најмање од четири ве-
лика острва која чине Јапан. Има
4,5 милиона становника, а главни
град је Токушима. Клима је суп-
тропско-монсунска. У низији се уз-
гаја пиринач, а у вишим предели-

ПОЛИТИКИНО

- Тражи поверенике за ПРЕТПЛАТУ на ревију
- То могу бити појединци и организације
- Незапослени и запослени
- Баби, учитељи, студенти, задругари, задружни благајници, поштари, продавци новина, железничари, трговци, сви из чекаоница СИЗ-ова за запошљавање
- Претплату на „Село“ могу организовати: задруге, комбинати, ђачке задруге, поште, школе, СИЗ-ови запошљавања, спортска друштва, транспортне и трговинске организације.
- За услове и могућности зараде обратити се: „Политикино Село“, 11000 Београд, Цетињска 1 или тел. 011/320-132, 324-789, 324-363.
- Претплата за годину дана 4.800.- дин. а за пола године 2.800 дин.

СЕЛО

Ове недеље Забавнику су писали и:

Водеб Јелена, Горица 29, 63263 Горица при Сливници; Станић Драгана, Црнотравска 13 б 3, 11000 Београд; Кереш Фикрет, 71000 Сарајево; Нинослав Грујић, Свилајнац; Делибашић Игор, Маршала Тита 108, 21460 Титов Врбас; Бубњевећ Момчило, Браће Јовановића 105, 26000 Панчево; Марија Цветковић из Смедерева; Мирослав С. Левићанин, 37240 Трстеник (одговор на твоје питање је – да); Јасмина Тасевска, Скопље; Петровић Ивана, Љ. Николића 138, 18000 Ниш

ма разноврсне житарице. Велике површине су под чајем, дуваном и јужним воћем. Развијена је и индустрија јер је ово брдовито ос-

трво богато рудом бакра и антима. Са осталим деловима Јапана Шикоку је повезан трајектима и авионима.

За лепши и јачи звук

Свирам на гитари већ неколико месеци, а у једној емисији на радију чуо сам да на обичну гитару може да се прикачи мало појачало које гитари даје лепши и јачи звук. Да ли такво појачало може да се купи и где?

РАДЕ
Нова Пазова

Такво појачало не може да се купи јер познате фирме за производњу музичких инструмената праве само велика и снажна појачала за праве електричне гитаре која не могу да се уграде у обич-

Ускоро из штампе излази књига БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ са одабраним причама које Д. Брандон пише специјално за „Политикин забавник“. Ова врста забавне литературе за омладину од 7 до 107 година јесте и остаје читалачки „евергрин“.

У претплати књига стаје 4.000 динара (са поштарином). Уз уплатницу, која је доказ да сте горњу суму упутили на адресу: „Политикин забавник“, Београд, Македонска 29, пошаљите нам и попуњен доњи купон, па ћете књигу добити најкасније током јула ове године.

Претплаћујем се на _____ примерака књиге

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

(Име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и кућни број)

ВЕЋА ОД НАЈВЕЋИХ

НАГРАДНА ИГРА У
ОД ПОНЕДЕЉКА 18. МАЈА
НАГРАДНИ ФОНД ВРЕДАН

20 СТАРИХ МИЛИЈАРДИ

10.000 НАГРАДА ОД КОЈИХ СУ:

СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА:

- * ПОСАО У БИЛО КОМ МЕСТУ У ЈУГОСЛАВИЈИ И НАЈЛУКСУЗНИЈИ, КОМПЛЕТНО ОПРЕМЉЕН КИОСК У ТРАЈНО ВЛАСНИШТВО

СУПЕРПРЕМИЈЕ:

- * 55 ДАНА ПУТОВАЊА ПО СВЕТУ СА ПОЛА МИЛИЈАРДЕ ЦЕПАРЦА
- * НАЈЛУКСУЗНИЈИ ЈУГО 55 – АМЕРИКА, МЕТАЛИК СА ГЛИСЕРОМ И ТРИ ХИЉАДЕ ЛИТАРА БЕНЗИНА
- * ПОЛА МИЛИЈАРДЕ ЈЕДНОМ ЧИТАОЦУ ДА СЕ ОБУЧЕ У „АТЕКСУ“

- * ЈЕДНА НАГРАДА: ШАНСА ДА ИГРАЈУЋИ ЛОТО ДО КРАЈА ГОДИНЕ ДОБИЈЕТЕ 50 СТАРИХ МИЛИЈАРДИ

НЕДЕЉНЕ ПРЕМИЈЕ:

- * ПЕТ АУТОМОБИЛА ЈУГО СА ПЛАЋЕНИМ БЕНЗИНОМ ЗА ГОДИНУ ДАНА
- * ПЕТ ЗАСТАВИНИХ ОБВЕЗНИЦА НА ПО 100 СТАРИХ МИЛИОНА СА 165 ШАНСИ ДА ДОБИЈЕТЕ ЈУГО-ФЛОРИДУ ИЛИ ЈЕДАН ОД ЗАСТАВИНИХ АУТОМОБИЛА У НАЈЛУКСУЗНИЈОЈ ВЕРЗИЈИ
- * ПЕТ МОТОРА ОД 350 КУБИКА СА ПО 500 ЛИТАРА БЕНЗИНА
- * ПЕТ ТЕЛЕВИЗОРА У БОЈИ „ТОШИБА“
- * ПЕТ ПУТОВАЊА НА РАЗНЕ КОНТИНЕНТЕ
- * ПЕТ ПАКЕТА ПО 1.500 СРЕЋКИ ИНСТАНТ ЛУТРИЈЕ

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ:

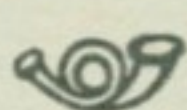
- * ШТЕДНЕ КЊИЖИЦЕ, ИНДИЈАНСКИ КАНУИ, ДАСКА ЗА ЈЕДРЕЊЕ, ПУТОВАЊА, КЊИГЕ, ПАКЕТИ, МАЈИЦЕ, ТОРБЕ, КИШОБРАНИ, АНТЕНЕ, СУВЕНИРИ...

ПОЛИТИКИН
ЕКСПРЕС

НУДИ ШТО ЈОШ НИЈЕ БИЛО

ну, акустичну гитару. Али, има електротехничара који и за њих праве појачала, само претходно треба „озвучити“ гитару помоћу магнета који се купују у продавницама музичких инструмената.

Читатељка која светли

Како је настало моје име?
Твоја редовна читатељка,

СВЕТЛАНА В.
Горњополска 15
11271 Сурчин

Име Светлана настало је од придева – светао. Раширило се под утицајем руског, где је веома популарно.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Катарина Обрадовић, Маршала Тита 89/1, 37240 Трстеник – има 13 година, воли музику и жели да се дописује са вршњацима.

Радован Брдаревић, Проте Смиљанића 48/2, 15000 Шабац – има 11 година, сакупља марке и касете.

Татјана Тасевска, Скопски пут 12, 91400 Титов Велес – има 18 година, сакупља постере.

Самира Тачи и Натали Завашник, В. Влаховића 10, 64000 Краљ – имају по 13 година, сакупљају значке, марке, постере и разгледнице.

Данијела Божић, Задругина 5, 71000 Сарајево – има 12 година, сакупља постере, жели да се дописује са вршњацима.

Петар Јанковић, Шумадијска 16, 31000 Титово Ужице – има 12 година, воли музику, сакупља марке.

Claudia Skumavc, Auf der Heide 4b, 4330 Mülheim-/Ruhr, Germany – има 16 година, воли музику и спорт, сакупља разгледнице, језик дописивања енглески.

Слађана Дулић, Лединска 6, 22231 Чалма – има 14 година, воли спорт и музику, сакупља значке и постере.

Дубравка Марјановић, Црвене звезде 12, 11050 Београд – има 15 година, воли музику и спорт, сакупља постере.

Вања Фриварски, Валтура 46а, 52000 Пула – има 10 година, тренира карате.

Власта Везјак, Равна 8, 62000 Марибор – има 16 година, воли коње, и јахање, иде у средњу педагошку гимназију.

Сабина Кадрић, Меке Патка 32, 71300 Високо – има 14 година, воли рок и диско музику, бави се певањем, пише песме.

ПАНТЕР ПАНТА

"...шо је прва вешта
за јатање руку!"

ХАААА!

ТРАС!

"Примедба: саветујемо да
почнете са једном тлоком!"

MIKUA 1185 PREMIUM MI

© Copyright 1986 King Features Syndicate, Inc.
World rights reserved

ЈЕ Л' ИСТИНА ДА СУ СВИ
ПОЗНАТИ КОМИЦАРИ ИМА-
ЛИ ТЕШКО ДЕТИЊСТВО?

У МОМ СЛУЧАЈУ
ЈЕ ИСТИНА!

СЛАДОЛЕД

БИЛИ СМО ТОЛИКО
СИРОМАШНИ, ДА СУ МЕ
РОДИТЕЉИ РЕДОВНО
СЛАЛИ У КРЕВЕТ СА
ОГЛЕДАЛОМ
У РУЦИ!

ЗАШТО СА
ОГЛЕДАЛОМ,
МЕДОЊО?

GUY
FEBRAD
GILLES
6-7

ЗАТО ШТО
НИСУ ИМАЛИ
ПАРА ДА МИ
КУПЕ ПЛИША-
НОГ МЕДУ!

Петар **ПЕЗ**® награђује своје пријатеље!

Kolinska

Коферчић Петар ПЕЗ добио су чланови ПЕЗ клуба
чије чланске карте носе следеће бројеве:

64799	65420	66041	66614	67214	67842	68421	69010	69581	70192
70816	71571	72191	72812	73385	73985	74613	75192	75781	76352
76963	77587	78342	78962	79583	80156	80756	81384	81963	82552
83123	83734	84358	85113	85733	86354	86927	87527	88155	88734
89323	89894	90505	91129	91884	92504	93125	93698	94298	94926

и вама ћемо послати чланску карту ПЕЗ-а,
кад нам пошаљете 5 омота ПЕЗ бонбона
са својим подацима и годином рођења.
Адреса: ПОЛИТИКА – агенција ПП, 11000 Београд,
Македонска 35.

7200

Sportska knjiga

Beograd, Makedonska 19 тел. 320-226

препоручује

БОРИЛАЧКИ СПОРТОВИ

	дин.
1. Јорга-Ђурић	
АБЦ КАРАТЕ – ТЕКИ 1 ЕНПИ КАТА	2000
4. Р. Мудрић, ШКОЛА КАРАТЕА II	3800
6. Шегвић-Стојиљковић, КУНГ ФУ	3000
12. Врачевић-Куртовић, ОДБРАНА ОД НОЖА	2800
13. Врачаревић-Куртовић	
ЛЕПШИ ПОЛ – ЈАЧИ ПОЛ (самоодбрана за жене)	4500
76. Јорга-Ђурић, КАРАТЕ-МАЈСТОРСКЕ КАТЕ I	7000
77. Јорга-Ђурић, КАРАТЕ-МАЈСТОРСКЕ КАТЕ II	7000
15. С. Бојовић, РВАЊЕ – слободним стилем	3500
16. С. Бојовић, БОРЕЊЕ – слободним стилем	
на македонском језику	680
134. Д. Павловић, КЕНДО	3000
142. С. Поповић, ТАЈНЕ ЦУДОА	2500

ШАХ

	дин.
19. Трифуновић-Вуковић, ШАХОВСКИ БУКВАР	1500
20. И. Бондаревски	
КОМБИНАЦИЈЕ У СРЕДИШЊИЦИ	1500
24. Ј. Р. Капабланка, ОСНОВИ ШАХА	1800
33. НОВА ПРАВИЛА ШАХОВСКЕ ИГРЕ	1500
34. Д. Ђелица	
НА ПОТЕЗУ БОРИС СПАСКИ	3000
36. Д. Ђелица	
РЕКАО МИ ЈЕ АНАТОЛИЈ КАРПОВ	800
37. Д. Ђелица, БУГОЈНО 78	2600
39. Д. Андрић	
ШАХ – ИГРА МИЛИОНА – Нижи курс	3000
40. Д. Андрић	
ШАХ – ИГРА МИЛИОНА – Виши курс	3000
136. А. Аљехин	
МОЈ ПУТ ДО СВЕТСКОГ ПРВАКА	4500
140. Ј.Р. Капабланка	
МОЈА ШАХОВСКА КАРИЈЕРА	2000
Марјановић-Ђорђевић	
43. ТУРНИРИ У ЛОНДОНУ (1849-1982)	1200
44. ТУРНИРИ У АМСТЕРДАМУ (1889-1981)	1200
45. БЕЧКИ ТУРНИРИ (1873-1961)	1200
47. ТУРНИРИ У ЊУЈОРКУ (1857-1980)	1200

ФУДБАЛ

	дин.
52. А. Боженко	
РАД СА ФУДБАЛЕРИМА МЛАЂИХ	
УЗРАСНИХ КАТЕГОРИЈА	2000
53. Б. Елснер	
МЕТОДИКА РАДА СА ФУДБАЛЕРИМА	3000
67. В. Стефановић	
САВРЕМЕНИ ФУДБАЛ И	
ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКИ РАД	3500

68. А. Боженко	
ТРЕНИНГ ВРХУНСКИХ ФУДБАЛЕРА	1500
69. Б. Дукић	
ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА ФУДБАЛЕРА	4500
70. Д. Шаренац, ФУДБАЛ – У СЛИЦИ И РЕЧИ	3000
71. С. Јоксимовић, ГОЛМАН У ФУДБАЛУ	2700
144. В. Стојковић, ЛЕГЕНДЕ ФУДБАЛА	7500

СПОРТСКО-СТРУЧНА БИБЛИОТЕКА

	дин.
52. Д. Шаренац, КАКО У XXI ВЕК	900
54. В. Стефановић, ПЕДАГОГИЈА И СПОРТ	3500
55. Хавелка-Лазаревић, СПОРТ И ЛИЧНОСТ	1500
56. Ј. Малацко	
ОСНОВЕ СПОРТСКОГ ТРЕНИНГА	4500
75. С. Мишовић, КОШАРКАШКИ ПИВОТМЕН	3000
80. Вердерсулбеце	
ГИМНАСТИКА + ИГРЕ ЗА ДЕЦУ	2500
82. Ивовић-Жарковић	
ИГРЕ – за спорт, школе и рекреацију	3500
66. Р. Арменулић, ТЕНИС	3000
135. Група аутора, СПОРТСКА ГИМНАСТИКА	6500

РЕКРЕАЦИЈА

	дин.
48. Ј. Пуљо	
ЈОГА – ХАРМОНИЈА ДУХА И ТЕЛА	4500
81. Ј. Пуљо	
МИНИ ВЕЖБЕ ЗА МАКСИ ЗДРАВЉЕ	2000
124. Група аутора, ЈУ АЕРОБИК	2500
78. М. Чабрић, АТЛЕТСКА ГИМНАСТИКА	2000

СПОРТОВИ НА ВОДИ

	дин.
94. Д. Шаренац, РАНДЕВУ НА БАЗЕНУ	1500
95. Р. Неговетић	
ЉУДИ ЖАБЕ – приручник за спортске рониоце	900
96. Н. Шандор, НАУЧИ И ТИ ДА ПЛИВАШ	1500

МОНОГРАФИЈЕ И АНТОЛОГИЈЕ

	дин.
122. Група аутора	
ФИЗИЧКА КУЛТУРА И СПОРТ У	
ЈУГОСЛАВИЈИ	800
127. Д. Шаренац	
АНТОЛОГИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ СПОРТСКЕ	
КАРИКАТУРЕ	2500

ДОКУМЕНТАЦИЈА И ПРАВИЛА

	дин.
57-65. АЛМАНАХ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ СПОРТА (8 књига)	6400
72. Ратковић-Мићуновић, ПЛАВИ У ОРБИТИ	2000
91. С.С.Ј.	
СМУЧАЊЕ НОРДИЈСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	250
148. Д. Шаренац, ЛЕКСИКОН 40 СПОРТОВА	3200

СПОРТСКА МЕДИЦИНА

	дин.
97. Котуровић-Јеричевић, КОРЕКТИВНА	
ГИМНАСТИКА	3500
98. В. Ђурђевић, СПОРТСКО СРЦЕ	4800
99. В. Смодлака	
СПОРТСКА МАСАЖА И САМОМАСАЖА	3500
149. В. Смодлака	
МЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ ФУДБАЛА	2800
102. Д. Дубин М. Д.	
БРЗА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ЕКГ	6.500
103. Д. Слијепчевић, ХОРМОНИ ПОЛНЕ СФЕРЕ	3.500
128. А. Шкоклев	
АУРИКУЛО АКУПУНКТУРА	2.500
132. В. Смодлака, СПОРТСКЕ ПОВРЕДЕ	2.800
146. М. Поповић	
СПОРТСКЕ ПОВРЕДЕ У РУКОМЕТУ	2.500
143. Д. Бакоч, ДОКТОР	
БЕЗ РЕЦЕПТА	12.000

ХОБИ ИЗДАЊА

105. В. Литричин, ОСНОВНА ЗНАЊА О ПСУ	2.500
106. М. К. Костериситз	
400 САВЕТА ПРИЈАТЕЉИМА ПАСА	2.500
107. Н. А. Сахаров, ДРЕСУРА ПАСА	2.500
108. Мишковић – Грабовшек, ИГРАТЕ ЛИ БРИЦ	4.800
138. Д. Цветковић	
ЗАНИМЉИВА МАТЕМАТИКА – ПРЕФЕРАНС	3.200
101. М. Ђонић, ДУНАВСКИ АЛАСИ	2.000
109. М. Ђонић, РИБЉИ СВЕТ	1.500
110. М. Ђонић, МАМЦИ И ВАЉЦИ	1.500
147. М. Ђонић – Д. Милосављевић	
ПОНАШАЊЕ НА ВОДИ	1.500

ОСТАЛА ИЗДАЊА

104. М. Трифуновић, ПСИХОЛОГИЈА КУПАЦА	1.600
111. С. Протић, ЗАПИСИ ИЗ КУЋЕ МРАКА	1.000
114. А. Новаковић, ЗВУЦИ СА ПАРНАСА	200
115. Ј. Пуљо, БИСЕРИ МУДРОСТИ	4.500
119. М. Пауновић, СВЕТСКА АВИЈАЦИЈА	3.000
113. Н. Попадић	
СРЦЕ НА ТРАВИ (Поезија о фудбалу)	800
120. Р. Мићуновић	
САЊАЛИШТЕ (Поезија за децу)	150

МУЗИЧКА ИЗДАЊА

116. Ж. Вукосављевић	
АКОРДИ И ХВАТОВИ НА ГИТАРИ	1.500
117. Ж. Вукосављевић, ШКОЛА ЗА ГИТАРУ	1.500

ИГРО „СПОРТСКА КЊИГА“

Београд, Македонска 19, п. факс 720

НАРУЧЕНИЦА ПЗ-1/87

Поручујем књиге под редним бројем _____

у укупној вредности од _____ дин.

1. Унапред уплаћујем на ваш жиро рачун 60801-603-22384.
2. Плаћам поштару при преузимању књига – ПОУЗЕЋЕМ (Заокружити начин плаћања)

(презиме и име)

(поштански број, место, улица и број)

Исећи и залепити на дописницу.
Књиге можете поручити и телефоном на 011/320-226.
У цену књиге нису урачунати ПТТ трошкови.

